

List

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

LETO XIV
ŠT. 3
29. MAREC 2007
1,50 EUR

ISSN 1581-8373

Poština plačana pri pošti 3325 Šoštanj
Knjižnica Velenje
Titov trg 05

3320 Velenje

Stran 14
Gore in ljudje

Stran 18
Elektra

ohranimo **TUDI POZIMI!** SMREKOVEC

LET'S KEEP THE SMREKOVEC ALIVE = ERHALTEN WIR DEN SMREKOVEC

V NARAVNI REZERVAT Z MOTORNIMI SANMI

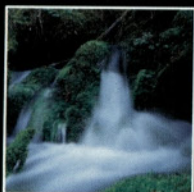
Čeprav je bila letošnja zima precej kratka, je imelo Smrekovško pogorje vseeno veliko zimskih obiskovalcev. Med njimi strmo narašča število motoriziranih obiskovalcev – voznikov motornih sani. Njihove poti že nekaj časa niso omejene zgolj na gozdne ceste, temveč se utirajo že po planinskih poteh, pašnikih in celo po zavarovanih območjih narave. Če smo v prejšnjih letih opozarjali na tovrstne probleme na Smrekovcu, dobivamo zdaj takšne vesti žal že tudi iz savinjskega dela pogorja. V mesecu februarju so obiskovalci Travnika in Komna zabeležili redne vožnje večjega števila motornih sani na vršnem delu pogorja, ki je zavarovan kot naravni rezervat. Torej v izredno občutljivem naravnem okolju, v katerem živijo redke in ogrožene vrste. Predvsem ruševci in divji petelin, ki sta izjemno občutljivi in dragoceni ptici. Zaradi teh vrst je bilo pogorje razglašeno za območje Nature 2000, kar ga uvršča med evropsko pomembna naravna okolja.

Vozniki izvajajo svoje vožnje vseppek po pogorju, pri tem ogrožajo pohodnike, uničujejo gozdno podrast, s hrupom plašijo občutljive živali in nenazadnje ljudi, ki prihajajo sem užiti gorski mir. Pri tem kršijo kar štiri zakonske dokumente, ki urejajo promet in obnašanje v naravnem okolju:

Uredbo o prepovedi voženj v naravnem okolju, Zakon o gozdovih, Zakon o ohranjanju narave in Zakon o varnosti cestnega prometa. Svojo dejavnost tudi javno reklamirajo preko spletnih strani, na kateri privrženci motornega sankanja po pogorju objavljajo podatke o svojih vožnjah. Iz fotografij se da jasno razbrati, da so bile posnete na območju Komna in Travnika – v osrčju naravnega rezervata! Vse to je sprožilo val ogorčenja med planinci, lovci, lastniki zemljišč in vsemi ostalimi, ki jim je mar za ohranitev gozdnih bogastev Smrekovškega pogorja. Na račun nekaj posameznikov lahko namreč v nekaj kratkih letih izgubi-

mo naravne vrednote svojega domačega praga! Ob vsem tem se sprašujemo, ali moramo res vsepovsod le še z motornimi napravami? Tudi po sosedovem vrtu? Ali še zmeraj ne vemo, da se s krčenjem naravnega okolja živali in rastlin krči tudi bivalno okolje človeka? Takšna dejanja nam žal ne morejo biti v ponos. Če želimo gojiti kulturo in kulturni odnos do naše okolice, jim moramo čimprej spremeniti na boljše. In predvsem učinkovito ukrepati na vseh ravneh – od posameznikov, lokalnih skupnosti do državnih ustanov.

Martina Pečnik

List

Revija za kulturna in druga vprašanja Občine Šoštanj in širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Uredništvo

Jožica Andrejč, Milojka Komprej,
Tjaša Rehar, Peter Rezman in Rafko
Srebernjak

Fotografija na naslovnici:

Dejan Tonkli

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Lektoriranje

Jožica Andrejč

(Za razpise in objave odgovarja naročnik.)

Priprava redakcije

Milojka Komprej

Oblikovanje in prelom

Vinko Pejovnik ml.

Tisk

Vp Studio

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 4 (april 2007), pošljejo ali dostavijo najkasneje do 18. aprila 2007.

ISSN 1581-8373

Z vlakom v Ljubljano! /stran 8

VSEBINA

4	Fotografija meseca
5	Uvodnik
6	Dogodki in ljudje
14	Gore in ljudje
15	Dogodki in ljudje
16	Portret
17	Prostor za komentar
18	Elektra
19	Cerkev in mi
20	Šolski list
22	Sredina vabi
24	Podoba kulture
26	Amaterski odri
27	Dogodki in ljudje
28	Portret
29	Svetloba
30	Narava in ljudje
31	Varovanje naravne dediščine
32	Iz prejšnjega stoletja
	Bolj je tolkel, več vina je b'lo
33	Knjige
34	Čez Uršljo goro
36	Porušene hiše v Gaberkah XXI. del
	Pri Grebenšku
40	Filmspoting
41	Križanka
42	Fotoreportaža
	Podelitev priznanj najboljšim športnikom

Prve »lopate« za »male tankece« v Šoštanju, so zapičili v nedeljo 25. marca 2007. Novi lastniki zemljišč lahko pod zemljo pričakujejo marsikakšno pokopano (strupeno) skrivnost prejšnjih gospodarjev, ki so poniknili na Vrhniki ...

Foto: Jani Napotnik

Lutke na vrvi

Jani Napotnik, zastopnik Društva za MedikulturacijoSK

Lutke so prijetne figurice izdelane iz različnih materialov in dokler jih lutkar z ustvarjalnim delom ne oživi, ostajajo mrtve in negibne. Lutke se pričnejo v rokah večšega lutkarja premikati, govoriti in pripovedovati zgodbe, ki si jih lutkar zaželi. V tej lepoti igre lutke postanejo popolnoma predane tistemu, ki jih vodi. Te njihove predanosti se precej dobro zaveda direktor zavoda za kulturo Šoštanj Kajetan Čop, ki je mojster lutk in me je prepričal, da zna, da obvlada. V tej lutkarski vnemi se bo morda nekoč poenotil z domačimi predhodniki kot so Hribnik, Napotnik, Kajuh in drugi, ki so zaznamovali kulturo domačega prostora in jih je lutkar omenil v svojem govoru na proslavi kulturnega praznika v Šoštanju.

Lutke na vrvi resnično oživijo in v predanosti vedno mislijo, kar misli lutkar. Gibljejo se po njegovih ukazih in če hoče, ostajajo neme vse do takrat, dokler si lutkar ne zaželi nove igre.

Mi, ki obiskujemo in tudi ne obiskujemo kulturne prireditve v občini Šoštanj in smo bili karani, da smo zaradi neprisotnosti kot gledalci v galeriji ali morda v kulturnem domu naredili kulturo šepavo, nismo lutke. Lutkar se bo moral zaradi te ugotovitve soočiti z bolj resničnimi figurami, z ljudmi, ki lahko mislijo, pišejo, se zavedajo in se ne dajo voditi na vrvi. Če kdo drugače misli in poskuša nemost, poslušnost in neodzivnost uveljaviti na ljudeh, je to prav gotovo zaradi dolgoletnega ukvarjanja z lutkami in posledično podzavestne reakcije lutkarja.

Človek prične s kulturo najprej pri sebi. Pojavi se ustvarjalni naboj, sledi predanost potencialu in na koncu kot zbir vseh kvalitiet nastane stvaritev. Ustvarjeno nima tolikšne veljave, kot samo izgorevanje v ustvarjalnem času, ko je človek popolnoma potopljen in predan predmetu ustvarjanja. Temu rečem bivajoča in izpolnjujoča aktivnost.

Kdorkoli, ki se želi seznaniti z umetnikovo notranjo radostjo, ki jo iz nje po delitvi razstavi, se pač udeleži prijetnega dogodka, recimo trenutka kulture. Kultura je tudi pristen nasmešek, preprostost, ki pa se ju res nikakor ne da ustvariti čez noč, ker je za to potrebno delo na sebi in na ljudeh. To je svoboda, kultura, ljubezen.

Tisti, ki želi biti ustvarjalec, to postane. Tisti, ki hoče biti gledalec, lahko postane soustvarjalec. Potem je vseeno, če pride gledat eden, ali jih pride tisoč. Boljše en resničen kot sto narejenih, ali po ukazu - mi smo kulturniki in kultura je naša.

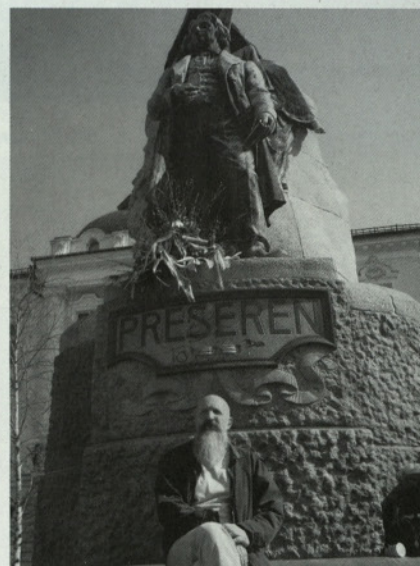
Težava nastane ob siljenju ljudi na obisk dogodka ali predstave. Če bi bili ljudje na vrvi, bi jih lahko lutkar po mili volji spravil v kulturni dom ali recimo v galerijo. Določil bi jim lahko, da dajo vsi vsak mesec štiri evre za kulturo in stvar bi bila po njegovem rešena. Kultura ne bi več šepala!

Z več denarja bi lahko za delo v kulturi celo koga dodatno zaposlili. Potem bi novo zaposleni končno naredil napis na šoštanjskem kulturnem domu, da bi igralci ali gledalci iz sosednje občine lahko našli kulturni hram brez nepotrebne iskanja po mestu. Izdelal bi morda dobro osvetlitev odra in mogoče ustvaril toplino v dvorani. Morda bi lahko ustanovil celo amatersko gleda-

lišče, kot ga imajo tisti na obrobjih mesta. Potem bi lahko imeli galerijo odprto ves čas in se ne bi otepali dela in bi jo omeli najraje zaprto.

Zadnjič so nastopajoči v kulturnem domu ali domu kulture, kdo bi vedel za pravo ime, zahtevali odgovornega, ker jih je na odru zeblo. Kitarist je v šali celo zahteval, da dobi rokavice z odrezanimi prstniki, da bo igral dalje. Izvedeli smo, da se odgovorni smuča nekje v tujini, nas pa je zeblo, kljub temu da je bila vstopnina pet evrov. Nimam nič proti smučanju odgovornega in nisem proti mrazu na smučišču, nimam pa rad mrazu v dvorani. Malce nerodno mi je postalo, podobno kot takrat pred leti na osrednji kulturni prireditvi. Prisotni so bili vsi, tako župan kot gospodarstveniki, ki jim je očitana neprisotnost na domači kulturi. Glavnega žal ni bilo, ker se je spet smučal. Na mnogih dogodkih v galeriji, ki sem se jih udeležil, ga ni bilo. Toliko o prisotnosti na kulturnih prireditvah. Tisto o obiskih ljudi v trgovini, gostilni in podobno je res. Res pa je tudi, da so ti ljudje dohodek kulturi enkrat že plačali, ko so plačali davek.

Če bi imeli možnost soditi, kot je bilo sojeno nam, bi si lahko izmislili, da naj kulturnik preneha kupovati cigarete in preneha s kajenjem, ker to škodi zdravju, denar pa naj da v kulturo. Če bi vzeli formulo za smešen izračun, ki je bil predstavljen, bi lahko kulturnik daroval polovico plače vsak mesec, vsa leta in dobili bi odrsdo tehnično opremo. Polovico plače po zelo zapletenem izračunu pa bi mu ostalo za delo, vsebine, ter za prijaznost med ljudmi, ki jo širi in s tem morda prazni kulturni dom, galerijo in še kaj. Odrasli se sami odločajo, kam bodo šli in v Šoštanju raje gredo na košarkarsko tekmo, tam so zelo dobro organizirani v vseh pogledih. Po ugotovitvi zavoda za kulturo Šoštanj sta kulturni dom in galerija slabo obiskana, kultura šepa in po vrhu smo dobili še vprašanje, kaj smo do danes naredili, da bi s svojimi dejanji izboljšali svet, v katerem živimo. Predlagam svetu zavoda za kulturo, da odgovornemu pomagajo najti berglo za šepavo kulturo. Kdor se hoče še naprej ukvarjati s kulturo, pa mu svetujem, da prične z bivajočo in izpolnjujočo aktivnostjo na celotnem področju kulture in kulture povezovanja ljudi. Povedano drugače, potrebno bo zavijati rokave, kajti slišal sem, da bo letos proračun za kulturo precej okrnjen, to pa zna biti težava, če jo ne nadomestiš z delom in dobrimi potezami.

gorenje

Nam je vseeno!

Javne obravnave spreminjanja prostorskih izvedbenih aktov ponujajo možnost krajanov, da se aktivno vključujejo in predlagajo svoje predloge. Vendar iz uradnih zapisnikov lahko povzamemo:

Javna obravnava, ki jo je v času trajanja javne razgrnitve za spremembo in dopolnitev odloka o začasnih PUP za območje urejanja z oznako P4/12 v ureditvenem območju naselja Šoštanj, sklicala Občina Šoštanj, Trg svobode 12, Šoštanj, je bila predvidena dne 14. marca 2007 ob 16. uri v sejni sobi Občine Šoštanj. Glede na to, da izmed predstavnikov širše javnosti ni bil prisoten nihče, javna obravnava sprememb in dopolnitev odloka ni bila izvedena.

Na tem območju bo gradilo Gorenje halo za izdelavo zdaj že skoraj znamenitih osemkolsnih oklepnikov za Slovensko vojsko.

Tudi v drugih primerih je enako:

Javna obravnava, ki jo je v času trajanja javne razgrnitve za spremembo in dopolnitev odloka o PUP za dele mesta Šoštanj z imenom »Šoštanjski trikotnik«, sklicala Občina Šoštanj, Trg svobode 12, Šoštanj, je bila predvidena dne 21. marca 2007 ob 16. uri v mali sejni sobi Občine Šoštanj. Glede na to, da izmed predstavnikov širše javnosti ni bil prisoten nihče, javna obravnava sprememb in dopolnitev odloka ni bila izvedena.

Kako je že s tresenjem Šoštanja? In še kakšno vprašanje bi lahko odprli na takšnih obravnavah.

A Šoštanjčanom je očitno vseeno.

Leto zaključili pri pozitivni ničli

Konec prejšnjega meseca je bila novinarska konferenca Komunalnega podjetja Velenje. V letu 2006 so ustvarili 4 milijarde tolarjev dohodka, toliko pa je bilo tudi odhodkov.

Foto: Marija Lebar

Kot je dejal direktor Marijan Jedovnický cilj javnega podjetja ni ustvarjanje dobička, saj gre ta iz žepov porabnikov. Če se pokaže ostanek dohodka, ga investirajo v osnovno dejavnost. Med stroški so najvišji tisti za nabavo in distribucijo toplotne energije, sledijo pa stroški naložb v sredstva podjetja. Pod ravniyo pričakovanega so bili dohodki iz vodooskrbe, odvajanja odplak in čiščenja voda in sicer zaradi omejevanja dviga cen teh storitev.

Menijo, da je bila kakovost oskrbe na vseh področjih zelo kakovostna, saj ni bilo nenapovedanih prekinitev, napovedane pa so trajale le od dve do tri ure. Seveda je tukaj izvzeta prekinitev oskrbe v času rednih letnih remontov, ki jih ni moč opraviti v kratkem času.

Kakovost pitne vode je kontrolirana po evropskem sistemu za varno hrano HACCP, rezultati pa kažejo, da je bilo le dva odstotka neskladnih vzorcev, medtem ko je slovensko povprečje preko 30 odstotkov. Ta dva odstotka sta bila ugotovljena le na dveh manjših vodovodnih sistemih. V podjetju poleg ostalega izvajajo tudi pokopališko dejavnost, v minulem letu so opravili okoli 200 pogrebov.

Naložbe v novogradnje so presegle 2 milijardi tolarjev. Največji projekt je bila izgradnja Centralne čistilne naprave v Šoštanju, saj je ta investicija v letu 2006 presegla 1,5 milijarde tolarjev. Ostali večji projekti izgradnje nove infrastrukture so bili v kanalizacije, med drugim v Gaberkah, kjer so gradili tudi plinovod. Ti projekti so bili financirani iz sredstev okoljskih datatev, proračuna RS, občinskih proračunov, evropskih skladov, Ekološkega sklada in sredstev občanov. Najeli pa so še nekaj kreditov, kot sami pravijo, po ugodnih pogojih.

Po tem, ko sta v začetku leta 2007 občini Šmartno ob Paki in Šoštanj (MO Velenje pa že lani) potrdili programe, so na teh temeljih izdelane predinvesticijske študije in dokumenti identifikacije projektov, s katerimi se uvrščajo v nacionalni program varstva okolja. Prav tako so enaki dokumenti izdelani za vodooskrbo in področni center ravnanja z odpadki. Izdelana je dolgoročna razvojna strategija za pogrebno pokopališko dejavnost, ki zajema tudi širitev pokopališča, ureditev mrliških vežic in poslovnega prostora. Enako je narejena dolgoročna strategija za področje daljinskega ogrevanja in oskrbe z zemeljskim plinom.

Na področju ISO standardov so posodobili standard 14001, ob tem so bile izvedene vse potrebne notranje in zunanje presoje. Posvečali so se tudi izobraževanju. Skozi razne oblike izobraževanje je šlo preko 200 zaposlenih. Za redno obveščenost dvakrat letno izdajajo Informator, novice pa približno enkrat na mesec.

Seveda se ni bilo mogoče izogniti poročilu Računskega sodišča o pregledu poslovanja in posebej ugotovitvam v zvezi s plačo direktorja. Jedovnický je dejal, da je do poročila sodišča kritičen. Predvsem zato, ker Zakon o plačah izloča komunalna podjetja iz javnih podjetij. Do odstopanja je prišlo zaradi neskladja predpisov. Med pregledom poslovanja so celo člani Računskega sodišča morali večkrat poiskati pojasnila in razlage posameznih predpisov na ustreznih vladnih službah. Sicer pa je, tako Jedovnický, Računsko sodišče vzelo pod drobnogled plače direktorje v petnajstih podjetjih in povsod so bile ocene slabe.

Marija Lebar

99. občni zbor v Lokovici

Lokoviški gasilci so prejšnjo soboto zabeležili že 99. občni zbor. Poleg številnih domačih članov so se občnega zbora udeležili župan občine Šoštanj Darko Menih, podžupan in državni poslanec Drago Koren, predstavniki TEŠ-a, gasilske zveze Velenje, občinskega poveljstva občine Šoštanj, prostovoljnih gasilskih društev Šoštanj, Topolšica, Paška vas, predstavniki pobratenega društva Ribno pri Bledu, prijateljskega društva Mala Nedelja ter predstavniki društev v KS Lokovica.

Foto: Arhiv

Društvo šteje 214 članov in mladine, letos pa so sprejeli tudi tri nove člane. Vlogo predsednika gasilskega društva opravlja Boris Lambizer, vlogo poveljnika pa Andrej st. Jurič. Na začetku so z minuto molka počastili spomin na ustanovnega člana Rudija Dreva, ki je nedavno preminil. V poročilih predsednika in poveljnika društva so lahko zbrani slišali, koliko storjenega je bilo v letu 2006. Uredili so prostor za sušenje cevi, prenovili so balkon gasilnega doma, prebarvali fasado, temeljito pa so prenovili gasilsko kuhinjo in začeli tudi s prenovo sejne sobe. Udeležili so se tudi gašenja požara na Krasu, nekaj gasilcev je opravilo tečaj za delo z motorno žago, tečaj za strojnika in tečaj za nosilce dihalnega aparata. Podelili so nekaj priznanj za dolgoletno delo v društvu. Za 60-letno delo je prejel značko Martin Razbornik, Darko Rehman pa je prejel priznanje gasilske zveze in republiško priznanje. Omeniti velja, da ima najdaljši gasilski staž, 68 let, Karel Novak.

V prihajajočem letu imajo v načrtu dokončati z deli v domu, se izobraževati in uriti za razna tekmovalna, sodelovati v mesecu požarne varnosti in se udeleževati seveda v družbenem življenju. Z mislimi pa so tudi že v letu 2008, ko bo društvo slavilo 100-letnico delovanja. V ta namen želijo pripraviti zgodovinski kottiček.

Melita Hudej

XIV. divizija v Osreških pečeh

V nedeljo, 25. februarja je bila pri spomeniku v Osreških pečeh v Ravnah pri Šoštanju spominska slovesnost, na kateri so prisotni obudili spomin na pohod 14. divizije.

V začetku leta 1944 je bila ena od prednostnih nalog slovenske partizanske vojske okrepitev narodnoosvobodilnega gibanja na Štajerskem. Tja je v enem pohodu napotilo kar celotno najelitnejšo 14. divizijo. Izbranih 1112 borcev se je 6. janu-

Foto: Dejan Tonkli

arja 1944 na pot odpravilo iz Bele Krajine preko Kozjanskega, prečkala reko Sotlo in se v novo zapadlem snegu zapletla v spopade z alarmiranimi nemškimi silami. Nato se je prebijala čez Konjiško goro, Paški Kozjak, Graško goro, Zavodnje, Topolšico, nato pa se je že dodobra oslabiljeni del divizije odpravil proti Zgornji Savinjski dolini. Pohod divizije je bil za narodnoosvobodilno gibanje neuspešen, saj je ob velikih izgubah dosegel le preživetje enote. Zanimivo je, da danes, po tolikem času, od teh udeležencev pohoda živi še več kot sto ljudi.

Govorniki so bili gospod Franc Hudomal, sekretar KO ZB Ravne, gospod Jože Povše, podpredsednik OZ ZB Velenje in gospod Alojz Dolničar, borec Štirinajste. Veliko je bilo govora o omenjenih bojih, predvsem pa so želeli povedati, da je svoboda, ki jo imamo danes, tudi rezultat trdih bojev v II. svetovni vojni.

Domači pevci so zapeli nekaj vojaških pesmi, vaška godba na pihala je odigrala nekaj prelepih melodij, prav tako tudi harmonikarji. Kot ponavadi, so v kulturnem programu sodelovali še otroci podružnične osnovne šole Ravne in recitatorji. Med slovesnostjo je prispela tudi šaleška konjenica, ki je te dni jezila po poti spominov 14. divizije.

K spomeniku so položili venec predstavnica območnega združenja ZB NOB Ana Roza Hribar, predsednik KO ZB Ravne gospod Ivan Kumer in odbornik Ciril Poročnik. Zbrane sta nagovorila tudi podžupan Občine Šoštanj Vojko Krneža in predstavnica KS Ravne gospa Erna Obšteter, ki je za zaključek prisotne povabila na prigrizek in čaj h gostoljubni družini Toplišček.

Mateja Bolha

XIV. divizija pri Žlebniku

V nedeljo, 25. februarja, se je po dopoldanski slovesnosti pri Osreških pečeh velika skupina ljudi udeležila pohoda k Žlebnikovi domačiji, kjer je v popoldanskih urah potekala krajša slovesnost v spomin na padlega pesnika Karla Destovnika Kajuha. Slovesnost že nekaj let poteka v organizaciji OO ZV vojne za Slovenijo in OZ borcev in udeležencev NOB ter Mladega foruma SD Šaleške doline, ki je že devetih zapored organiziral tudi Kajuhov pohod. V programu, so sodelovali Moški pevski zbor Kajuh, udeleženci tabora Kajuh, učenci šole Zavodnje ter govornika Gašper Koprivnikar in Alojz Dolničar. Ker je v bližnjem Andrejevem domu letos prvič potekal Tabor Kajuh, so udeleženci tabora, priznani literati iz celjskega in koroškega območja, priredili priložnostni recital. Oba govornika sta se v svo-

Foto: Dejan Tonkli

jem govoru dotaknila zgodovinskih dejstev, ki bi jih radi nekateri v današnjem času priredili. Koprivnikar je med drugim citiral odlomek iz Impresij, v katerem med drugim piše: »Danes je nesmiselno in neproduktivno posploševati, ali je težje narod prebujati ali osvoboditi. Veliko bolj je v mirnem in strpnem času evropskega sožitja v 21. stoletju žalostno to, če kdo skuša prevrednotiti zgodovinske in spominske vrednote lastnega naroda, dokazljivo izkazanega z živim in umetniško veličastnim slovenskim jezikom in ne morada katerim drugim narodom, drugim jezikom?

Alojz Dolničar je na liričen način opisal dogodek ob smrti Karla Destovnika - Kajuha, ki je po uspešnem preboju divizije tragično preminul med vrati Žlebnikove domačije.

Milojka Komprej

Zlatoporočenca Franc in Ljudmila Kavšak

V vasi Zavodnje je bilo 10. marca zelo veselo, posebno v družini Kavšak ali po domače pri Slopšneku, kjer sta praznovala v krogu svojih otrok in vnukov, sosedov ter prijateljev in znancev zlato poroko Franc Kavšak in njegova žena Ljudmila. Franc je bil rojen 19. novembra na domači kmetiji, kjer je preživel svojo mladost skupaj s štirimi brati in mamo. Ker je zgodaj izgubil očeta, je moral trdo delati in pomagati mami, da so se lahko na hribovski kmetiji preživeli. Ljudmila se je rodila 30. maja 1935 v kraju

Foto: Arhiv

Jazbina v Občini Šmarje pri Jelšah in je prav tako svojo mladost preživljala na kmetiji skupaj s starši, dvema bratoma in dvema sestrma. Ko sta se spoznala s Francem, sta se tudi leta 1957 poročila. V zakonu se jima je rodilo sedem otrok. Danes imata tudi deset vnukov, ki ju zelo radi obiščejo, posebno vesela pa sta najmlajših vnukov, Špele in Mateja. Kljub visoki starosti pa še vedno po svojih močeh pomagata sinu pri delu na kmetiji.

Mateja Kavšak

Z vlakom v Ljubljano!

23. februarja ob 9. uri zjutraj je bilo moč na železniški postaji Šoštanj opaziti neobičajno veliko gnečo. Če si prišel malo bližje si lahko kaj hitro opazil rutice in ugotovil, da so to taborniki. Na radovedna vprašanja mimoidočih »Kaj se vendar dogaja?«, so najpogumnejši murni odgovorili »Gremo z vlakom v Ljubljano«.

In res je bilo tako. Nekaj čez 60 tabornikov, najmlajših murnov, medvedkov in čebelic, njihovih vodnikov in polnoletnih spremeljvalcev, se je odpravilo na rodov izlet v naše glavno mesto. Za otroke je bila vožnja z vlakom imenitno doživetje, za nekatere pa celo prva vožnja z vlakom. Zelo dobro smo zapolnili vlak in med ostalimi potniki vzbudili veliko zanimanja. Vožnja je za nekatere

najzagrizenejše minila kar prehitro. V Ljubljani so na s na glavni železniški postaji pričakali naši taborniki, ki študirajo v Ljubljani in skupaj smo se odpravili na ljubljanski grad. Na grad smo se zapehljali z novo vzpenjačo, si ogledali del gradu in mesto iz grajskega obzidja. Mesto smo si kasneje ogledali tudi поблиže. Sprehodili smo se po stari Ljubljani, si ogledali Robov vodnjak, Prešernov spomenik ...

Ker so naši najmlajši kmalu postali lačni smo se odpravili v McDonalds kjer smo imeli rezerviran prostor in si dodobra smo napolnili trebuščke. Po obilni malici smo se odpravili v Tivoli na največje in verjetno tudi najlepše urejeno otroško igrišče v Ljubljani. Dve urici sta minili kot bi švignil, otroci so se res imenitno zabavali saj je na razpolago ogromno igral.

Ob prvem mraku smo krenili nazaj na železniško postajo in ponovno z vlakom krenili nazaj proti domu. Ob povratku je bil vlak kar precej napolnjen že brez nas, mi pa smo ga napolnili do zadnjega kotička, tako da si lahko kakšnega tabornika opazil skoraj na vsakem sedehu v vseh vagonih. Nekaj čez osmo smo prispeli na domačo postajo kjer je na svoje otroke že čakala velika gruča staršev. Otroci so zadovoljni in polni novih zgodbic o svojih dogodivščinah v Ljubljani, odhiteli staršem v naročje. Taborniki smo tako ponovno dokazali, da smo eno od redkih, če ne edino društvo v občini Šoštanj, ki smo sposobni organizirati kaj tako obsežnega za mlade.

SiNi

Civilna zaščita

Visoko odlikovanje Civilne zaščite
Gasilski zvezi Velenje in Danilu
Čebulu

Ob svetovnem dnevu Civilne zaščite je Štab CZ za Zahodno Štajersko v sodelovanju z Upravo RS za zaščito in reševanje – izpostavlo Celje in občino Žalec v petek 2. marca, pripravil osrednjo regijsko proslavo. Slovesnost je potekala v Domu II. slovenskega tabora v Žalcu, na njej pa so podelili številna priznanja in nagrade civilne zaščite.

Foto: Marija Lebar

Visoko odlikovanje SREBRNI ZNAK CZ je prejel Gasilska zveza Velenje in v njenem imenu poveljnik Jože Drobež. S srebrnim odlikovanjem pa je bil odlikovan tudi Šoštanjec Danilo Čebul. V obrazložitvi so bile našteje številne dejavnosti, ki se jim je Danilo posvečal tako v gasilstvu kot v Civilni zaščiti.

Pred podelitvijo je nagrajence in občinstvo nagovoril župan občine Žalec Alojz Posedel. Dejal je, da s ponosom gostijo tako pomemben dogodek, saj so že doživeli različne katastrofe, pri katerih je delo Civilne zaščite in gasilcev nepogrešljivo. Slavnostni govornik poveljnik CZ za Zahodno Štajersko prim. dr. Ivan Eržen je povedal, da so takšne priložnosti promoviranje humanitarne dejavnosti in pomembno sporočilo okolju. Spontane aktivnosti civilne družbe so pri pomoči v raznih nesrečah in katastrofah nenadomestljive. Pri tem so pomembni dejavniki znanje, usposobljenost, predanost in požrtvovalno delo, pri katerem udeleženci čestokrat tvegajo tudi svoja življenja. Vse to daje prebivalcem občutek varno-

Ko smo se po podelitvi pogovarjali z odlikovanci, nam je Danilo Čebul med drugim povedal:

» Priznanja Civilne zaščite sem se razveselil in si ga štejem v čast. Čeprav nikoli nisem sprejemal funkcij iz teh vzgibov, se moram predlagatelju Občini Šoštanj in Bogdanu Lampretu zahvaliti za predlog in utemeljitev.

Delo poveljnika CZ sem opravljal pet let, ves čas skrbel za ažurnost sistema ter izvajal načrtovanje v skladu z uredbami. Delo je bilo na trenutke administrativno zelo obsežno, vendar tudi precej zanimivo.

Najzahtevnejše naloge v sistemu opravljajo pripadniki prostovoljnih gasilskih enot, ki pa žal na nivoju Uprave za zaščito in reševanje Republike Slovenije nimajo ustreznega vpliva. Pričakujem, da jim bo v prihodnosti dodeljeno mesto, ki jim pripada.«

sti, ta pa je vrednota in pravica.

1. marca 1972 je bil ustanovljen mednarodni odbor za CZ, saj je bilo ugotovljeno, kako pomembna je hitra in organizirana, predvsem pa strokovna intervencija ob nenadnih dogodkih. Katastrof povezanih z naravo in človekovimi posegi vanjo pa je iz leta v leto več. Zato so leta 1990 razglasili svetovni dan CZ, v Sloveniji pa ga obeležujemo od leta 1992.

Marija Lebar

ZAHVALA

Nekaterih nesreč je ljudi še posebej strah. Strele, poplav, požara. In ravno slednji se je zgodil v soboto, 10. marca, v Topolšici, natančneje pri družinah Rožej in Repas (pd. Pri Špcu) na Lomu. Zagorele so saje v dimniku gospodarskega objekta in požar je zajel celo poslopje. Gašenje in reševanje sta dodatno onemogočala težka dostopnost in vnetljiva sredstva, ki so bila v poslopju.

Rešili so veliko, a vsega seveda ne, nastalo je za več deset tisoč evrov škode, ki pa bi bila lahko še mnogo večja. K sreči sta reševanju botrovala prisebnost in strokovnost.

Foto: Dejan Tonkili

Foto: Dejan Tonkili

Gospodar hiše Boštjan Repas se je kmalu po dogodku oglasil v našem uredništvu. Pri njem so bile še vidne poškodbe, ki jih je dobil pri reševanju, kakor tudi pretresenost ob nesreči, a hkrati velika hvaležnost zaradi takojšnje pomoči pri požaru in tudi pri kasnejši sanaciji.

Zato se v imenu družine zahvaljuje vsem gasilcem, to so PGD Topolšica, PGD Šoštanj – mesto, PGD Gaberke, PGD Lokovica, PGD Pesje, in IPGD Premogovnik Velenje, ki so uspešno pogasili požar, sosedom, prijateljem, sorodnikom gospodarstvenikom in strokovnjakom, Krajevni skupnosti Topolšica in Občini Šoštanj. Skratka, vsem, ki ste čutili z njimi, jim pomagali, prispevali na kakršen koli način ali samo stisnili roko in dali tolažilno besedo.

Družina se kljub veliki nesreči z upanjem ozira v prihodnost.

Milojka Komprej

Foto: Tekauc

Hudo zares

Čisto logično je, da smo v prejšnji, februarski številki, (samo) dve strani namenili preznamenitemu Pustu šoštanjskemu, čeprav smo imeli toliko pustno-digitalne-solate, da bi lahko z njo »načilali« dva Lista!

A glej ga zlomka, naj smo še tako iskali primerne motive in bistvo Pusta šoštanjskega, ga po mnenju nekaterih akterjev nismo ujeli s prave strani in da je bila smola še večja, je iz foto-reportaže izpadla fotografija, ki jo danes objavljamo. Vemo, vemo, vemo!

Napake ni kos popraviti, čeprav je meda jasno, da je za vse kriv Tiskarski Škrat, zato ne moremo nič drugega, kot da se vsem prizadetim iskreno opravičimo in hkrati verjame-mo, da večina zvestih bralcev te naše hude nemarnosti še opazila ni.

Odgovorni urednik

Moja pesem ni le moja pesem

Kdo ve, ali je iz smrti pesnika Karla Destovnika Kajuha, ki je po spletu okoliščin kanil postati celo Kanjuh, možno izoblikovati tržno nišo. Če pritegnemo Mateju Krajncu v zadnjem Mentorju in sprejmemo tezo, da je tudi literatura tržno blago tako kot čokolada, nogavice, pečeni kostanj in pa tudi zobotrebci, potlej je o tržni niši možno govoriti.

A gremo od začetka.

Vsi, ki smo doma v Šoštanju in smo hodili v šolo prejšnje države, smo vedeli, da je 22. februarja 1944 na Žlebnikovi domačiji v Belih Vodah padel pesnik Karel Destovnik Kajuh. Spomin na ta dogodek se vsako leto znova počasti z branjem Kajuhovih pesmi, skoraj pred vrati, med katerimi so Kajuha pokosile krogle. Razlika je le v tem, da se je vmes, nekje na poti iz prejšnje v to državo ugotovilo, da Žlebnikova domačija ni v Belih Vodah, temveč v Šentvidu nad Zavodnjem.

Menda se je tam lani rodila ideja, da bi vsakoletna branja še bolj poudarili z izvedbami tako imenovanih Kajuhovih literarnih taborov. Oblikovanje vsebine taborov so zaupali pesniku Ivo Stropniku, ki je več organizator takšnih in podobnih literarnih festivalov in prireditev in ta je projekt poimenoval *Kanjuhove impresije 2007*, ki naj bi bile namenjene popularizaciji slovenske spominke, potopisne, planinske in domoznanske literature v krajinško-spomeniškem okolju Šaleške doline. Zakaj je Kajuh kar naenkrat postal Kanjuh, zna Ivo imenitno pojasniti sam, zato se s to podrobnostjo ne bom ukvarjal. Niti se ne bom ukvarjal z vprašanjem, zakaj sem bil po že izoblikovanem konceptu povabljen, da

pripravim program letošnjega tabora in predlagam »ciljno« skupino ljudi, ki bi se ga udeležili.

Tu nekje se konča letošnja zgodba s Kanjuhom in se prične *Rastok 2007*.

Ka(n)juhov literarni tabor »*Rastok 2007*« se je dogajal od 23. do 25. februarja na Andrejevem domu na Slemenu - Šentvid nad Zavodnjem. Sleme je nek kdaj nosilo ime Rastok, saj Sleme ni le na meji med Štajersko in Koroško, ampak tudi razvodje rek Drave in Save. To pozabljeno ime se mi je utrnulo ob zaznavanju dejstva, da je na širšem celjskem območju raztočenih kar nekaj skupin literatov, ki se večidel družimo ob edicijah, ki jih izdajamo. To so *Odsevanja* iz Slovenj Gradca, *Hotenja* iz Šaleške doline, zbornik *Z besedami* iz Šentjurja, *Vsesledje* iz Celja ter žalski *Vpogled*. Čeprav se mnogo piscev pojavlja v več od naštetih edicij, se »uredniki« bolj slabo poznamo, še manj imamo možnost kolegom kukati čez ramena in jim »krasti« koncepte.

Sam se zadnjih nekaj let zopet ukvarjam s sourejanjem Hotenj in zaznavam to povečano ustvarjalno živahnost in sem že nekaj časa želel najti priložnost, kako bi te »urednike« zbobnali na eno mesto, da bi si kaj bolj ali manj pametnega zaupali ter izmenjali izkušnje. Zato je vabilo k dograditvi koncepta Ka(n)juhovega literarnega tabora padlo kot sekira v med. Vlado Vrbič, direktor velenjske knjižnice, kot glavne organizatorice tabora, je naredil kljukico in v kratkem času smo pripravili vsebino sobotne delavnice. Ta je potekala na temo »*Obnoviti teorijo eseja*«, ki jo je izvrstno pripravil in vodil prof. Andrej Makuc iz Slovenj Gradca.

Osem udeležencev iz Velenja ter Šoštanja, po dva iz Celja in Žalca ter eden iz Slovenj Gradca, smo od zajtrka do kosila premerili čas od antike, do prvega esejista Montaigneja in naprej do našega Marjana Rožanca.

Želja, da »urednice in uredniki« lokalnih literarnih edicij (in še kdo zraven), obnovimo ali pa čisto na novo odkrijemo bistvo te pisateljske zvrsti, se je izkazala za povsem upravičeno, saj smo znova spoznali, da vrednostno presojanje literature, ko odbiramo, kaj gre v objavo in kaj ne, ni in ne more biti zgolj stvar intuicije in »posluha«, temveč je dobro uporabljati tudi bolj zahtevna orodja, ki nam z nekaj vložene truda lahko razkrijejo vrednost literarnih stvaritev in namere avtorjev.

Od kosila do večerje je sledil »praktični« del, Andrej je rekel »izplen delavnic«. Slušatelji smo dobili v roke zadnjo pesniško zbirko Iva Stropnika z naslovom *Nate mislim votlina v glavi* ter nalogo, da zastavimo vsak svoj esej, ali pripravimo zanj sinopsis, seveda v skladu z nauki, ki smo jih sprejemali dopoldne.

Udeleženci so bili izjemno marljivi in inovativni in v kratkem času nanizali sedem konceptov za sedem esejev, ki so jih tudi predstavili. Andrej Makuc ni skrival zadovoljstva, da je bil izplen slušateljev tako izčrpen, pesnik Ivo Stropnik pa ni znal skriti presenečenja nad temeljitim branjem in analiziranjem njegove poezije. Da o začudenju, ki ga je pokazal, ko so mu esejski povedali, kaj je hotel s svojimi pesmimi povedati, ne da bi prej sploh vedel za to, sploh ne govorimo!

Več o esejih ne bom pisal. Upam le, da bom imel možnost izpolniti obljubo ter znal prepričati organizatorje Ka(n)juhovega literarnega tabora *Rastok 2007*, da se bo slovenski literaturi zgodila velika škoda, če eseji ne bodo izdani v priložnostnem zborniku.

Potem je prišla nedelja ter vsakoletno romanje XIV. udarne divizije k Žlebniku. Vreme je bilo lepo, vino zakuhan in ko je nastopil pravi čas, so se pred kamnom, na katerem je obeležen spomin na pesnika Kajuha, zvrstili udeleženci tabora ter par otrok, ki so prebrali nekaj Kajuhovih in nekaj svojih literarnih stvaritev. Bilo je iskreno in zato prijetno ter tako tudi sprejeto.

Ali bo prihodnji literarni tabor Kajuhov ali Kanjuhov, se še ne ve. Ne ve se tudi, ali se bo ponovil vzorec z vabljenjem lokalnih urednikov literarnih glasil? Ali tabor morebiti le ne bo posvečen spominski, potopisni, planinski in domoznanski literaturi, ali celo socialni ter patriotski literarni besedi?

Avbe, avbe, kaj bo s tega, bi najbrž zapisal že v uvodu omenjeni Matej Krajnc, a nekaj zanesljivo bo. Volja je, denar tudi, sam pa sem prepričan, da bi veljalo letošnji vzorec ponoviti tudi prihodnje leto. V tej tržni niši se po moje ne skriva ne spominška, potopisna, planinska in domoznanska literatura, še manj pa socialna ali patriotska besedna umetnost. Pravzaprav takšne tržne niše sploh ni, ampak je v tem smislu samo pobožna želja najti ali pa si izmisliti nekaj, kar da še ni in bi moralo biti. Zaradi denarja, ne zato, ker je.

Zaradi živahnega literarnega gibanja na »celjskem« pa tržna niša v resnici je, le da je vsi ne vidijo, ker globoko sklonjeni skrbno okopavamo vsak svoj trtiček. Zato je treba podpreti ambicioznost kolegov iz Žalca. Da ne bo tržna niša, ki ji je ta čas najbližje *Vpogled*, prehitro zasuta s poleni iz soseske.

Peter Rezman

ZARJA - sinhronizacija izkušenj in zagona

V prejšnji številki Lista, smo na kratko objavili, da je imel Pihalni orkester Zarja svoj redni občni zbor. Vsebinska sestanka je bila seveda obsežnejša, kot se nam je zapisala, zato smo za pregled dogajanja na zboru in v orkestru v uredništvo povabili predsednika društva Srečka Potočnika.

Potočnik je član orkestra še triintrideset let. Igra klarinet, na njegovi poti pa mu uspešno sledi sin Silvo. Potočnik je bil nekaj časa podpredsednik, po zadnji zamenjavi na vrhu pa je prevzel mesto predsednika. Kdor ga pozna, lahko reče samo: »Pravi mož na pravem mestu.«

Foto: Milojka Kompelj

»Pred nami je tekmovalno leto. Lani se zaradi pomanjkanja finančnih sredstev nismo uspeli udeležiti nobenih tekmovanj, čeprav so bili predlanski rezultati odlični. V Ormožu smo dosegli zlato odličje s posebno pohvalo, iz Mengša smo se vrnili z drugim mestom. Letos se bomo teh dveh srečanj udeležili, začeli pa smo še z večjimi apetiti. Želimo se uveljaviti na mednarodnem področju. Bomo videli. V oktobru se nameravamo udeležiti mednarodnega tekmovanja pihalnih orkestrrov v Novem mestu, ki je po zahtevnosti na najvišjem nivoju. Letos bomo imeli tudi skupni koncert s pobrateno godbo iz Strassa, s katero sodelujemo že štirideset let. Koncerta bosta dva, pri njih v Strassu in pri nas v Šoštanju. Oba v septembru. Na vse prej omenjene dogodke in tudi druge se skrbno pripravljamo.«

Pihalni orkester Zarja se pomlajuje in kot je zaslediti segajo vaše naveze tudi izven vrst glasbenikov.

»V vrstah pihalnega orkestra smo veseli, da se vse več mladih navdušuje nad igranjem. V prej omenjene priprave sodita tudi dokup instrumentov in oblek. Letos so nam v občinskem proračunu namenili nekaj sredstev, da bomo malo lažje gospodarili. V orkester je vključenih 58 aktivnih godbenikov. Poleg glasbenikov je v društvu veliko tistih, ki nas podpirajo. Nekateri so vključeni v upravni odbor. To so Franc Krevzel, Miran Rednak in zdaj na novo Ivo Drev. Tudi v ostalih organih so ljudje, ki niso godbeniki, na primer blagajničarka, tajnica itd., pa dihajajo z našim orkestrom. To je zelo dobro. Tudi na tak način se širi prepoznavnost našega orkestra.«

V orkestru je zaslediti veliko mladih. To je gotovo razveseljujoče.

»Vsekakor. Z mladimi glasbeniki prihajajo

nova znanja. Veseli smo sodelovanja z glasbeno šolo, saj skupaj skrbimo za podmladek orkestra in s tem tudi rast kakovosti. V sklopu glasbene šole deluje Mladinski orkester, ki ga vodi naš član Miran Šumečnik, ki odlično nadaljuje delo Janija Šuligoja, našega kapelnika.«

Vaš plan za letošnje leto je obsežen. Številni nastopi, ki pa zahtevajo najbrž kar veliko vaj.

»Na leto imamo 88 vaj, to je dvakrat tedensko po dve uri. Pred nastopi tudi ob sobotah in nedeljah. Tako se je v lanskem letu nabralo kar za 180 ur, kar si lahko hitro preračunate v delovne dneve. Nastopamo v širšem in seveda ožjem okolju, povsod po državi, vabljeni smo na večje prireditve, kot je Praznik česenj v Vipavi, srečanje Pihalnih orkestrrov v Radljah ob Dravi idr. Ob Dnevu brez avtomobila smo bili izbrani med desetimi orkestri, ki so igrali v Ljubljani, lani smo igrali tudi na novi maši v Prekmurju. Vozili smo se v častnem sprevodu na kamionu in igrali. Tako smo spremljali novomašnika od vasi do vasi. Ljudje so stali za cesto in pozdravljali sprevoz. Bilo je nepozabno. V glavnem se poleg plana dela, ki je že tako obsežen, še kaj doda. Ožje in širše pa smo poznani po sodelovanju na občinskih prireditvah. Božično novoletnem koncertu, ki je gala vsako leto, igranjem na pogrebih, ter igranjem na dobroteljskih prireditvah.«

Dva dobrodelna koncerta sta pravkar za vami.

»V marcu smo igrali v Kulturnem domu Šoštanj, 23. in 28. v Topolšici za nabavo CT aparata za bolnišnico Topolšica. Godbeniki smo to storili

z veseljem in ponosom.«

Prej ste omenili Božično novoletni koncert, ki je vsako leto razprodan in je prava poslastica. Takrat igrate tudi mnogo novih melodij. Na sploh je vaš program zares izbran in bogat. Kdo ga sestavlja?

»Orkester ima strokovni odbor, ki ga sestavljajo dirigent in nekateri starejši godbeniki, ki z idejami pomagajo dirigentu pri izboru skladb. Jani Šuligoj, ki je visoko strokovno usposobljen ima tudi velik pregled nad trendi, ki vladajo v glasbenih krogih. Poleg tega sodeluje in si izmenjuje gradivo in note z drugimi dirigenti, tako, da godba nemoteno sledi kvaliteti.«

Kako vidite Pihalni orkester vi?

»Jaz ga tudi v bodoče vidim kot uspešnega, polnega nove glasbe in mladih glasbenikov. Hkrati pa ga vidim v ohranjanju tradicije in izkušenj, ki jih imajo veliko na zalogi starejši člani. Skratka, sinhronizacija znanja in izkušenj, pa še vneme in idej. Orkester pa želi tudi v bodoče dobro sodelovati z vsemi društvi in organizacijami v občini Šoštanj.«

Želimo vam uspešno delo, veliko dobrih uvrstitev in predvsem zadovoljstva pri igranju. Mogoče bi dodali kakšno svojo misel za konec?

Mladim instrument v roke pa vpis v glasbeno šolo, ne pa jih prepustiti cesti, parkom, slabi družbi in posledično tudi drogam.

Milojka Kompelj

Foto: Milojka Kompelj

Družabnost in rekreacija za zdravje

V minulem mesecu so se zbral člani Društva upokojencev Šmartno ob Paki, da podajo obračun delovanja v minulem letu in pregledajo finančni plan in načrt dela za letos. Kot je povedal predsednik Franc Tajnšek v obširnem poročilu o delu, so bili v letu 2006 zelo dejavni.

prostovoljne ure. Ob tej priložnosti so imeli krajši kulturni program. Številni njihovi člani pa so neutrudni pohodniki in tako krepijo svoje zdravje.

Odbor je poskrbel za enotedensko letovanje v hotelu Delfin v Izoli, ki se ga je udeležilo 52 članov. Med letom so organizirali več avtobusnih izletov tako na Madžarsko kot na Pohorje in v Goriška Brda. Imeli pa so tudi zdravstveno predavanje.

Med ostalimi dejavnostmi so zelo dobro obiskane meritve krvnega tlaka, krvnega sladkorja in ostale

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Društvo ima svoje klubske prostore in pisarno, na dvorišču stavbe pa tudi balinišče in rusko kegljišče ter prostor za igre z žogo, v kleti pa še strelišče za zračno puško. Vse to omogoča številnim članom, kar 500 jih je, pestro športno rekreativno dejavnost. Uradne ure imajo vsako sredo, ko se zberejo tudi na rekreaciji. Ni torej čudno, da se zelo aktivno udeležujejo raznih športnih prireditev tako v okviru Medobčinske zveze društev upokojencev, kot tudi na lastnih športnih prireditvah, kamor povabijo tudi goste. Njihovi športniki so se lani udeležili srečanj ali tekmovanj upokojencev v Pesju, Preboldu in Škalah, pa tudi drugod.

V Šmartnem so v oktobru pripravili povratno srečanje, ki se ga je udeležilo kar 65 športnikov. V jeseni so napravili streho nad baliniščem, za kar so opravili številne

analize, ki jih imajo skupaj z RK Šmartno in Gorenje vsako prvo nedeljo v mesecu. S tem bodo nadaljevali tudi letos. V delovni načrt so si za posamezne mesece zadali pestro izbiro dejavnosti, da pa so člani o tem dobro obveščeni, poskrbijo z obvestili na oglasni deski, preko TV Šmartno, izdali pa so že 25. številko svojega Biltena.

Marija Lebar

Ponovno mandat Alojzu Grudnu

Tudi člani šmarškega odbora Medobčinskega društva invalidov Velenje so se zbrali na občnem zboru. Ta je bil že dvajseti

po vrsti, tokrat v prostorih gasilskega doma Paška vas konec februarja. Po končanem štiriletnem mandatu so bile na vrsti volitve v organe odbora.

Predsednik Alojz Gruden je po opravljenih formalnostih prebral poročilo o delu v minulem letu. Tako je povedal, da so se člani odbora sestajali na rednih sestankih in se tudi udeleževali sestankov na ravni Medobčinskega društva v Velenju. Vzdržujejo tudi prijateljske stike z drugimi odbori kot je šoštanjski in društvi kot je Zgornjesavinjsko društvo invalidov Mozirje, s katerim kot sosedji še posebej dobro sodelujejo tako na družabnem kot na športnem področju.

Tako so na športnem igrišču v Šmartnem organizirali športne igre, kamor so povabili tudi Šoštanjčane in Mozirjane. Tekmovali so v balinanju, kegljanju in streljanju z zračno puško. Z dvema ekipama so se udeležili relija, ki ga prireja MDI, sodelovali pa so na športnem tekmovanju v Zavodnjah.

Za svoje člane, teh je 222, so v mesecu aprilu organizirali avtobusni izlet, jeseni pa piknik. Udeležili pa so se treh izletov v okviru MDI. Za 15 članov so uredili letovanje na morju in v Čateških toplicah. Invalidi pa imajo tudi možnost, da si na MDI priskrbijo cenejše vstopnice za kopanje v Topolšici in Dobrni.

Pozabili pa niso niti na tiste, ki jim zdravje ne služi najbolje. Tako so dvakrat v letu obiskali člane, ki so vezani na posteljo in jih obdarili. »Moram povedati, da so ljudje bolj veseli obiska, kot pa tistega, kar prinesemo kot darilo,« je ob tem pripomnil Gruden. 16 svojih članov pa so obiskali in obdarili tudi ob Novem letu.

Potem, ko so člani sprejeli tako delovno poročilo, kot poročilo blagajničarke Jožice Kovač, je verifičajska komisija ugotovila sklepčnost zbora. Sledile so javne volitve novega odbora z manjšimi spremembami članstva. Predsedovanje so za

naslednja štiri leta zaupali dosedanjemu predsedniku Alojzu Grudnu.

Sledile so besede gostov, med njimi tudi župana Alojza Podgorška. Ta je pohvalil delovanje društva in obljubil še nadaljnje uspešno sodelovanje.

Marija Lebar

Čebelarjenje v Šmartnem ob Paki ...

Člani Čebelarskega društva Šmartno ob Paki so se v nedeljo, 11. februarja, zbrali na rednem letnem občnem zboru. Pregledali so svoje delo v minulem letu in si začrtali pot za letos. Sprejeli so spremembe v svojih aktih, ki jih prinaša novi Zakon o društvih. Med drugim nalaga spremembo imena »čebelarska družina« v »čebelarsko društvo«. Prisoten je bil tudi župan Alojz Podgoršek.

Predsednik Franc Šmerc je v svojem poročilu naštel številne dejavnosti, s katerimi so se ukvarjali v sicer maloštevilnem, a delovnem društvu. Šmarški čebelarji so bili z medeno letino dokaj zadovoljni, a so se morali za kakovosten pridelek precej truditi. Veliko dela je bilo zlasti na področju vzdrževanja zdravstvenega stanja čebel. Kar nekaj aktivnosti pa je bilo namenjenih združevanju društev v Čebelarsko zvezo zgornjesavinjsko – šaleškega območja SA-ŠA, kjer so šmarški člani prevzeli pomembne funkcije.

Narava čebelarjevega dela je taka, da se je treba nenehno izobraževati. Šmarčani so se udeleževali izobraževanj tako na ravni ČZ SA-ŠA kot na ravni Čebelarske zveze Slovenije. Dejavno sodelujejo tudi pri izdaji revije Čebelica SA-ŠA.

Kot je povedal predsednik Šmerc, pa jim nekaj preglastic povzroča Čebelarski dom, ki ga imajo v bližini Starega gradu. V preteklem letu so

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

ga nameravali prepleskati, a je delo preprečilo nestanovitno vreme. Marko Drev je skrbel za okolico doma, pokosil je in pospravil odpadke in nesnago, ki jo puščajo za seboj na področju Starega gradu nevestni ljudje in čudni (tudi nočni) obiskovalci. Jeseni so pregledali ostrešje in očistili žlebove.

Opazen je bil prispevek čebelarjev na Martinovem praznovanju. Na stojnici v Martinovi vasi so obiskovalcem poleg medu ponujali še medeno pecivo in pijače tako za poskušajo (degustacijo) kot za prodajo. Sodelovali so še na praznovanju ob razviti prapora Planinskega društva Šmartno ob Paki. Na začetku počitnic je Društvo prijateljev mladine Šmartno organiziralo tabor za učence nižjih razredov osnovne šole. Na njem so otrokom predstavili čebelarjenje in jim ponudili medene dobrote, da so se posladkali.

V mesecu septembru so na seji upravnega odbora sklenili, da bodo v kratkem skupaj z osnovno šolo ponovno ustanovili čebelarski krožek. Mentorstvo je pripravljen prevzeti Tomaž Lesjak, ki že ima izkušnje pri delu z otroki. Sicer pa je razveseljivo, da se društvo lahko pohvali kar z nekaj mladimi člani.

Zbranim je nato spregovoril podpredsednik ČZ Slovenije in predsednik ČZ SA-ŠA Marko Purnat in poudaril tvorno sodelovanje šmarških čebelarjev pri delu zveze. Na

občnem zboru je bil prisoten tudi župan Alojz Podgoršek. Ta je dejal, da je zadovoljen, ker je delo v čebelarskem društvu z novim vodstvom, ki je bilo izvoljeno prejšnje leto, dobilo nov polet in zagon. Prepričan je, da je k temu pripomogla tudi ustanovitev ČZ SA-ŠA, ki je zlati pomembna za zastopanje interesov manjših čebelarskih društev, kakršno je šmarško. Zato je tudi z veseljem podprl prizadevanje za ustanovitev zveze, pa tudi izdajo glasila Čebelica SA-ŠA. Podgoršek je menil, da čebelarstvo ne bi smelo biti le ljubiteljska, pač pa ekonomska dejavnost, ki prinaša dohodek. On sam je redni odjemalec čebelarskih pridelkov, na občini pa jih imajo tudi kot protokolarna darila. Povedal je še, da se bo za urejanje problematike okoli Čebelarskega doma zavzela tudi občina. Potrebno bo urediti infrastrukturo in napeljati vodo, dom posodobiti in mu najti nove vsebine, saj je lokacija doma zanimiva.

Veliko pohvalnih besed so delu društva namenili tudi predsedniki sosednjih čebelarskih društev Mozirje, Ravne - Šoštanj in Mlinšek Velenje.

Za zaključek uradnega dela so podelili še priznanja zaslužnim članom Čebelarskega društva. Nekateri od slavljencev so se ob tej priložnost zahvalili in pri tem povedali marsikaj zanimivega iz svoje dolgoletne čebelarske prakse. Po koncu so se zadržali še ob zakuski na pri-

jateljskem klepetu, ki pa se je seveda spet vrtel okoli čebel in njihovih pridelkov. Še posebej pa okoli letošnje čudne zime, ko čebele skoraj ne počivajo. Ni jasno, kakšne posledice bo to pustilo na čebeljih družinah. Na tak način člani izmenjujejo svoje izkušnje in širijo znanja, kar pa je tudi namen teh srečanj.

... in v Sa-Ši

Čebelarska zveza SA-ŠA je v manj kot enem letu obstoja dobro zaživela

V Restavraciji Gaj v Mozirju so se 16. marca zbrali predstavniki društev, ki sestavljajo Čebelarsko zvezo Zgornjesavinjsko šaleškega območja. Povabilu so se odzvali tudi številni gostje tako iz čebelarskega kot družbenega področja.

začetek aktivnosti za vzpostavitev vzrejališča plemenskih matic pasme kranjska sivka. Predsednik ČZ SA-ŠA Marko Purnat je v delovnem načrtu predlagal nadaljevanje dosedanjega dela, saj so bili z opravljenim vsi prisotni zadovoljni.

Zbranim je spregovoril tudi Boštjan Noč, eden od podpredsednikov Čebelarske zveze Slovenije. Zveza je trenutno brez predsednika, saj je Franc Čebulj, ki je na tem položaju zamenjal Lojzeta Peterleta, podal odstopno izjavo že v novembru. Torej ni bil na čelu zveze niti eno celo leto. Uradno bodo njegov odstop sprejeli na občnem zboru ČZ Slovenije. Noč je v Mozirju povedal, da bo kandidiral za predsednika zveze za eno leto in je hkrati podal pisni predlog svojega dela, ki ga je tudi podrobno obrazložil. Med drugim je dejal, da vsi cenimo domače mesne izdelke, za med pa je marsikomu vseeno od kod je, le da je cena ugodna. »Ena od mojih prioritet bo promocija našega

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Osrednja tema srečanja je bil pregled dela, ki so ga opravili in za to potrebnih denarnih tokov. Prav tako so potrdili delovni in finančni načrt za leto. Udeleženci so se strinjali, da je ČZ SA-ŠA dobro zaživela in v manj kot enem letu od svoje ustanovitve opravila veliko dela. Med večje dosežke poleg pomoči svojim članom društvom, štejejo predvsem številna praktična in teoretična izobraževanja, izdajo treh številčk glasila Čebelica Saša in

medu. Kot kvaliteten pridelek naše avtohtone čebele kranjske sivke naj postane povsod prepoznaven in naj ga kot protokolarno darilo podarjajo najvišjim gostom,« je povedal.

Marko Purnat je nato podelil štiri priznanja Antona Janše zaslužnim čebelarjem. Ves dogodek pa so z duhovito igrico in plesnimi vložki popestrili učenci Osnovne šole Nazarje.

Marija Lebar

»V našem početju ni nobene romantike!«

Predavanje Marijane Lihteneker in Dava Karničarja

Občni zbor PD Šoštanj

Foto: Marija Lebar

Foto: Andrej Vetrnik

Šoštanjki kulturni dom je le ob redkih priložnostih tako poln, kot je bil v petek, 9. marca, ko je bilo tam v organizaciji Planinskega društva Šoštanj predavanje o smučanju Dava Karničarja z najvišjih vrhov vseh celin. Na Antarktiki pa ga je spremljala tudi Marijana Lihteneker.

Marijana se je poročila z Markom Lihtenekerjem, znanim šoštanskim alpinistom in si tu ustvarila družino. Žal se Marko maja 2005 ni vrnil z ene od svojih številnih odprav. Ker si je vedno želel osvojiti najvišji vrh Antarktike, je Marijana čutila, da mora to narediti namesto njega. Tako se je z Davom Karničarjem, Francijem Rupnikom in Francem Oderlapom konec minulega leta podala na Antarktiko. Kot prva Slovenka je osvojila najvišji vrh Mt. Vinson.

Mt. Vinson pa je bil hkrati zadnji od sedmih vrhov, ki ga je osvojil tudi Dava Karničar in z njim kot prvi na svetu zaključil serijo nepretrganega smučanja z najvišjih vrhov vseh celin. Znani alpinist in ekstremni smučar Dava Karničar je s svojega prvega in hkrati najvišjega vrha Mont Everesta smučal oktobra 2000. Takrat se mu je porodila tudi ideja o osvojitvi najvišjih vrhov vseh celin s smučmi. Sledili so še Kilimanjaro, Elbrus, Aconcagua, Mt. Kosciusko, Denali in končno Mt. Vinson.

Predavanje je pričela Marijana s svojimi posnetki odprave na Antarktiko, večinoma brez komentarja, saj so slike povedale dovolj. Dejala je, da so imeli dokaj ugodno vreme, ko so se povzpeli na vrh. Kljub izrednim naporom je bilo vzdušje v tej mali odpravi odlično. »Fantje so bili kavalirji, a sem svoj nahrbtnik vendarle nosila sama,« se je pošalila Marijana. Za zaključek se je zahvalila še svojima otrokoma, ki sta razumela njeno potrebo po tej odpravi.

Kot je v razgovoru po predavanju povedal Karničar, se je na take podvige treba dobro pripraviti tako fizično kot psihično. Zato je imel pred spustom z Everesta tudi pripravo s psihologom. Treba pa je biti pozoren zlasti pri opremitvi, saj mora nositi poleg ostalega še smuči in palice. Njegov nahrbtnik tako običajno tehtaja okoli 17 kilogramov. Najbolj je zadovoljen s smučmi domačega proizvajalca, ta jih zanj po potrebi tudi prilagaja. Ko doseže vrh, mora paziti, da se preveč ne ohladi, saj ga čaka spust na smučeh. Smuča večinoma po svoji lastni sledi in to brez postanka vse do podnožja ali tabora oziroma do tam, do koder je še sneg. Na Kilimanjaru pa je smučal celo po vulkan-skem pesku.

Na vprašanje o čem razmišlja na vrhu tik pred spustom, je dejal: »Takrat ni nobene romantike. Potrebno se je skoncentrirati na »tukaj in zdaj«. Ne smeš razmišljati o domu ali celo o tem, da morda ne boš uspel. Romantiko si še vedno najraje privoščim v domačih hribih nekje na zgornji gozdni meji, kjer lahko posedam in zares uživam v čudoviti naravi, ki me obdaja!«

Marija Lebar

V petek, 2. marca so je lepo število šoštanskih planincev zbralo v Gasilskem domu na volilnem občnem zboru. Po krajšem kulturnem programu moškega pevskega zbora Lokoviški fantje in nastopu učencev Osnovne šole Šoštanj ter projekciji fotografskih zapisov s planinskih izletov, je sledila izvolitev delovnega predsedstva.

Iz poročila predsednika za preteklo leto je bilo razbrati uspešno delo društva bodisi na področju izletništva kot na področju izobraževanja. Društvo ima 12 registriranih planinskih vodnikov in 3 pripravnike. Prav tako se bo v bodoče tema področjema posvečala največja pozornost.

Uspešno so izvedli vsakoletno skupno akcijo Šaleških planinskih društev (Velenje, Vinska Gora, Šoštanj), Skupaj varno v gore. Lani je potekal drugič zapored tabor za odrasle v Bolgariji. Izneverili pa se niso tradiciji in organizirali skupaj s PD Velenje tabor mladih planincev, tokrat na Jezerskem. Da so planinske poti bolj ali manj prehodne in oskrbovane s potrebnimi obeležji, pa so za to vzorno skrbeli markacisti.

Vse to in še veliko aktivnosti se je odvijalo v preteklem letu v PD Šoštanj, kot so sodelovanje v organih na ravni PZ Slovenije, na ravni Meddruštvenega odbora za Savinjsko (MDO) in tudi Naravovarstvene zveze za Smrekovec, katere član je društvo ter sodelovanje na orientacijskih tekmovanjih.

O uspešnem delu društva so nato spregovorili še gostje, med njimi podžupan Občine Šoštanj, Drago Koren. Poudaril je pomembnost vzdrževanja planinskih poti in vključevanje mladih v planinske aktivnosti. V svojem imenu in imenu župana Občine nam je zaželel še naprej uspešno delo. O tem so spregovorili še ostali gostje iz sosednjih društev, predstavnik Gasilskega društva in Savinjskega MDO.

Za pospešitev in izboljšanje aktivnosti na področju planinstva, športnega in prostega plezanja, prostovoljnega vodništva ter vzgoje in izobraževanja na tem področju je nastal Dogovor o sodelovanju s Šaleškim alpinističnim odsekom Velenje. Predstavnika ŠAO Velenje in PD Šoštanj sta ga podpisala na občnem zboru.

Na javnih volitvah so izvolili nove organe društva. Dosedanji predsednik Vlado Stropnik je požrtvovalno prevzel vodenje še za dve leti.

Zinka Moškon

Državno prvenstvo častnikov in veteranov na Golteh prineslo nove zmagovalce

Na sončno soboto, 3. februarja, so se na smučiških Smučarskega centra Golte ponovno srečali častniki in podčastniki Slovenske vojske, člani Območnih združenj slovenskih častnikov ter veterani vojne za Slovenijo, ki so zastopali svoja veteranska združenja po Sloveniji na 4. državnem prvenstvu veteranov vojne za Slovenijo in 13. državnem prvenstvu slovenskih častnikov in podčastnikov v smučanju in streljanju "GOLTE-2007".

Namen bolj srečanja kot tekmovanja je druženje nekdanjih sobojnikov in krepitev sodelovanja pripadnikov SV ter obeh organizacij (ZVVS, ZŠČ), ki so v usodnih letih osamosvojitve enotno in suvereno pripomogli, da imamo Slovenci samostojno državo.

Izvedba takšnega tekmovanja je zahtevna naloga. Letošnje tekmovanje sta ponovno odlično organizirali, kot vsa dosedanja že tradicionalna prvenstva na Golteh, pod pokroviteljstvom General štaba Slovenske vojske Zveza slovenskih častnikov in Zveza veteranov vojne za Slovenijo. Že vsa leta sta tekmovanja brezhibno izvedli Območni združenji častnikov in veteranov vojne za Slovenijo Velenje v sodelovanju s predstavniki Smučarskega centra Golte ob logistični podpori 38. VTP iz Celja, Uprave za obrambo Celje, Izpostave Velenje ob veliki materialni podpori donatorjev, ki prispevajo nagrade, ki jih prejmejo vsi tekmovalci, ne glede na uvrstitev, ob podpori županov občin Velenje, Šoštanj, Šmartno ob Paki in Mozirje.

Med številnimi gosti, ki so si ogledali tekmovanje, so bili tudi ameriški vojaški ataše Keith R. Harrington, vojaški ataše Ruske federacije Vladimir Bobkov, vojaški ataše Republike Hrvaške polkovnik Zoran Piličić, predstavnik General štaba SV polkovnik Vojteh Mihevc, predsednik ZŠČ polkovnik Miha Butara, predstavnik ZVVS major Zdenko Terpin, poslanec v DZ RS Drago Koren, predsednika Območnih združenj častnikov in veteranov Velenje Zdenko Slatnar in Stane Tepej ter predstavniki občin Šaleške in Zgornje Savinjske doline.

Tekmovanje je potekalo na znani progi Beli zajec. Start smuka je bil pri zgornji postaji žičnice Stari stani, cilj pa na spodnji postaji žičnice Morava. Za dober rezultat je bilo potrebno kar nekaj smučarskega znanja. Tekmovalci so po smuku na progi, dolgi 1350 metrov, z višinsko razliko 205, na strelišču streljali še petkrat z malokalibersko puško iz ležečega položaja v tarčo, oddaljeno 30 metrov. Rezultat opravljenega streljanja je dobrim strelcem prinesel izboljšavo časa v smuku.

Na razglasitvi rezultatov je tekmovalce in druge navzoče v imenu Zveze slovenskih častnikov pozdravil predsednik polkovnik Miha Butara, v imenu Zveze

veteranov vojne za Slovenijo pa major Zdenko Terpin. Zahvalila sta se vsem tekmovalcem, ki so s svojo navzočnostjo podprli tekmovanje, posebno zahvalo pa sta izrekla organizatorjem in Slovenski vojski, ki so vedno poskrbeli za nemoten in varen potek tekmovanja. Udeležence tekmovanja je v slovenščini pozdravil tudi ameriški ataše Keith R. Harrington, v imenu General štaba SV pa polkovnik Vojteh Mihevc.

Tekmovalo se je po enotnih pravilih in merilih, ločeno pa so se upoštevali rezultati Zveze slovenskih častnikov in Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Tekmovanja se je udeležilo preko 150 tekmovalcev in tekmovalcev. Med ekipami Območnih združenj slovenskih častnikov in častnikov SV (27 ekip) je prvo mesto zasedla ekipa Poveljniško štabne čete Poljce (PŠČ Poljce), druga je bila I. ekipa 15. Helikopterskega bataljona – letalske baze Brnik (15. HEB/LEBA), tretja pa ekipa 18. bataljona za RKB obrambo Kranj (18. BRKBO Kranj). Med ekipami Območnih združenj zveze veteranov vojne za Slovenijo (24 ekip) je na 4. državnem prvenstvu veteranov vojne za Slovenijo zasedla prvo mesto ekipa OZVVS Slovenske Konjice, druga je bila ekipa OZVVS Idrija-Cerkno, tretja pa ekipa Veteranskega društva SEVER za celjsko območje. V skupni razvrstitvi posameznikov je pri častnikih prvo mesto zasedel Danilo Klinar iz PŠČ Poljce s časom 0:52:06, pri veteranih posamezno pa Anton Urlep iz OZVVS Slovenske Konjice s časom 0:56:09. Prehodni pokal ZŠČ in častnikov SV je prejela ekipa PŠČ Poljce, OZVVS Slovenske Konjice pa prehodni pokal ZVVS. Posebni pokal Zveze veteranov vojne za Slovenijo in Zveze slovenskih častnikov sta, ne glede na uvrstitev, prejeli najstarejša in najmlajša ekipa. Najstarejša ekipa pri častnikih je bila ekipa OZŠČ Velenje, najmlajša pa ekipa 10. MOTB/I. brigade iz Celja. Pokal za najstarejšo veteransko ekipo je prejelo OZVVS Celje, pokal za najmlajšo pa OZVVS Ruše. Predsednik ZŠČ polkovnik Miha Butara je ob tej priložnosti za ustvarjalni prispevek pri organiziranju in razvoju ZŠČ, še posebej pri pripravi tekmovanj na Golteh podelil častni znak ZŠČ poveljniku in namestniku 38. VTP Celje Dušanu Škorjancu in Borisu Lojenu.

Zdenko Zajc

Obnova funkcionira

Odprtje prenovljenega dela postaje zdravstvenega doma v Šoštanju, je pospremilo predvsem veselje osebja, ki v njem dela, in pacientov. Obnovljen desni del postaje, (šlo je za II. fazo projekta prenove, ki je poleg prostorske zajemala še obnovo elektrostrojnih in kanalizacijskih instalacij ter menjavo oken, vrat, tlakov in stropnih podkonstrukcij), kjer so ambulate zdravnikov splošne prakse, kar kliče po obnovi preostalega dela postaje, ki pa je po besedah župana Občine Šoštanj, Darka Meniha, v načrtu že letos spomladi. Med drugim je župan na odprtju povedal, da je za drugi del obnove (otroški dispanzer in laboratorij) pričakovati tudi nekaj evropskih sredstev. Obnova, ki je stala okoli 287.000 evrov, je bila krita pretežno iz sredstev občine, 72 odstotkov, s 6 odstotki je priskočila lekarna in z 22 Ministrstvo za zdravje RS. Župan se je zahvalil za pomoč strokovnemu osebju zdravstvenih postaj Velenje in Šoštanj, pacientom, projektivnemu biroju in izvajalcu ter uslužbencema Občine Šoštanj Verbičevi in Čepelniku, ki sta bdela nad prenovo.

K besedi je bil ob odprtju vabljen tudi direktor Zdravstvenega doma dr. Zupančič, ki je povedal, da želijo s

Foto: Arhiv

prenovami zdravstvenih postaj ustvarjati boljše pogoje dela in strokovnejši pristop ter prijazne čakalnice, tako da je v načrtu še več podobnih del. Osredotočil se je tudi na pomanjkanje zdravnikov v Šaleški dolini, kjer pa se stanje izboljšuje. Dr. Peter Lazar, vodja zdravstvene postaje, se je v svojem govoru vrnil trideset let nazaj, ko se je zdravstvena postaja v Šoštanju selila iz Vošnjakove vile na to lokacijo, ki je bila za tiste čase zelo moderna in sta za selitev imela velike zasluge pokojni dr. Bogdan Menih in primarij dr. Fijavž. Po tistem je zdravstvena postaja doživela nekaj »kozmetičnih popravkov«, tako da je resnično vesel, da je prišlo do konkretnjšega posega v prostor, ki je bil več kot nujen. Svoj govor je zaključil s pregovorom »zdrav duh v zdravem telesu« ali prenese no, zadovoljen pacient v Zdravstveni postaji Šoštanj.

V programu so sodelovali še otroci Osnovne šole Šoštanj pod mentorstvom Jožice Andrejč in Lidije Volk.

Milojka Komprej

Računalniško »splavali«

Po lanskoletnih dveh uspešnih začetnih tečajih računalništva v Šoštanju sta se pred mesecem dni končala še dva 30-urna računalniška tečaja na osnovni ravni. Organizatorja usposabljanja, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, enota Metleče-Šoštanj, sta v sodelovanju z učiteljico, profesorico Bogomiro Klinc Vrčkovnik,

Foto: Jože Miklavc

izvedla poučevanje na računalnikih Osnovne šole Šoštanj, ki je učilnico za ta namen odstopila brezplačno. Računalniško znanje si je pridobivalo 28 udeleženk in udeležencev, ki so ob zaključku tečaja svoje znanje preverili s praktičnim delom na računalnikih. Nekateri si želijo to znanje še utrjevati, drugi pa so s pridobljenim znanjem sposobni nadaljevati učenje v nadaljevalnem programu, ki ga bo Ljudska univerza Velenje organizirala že v naslednjih tednih in mesecih. Izkazalo se je, da je pomembna okoliščina za organiziranje izobraževanja odraslih tudi kraj izvedbe, čim bliže domačemu kraju. Zato bo Ljudska univerza Velenje temu namenila še večjo pozornost in ob pričakovanem sodelovanju z občinama Šoštanj, Šmartno ob Paki ter podjetji in ustanovami na tem območju pripravila še več specifičnih izobraževanj za odrasle.

Jože Miklavc

Foto: Arhiv

Na obisku pri Ivanu in Matildi Andrejč

»Vi boste pa ja vse "šihntnerje" postrelili!«

Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Februarja leta 1944 se je pričel na Hrvaškem znameniti pohod štiri-najste divizije. Na slovenska tla so stopili pri Sedlarjevem v noči s 6. na 7. februar in se nato podali na Štajersko. Pri prehodu z Graške Gore proti Belim Vodam in dalje proti Zgornji Savinjski dolini so se prebijali tudi skozi Ravne pri Šoštanju, kjer so jih v zasedah čakali sovražniki.

O teh dogodkih nam je pripovedovala Matilda Andrejč, Ravenčanka, ki je bila takrat stara devet let in se vsega dobro spominja. Pri njih se je po domače reklo pri Cesniku in Tilčka je bila dovolj velika, da je večkrat prenašala pošto za partizane.

»Bilo je 26. februarja popoldne, tik pred pustom. Nemški štab se je naselil na Marovski graščini, od koder so ob cesti pričeli kopati strelske jarke. V jarke so si nanosili seno in slamo, da jih ne bi zeblo. Posamezni oddelki so se naselili po hišah. Pri nas se je nastanil tudi nemški komandant s skupino vojakov. Naša mama jim je morala skuhati velik lonec krompirja.

Pozneje smo zvedeli, da si je večja skupina partizanov, ki so prihajali z Graške Gore, pri Kaplanu v Ravnah pripravljala večerjo, ko so jih presenetili Nemci. Utrujeni, lačni in premraženi borci so morali pustiti večerjo in se umakniti. Nekaj jih je pobegnilo proti Osreškim pečem, kjer jih je štirinajst padlo, ostali so se razkropili. Ena skupina se je napotila proti našemu mlinu. Nemci so imeli pred našo hišo nameščene močne reflektorje, s katerimi so svetili v sosedovo goščo in pričeli tudi tukaj streljati, ko so opazili v gozdu premikanje.

Našemu atu je bilo žal partizanov in domislil

se je, kako bi lahko pomagal. Stopil je h komandantu in mu rekel: »Vi boste pa ja vse »šihntnerje« pobili, ko gredo v službo v Tovarno usnja v Šoštanj!« Komandant je malo pomislil in dal povedati, naj se neha streljati. Vprašal je ata, koliko je teh »šihntnerjev« in če so vmes tudi ženske. »Seveda so tudi ženske vmes,« je odgovoril ata in na prste našteval kot »šihntnerje« vse sosede, ki se jih je spomnil, nekatere je štel tudi dvakrat, katerega si je pa kar izmislil, da je bilo število večje, in tako rešil življenje marsikateremu partizanu.

Dolgo časa je bilo zatišje, nato pa je v hišo spet vstopil komandant. »Ne vem, če so bili to »šihntnerji«. Najbrž so bili banditi. Malo preveč se jim je mudilo v službo, saj so kar tekli, pa tudi po cesti niso hodili, ampak po gozdu in po travniku!« Spet se je začelo streljanje, da je bilo groza. Ob sedmih zjutraj jim je morala mama skuhati čaj, okoli osme ure pa je streljanje potihnilo. Okoli desetih so se Nemci zbrali in odšli na Francetov hrib, od koder se je vso noč streljalo. Našli so mrtvega partizana. Otroci smo bili pa sila radovedni, pa smo šli za njimi gledat. Ob zaledenem potoku pri našem mlinu je bilo vse krvavo in polno krvavih poveljev. Ranjeni partizani so se tukaj obvezovali.

Drugi dan je prišel k nam sosed, po domače France. Dejal je našemu atu: »Veš, ti si mi življenje rešil, drugače bi nas bili Nemci vse pobili. K nam so prišli partizani in me vzeli s seboj, da bi jim kazal pot. Hočeš – nočeš sem moral z njimi, a streljanje je bilo prehodu in nismo mogli nikamor. Ko pa je streljanje zaradi tvojega domisleka s »šihntnerji« prenehalo, smo se prebili skozi obroč prav pri vašem mlinu in nadaljevali pot proti Kavčniku. Jaz sem se prej v mislih že kar poslovil od svojega doma. Prepričan sem bil, da se ne bom vrnil nazaj. Vidiš, ti si me rešil!«

Čez nekaj dni pa nas je spet premagala radovednost. Trije otroci – jaz, brat in sosedov fant – smo šli gledat, kje je grob, kamor so pokopali mrtvega partizana. Kakih sto metrov pred grobom smo zagledali za smreko mitraljez. Ustrašili smo se in zbežali, kar so nas nesle noge. Doma smo vse povedali starejšemu bratu. Ta je odhitel nazaj, vzel mitraljez in ga ob priložnosti predal partizanom. Sedaj nam je postalo jasno, zakaj je zjutraj še kar pokalo, čeprav so se partizani že prebili in odšli. Partizan, ki so ga mrtvega našli Nemci in ga pokopali, je bil ranjen. Vedel je, da se ne bo mogel prebiti, zato je ostal z mitraljezom in do zadnjega kril umik tovarišev. Nato se je zavlekel na gozdno stezo in tam umrl, mitraljez pa je ostal kot priča njegovega dejanja, saj ga Nemci za smreko niso našli,« je končala svojo pripoved Tilčka. »Ta dogodek še ni bil nikjer zapisan, pa je škoda, da bi se pozabil,« je še dodala.

Matildo Andrejč dobro poznajo tudi člani društva invalidov odbor Šoštanj, saj je že celih petnajst let prizadevna poverjenica za Krajevno skupnost Ravne. Za to svojo nesebično dejavnost je bila lani tudi nagrajena. Iz rok takratnega ministra Janeza Drobničja je v Ljubljani prejela

plaketo »prostovoljec leta«. V društvu invalidov aktivno sodeluje tudi njen mož Ivan, ki je praporščak, vse od kar so dobili prapor.

Ivan je doma iz Podgorja pri Slovenj Gradcu. Leta 1963 se je zaposlil v rudniku in tam tudi dočkal zaslužen »penzijo«. Opravi je več tečajev in seminarjev, da je dobil boljše delovno mesto. Takrat je stanoval v Gaberkah pri sestri Mariji. Na plesu v gostilni Zajc je spoznal svojo bodočo ženo Tilčko in leta 1965 sta se poročila. Tilčka je delala najprej v Tovarni usnja Šoštanj, nato pa v Gorenju. Huda bolezen pa jo je za dolgo časa položila v bolniško posteljo in nato se je morala invalidsko upokojiti.

Z možem sta sredi šestdesetih let kupila hišo z nekaj zemlje, kjer z najmlajšo hčerjo Simono živita še sedaj. Staro hišo sta lepo preuredila. »Nalašč sva pustila delno leseno hišo v prvotnem stanju, saj zelo »paše« v naravno okolje, samo notranjost smo posodobili,« pravi Ivan. Njemu je narava tudi sicer zelo blizu. Menda ima »zelene« roke. Izredno se mu posreči vsako cepljenje sadnega drevja. Iz naravnih materialov – posebne trave – pa izdeluje krušne slamnice in peharje, kar rad pokaže med drugim na Mihaelovem sejmu v Šoštanju. Tam se mu pridruži tudi žena Tilčka, ki iz papirja izdeluje cvetje in oblikuje lepe šopke. A če jih obiščete doma, vidite, da zna Tilčka ravnanje tudi s »tapravim«, naravnim cvetjem, prav tako pa njen vrt kaže skrb in znanje, predvsem pa ljubezen do narave. Ni torej čudno, da je ljubezen do zemlje in njenih plodov podedovala tudi hčerka Zvonka, ki ima ob četrtkih v Šoštanju kmečko stojnico in o kateri je v prejšnji številki LISTA pisala kolegica Milojka.

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Informacije v prostoru

Edi Vučina

Usoda našega mesta je na razpotju. Prispeli smo na križišče različnih možnih poti, nihče pa ne ve zagotovo, katera pot je prava. Pravzaprav bodo o smeri bodočega razvoja, kot že mnogokrat do sedaj, odločali drugi.

Najbrž vas zanima, zakaj tako dramatičen uvod oziroma, kakšno razpotje imam v mislih? Naj poskusim z nekaj dejstvi orisati pozicijo, v kateri se nahajamo. Najprej je treba ugotoviti, da si naša ducat let stara občina še ni uspela v formalno obliko zapisati in zarisati bodočega razvoja. Res je, da STRATEGIJA PROSTORSKEGA RAZVOJA končno nastaja, a je prav skozi njeno nastajanje možno zaznati vse razvojne zadrege. Prva je seveda hitra cesta ali »tretja razvojna os«, ki bo ali pa ne bo povezala našo občino s svetom. Očitno se pri določitvi trase zatika, čas gradnje se posledično umika, Šoštanjčani pa le nemo opazujemo bitko med interesi županov vzhodno in zahodno od našega kraja. Predvidevam, da je vsem jasno, da bi Šoštanj, če bo izbrana vzhodna varianta, ostal v slepem črevesu, brez prave možnosti za razvoj industrije in obrti. Seveda pa bi ob morebitni trasi skozi mesto lahko pričakovali pravi razcvet nekdanj gospodarsko že močnega mesta. Ob tem je zanimiv pomislek predstavnika ministrstva za promet, ki glavno oviro za Šoštanju bolj ugodno traso vidijo v nestabilnosti tal zaradi posledic izkopavanja lignita (!). Nič novega, bi lahko rekli, saj smo že navajeni, da razvoj našega mesta onemogoča prav premogovnik.

Drugo, kar malo podcenjeno oviro za razvoj našega kraja, pa predstavlja prekomerno onesnaževanje bližnjega in širšega okolja. Spet nič novega, boste rekli, ampak s pridružitvijo EU smo se vendarle zavezali, da bomo tudi spoštovali dokaj visoke ekološke standarde EU. A ne gre zgolj za mejne vrednosti še dopustnega onesnaževanja, saj smo tudi pred vstopom v EU imeli dokaj visoke zahteve, le da jih do sedaj nismo vzeli zares. Že ptički čivkajo, da v naši državi najbolj šepa inšpekcijski nadzor in posledično tudi spoštovanje sicer številnih predpisov. V EU so nam »prijazno« namenili še nekaj časa za prilagoditev, ki pa se hitro izteka. Kdo so tisti, ki prekomerno obremenjujejo naše okolje, se ve (seznam IPPC zavezanec). Med njimi najdemo tudi nekaj »starih znancev« iz naše doline, ki bodo morali (zahteva EU direktive) pridobiti posebno okoljsko dovoljenje in se zavezati, da bodo do določenega roka svoje

onesnaževanje resnično zmanjšali pod dopustno mejo ali pa bodo svoje obrate zaprli.

Največ težav na trenutno, tudi na moje presenečenje, povzroča onesnaženje površinskih voda. Izpusti v zrak (žveplov dioksid, dušikovi oksidi, ...), s katerimi se je ta dolina že veliko ukvarjala, se kažejo za lažje obvladljiv problem. Naša Paka in ugrezninska jezera pa s plavajočimi ribami vzbujajo lažen vtis, da je z vodo vse O.K.. Žal ni tako. Ubogo Pako, ki s svojim skromnim pretokom komaj zasluži ime reka, ogrožajo številni onesnaževalci (kmetijstvo s svojimi pesticidi, Gorenje s težkimi kovinami, elektrarna s sulfatom, premogovnik z jamskimi vodami in še številni drugi, tudi še neodkriti). Centralna čistilna naprava, ki po nedavni dograditvi še poskusno obratuje, je nedvomno korak v pravo smer, a žal je še vedno ostalo precej komunalnih odpadnih vod, ki so speljane kar mimo čistilne naprave, neposredno v Pako.

Dejstvo je, da bo moral vsak zase poskrbeti, da njegova dejavnost ne bo ogrožala kakovosti naših vod, sicer bo s sankcijami prizadeta celotna dolina. To velja tudi za intenzivno kmetijstvo,

bodisi živinorejo, ki »proizvaja« preveč gnojevke ali pa preko obremenjevanja tal s pesticidi, ki jih izpira v ekološko občutljiva jezera. Torej, tudi onesnaženost vod je lahko usodna za bodoči razvoj ekološko preobremenjene doline in spet lahko tukaj s prstom pokažemo na premogovnik, ki je najprej ustvaril jezera, zdaj z onesnaženimi jamskimi vodami ogroža njihov obstoj. To pa po kriterijih, ki veljajo v EU (zdaj tudi pri nas), ni dopustno.

Naj za konec omenim še eno manj pomembno bitko, ki prav tako poteka mimo Šoštanjčanov. Gre za sedež bodoče regije, ki si ga želijo tako v Velenju, kot v Mozirju. Dejstvo je, da bo z združenjem del občinske pristojnosti prenesen nazaj na neko »upravno telo-regijo«, ki bo močno spominjala na staro občino iz katere smo se komaj pred dvanajstimi leti izvlekli. Če že spet drugi odločajo o naši usodi, bi lahko vsaj jasno zahtevali: **sedež nove regije naj bo v Šoštanju**, nekdanjem okrajnem središču. Izpraznjena občinska stavba prav kliče po novi vsebini in tudi zgrajena je bila prav za tako namembnost. Bomo izkoristili priložnost?

MLAJŠE SELEKCIJE KK ELEKTRA

Že kar nekaj številčnik Lista se KK Elektra predstavlja na svoji strani. Preko tega dobimo svoj medijski prostor tudi mlajše selekcije in vsi tisti, ki za mlade v klubu delamo. Pa vendar se mi zdi, da je naše delo veliko premalo poznano lokalni javnosti, zato je prav, da izkoristimo vsako možnost za promocijo. Trdno verjamem, da je šport pomemben pri razvoju posameznika, še posebej pa se to izrazi v najstniškem obdobju. Tukaj lahko športni klubi in društva dodamo svoj kamenček pri vzgoji, saj je pogoj za vključitev mlade osebe v ekipo predvsem podrejanje skupnemu cilju. Če dodamo k temu tudi naše pravilo, da je za sodelovanje potreben najmanj pozitiven uspeh v šoli mislim, da smo vsi skupaj že na pravi poti.

Kmalu se nam postavi vprašanje, na kakšen način pa lahko motiviramo mlade za vključitev v proces treniranja, ki hitro postane, seveda poleg rednih šolskih obveznosti, precej naporen? Vsekakor je to kvalitetna promocija športa. Največ na nacionalnem nivoju za to lahko naredi reprezentanca in njeni uspehi. Seveda morajo s tem uspehom biti povezane tudi pozitivne vrednote „zvezdnikov“ in tudi njihova vključenost v promocije športne panoge. Na drugem mestu po teži promocije je vodilni državni klub, ki nastopa v najodmevnejših mednarodnih ligah. V primeru košarke je to Union Olimpija ter njeno, na to vsi upamo, uspešno nastopanje v Evroligi. Na koncu, pa zagotovo ne najmanj pomembno, je tudi uspešnost prve, to je članske ekipe, domačega moštva. Nastopanje v

čim višji državni ligi mora biti osnovni cilj kluba. Pri KK Elektra se tako že nekaj let zapovrstjo trudimo, da se uvrstimo v ligo za prvaka, saj so nam tako zagotovljene tekme v domači dvorani z najboljšimi slovenskimi klubi, na čelu z Union Olimpijo. To pa v dvorano pritegne zelo veliko mladih, ki si v živo želijo ogledati svoje idole iz TV ekranov, hkrati že mogoče naslednji dan na treningu ali na igrišču za šolo poizkušajo prijateljem pokazati trike, ki so jih videli na tekmi. Kdor obiskuje ob sobotah tekme KK Elektra lahko vidi veliko število otrok, ki na koncu napolnijo igrišče in veselo mečejo žogo na koš, dokler se luči v dvorani ne ugasnejo. Zagotovo vsega tega ne bi bilo, če bi Elektra nastopala v nižjih, za mlade izredno nezanimivih ligah. Tudi zaradi uspehov članske ekipe se nam vsako leto bistveno poveča število otrok, ki redno obiskujejo klubske treninge. Množičnost pa je pogoj, da si bomo sami vzgajali igralce, ki bodo lahko tekmovali na tako visokem nivoju in zagotavljali daljnoročne cilje. Vsako leto poskušamo vključiti čim večje število mladih v člansko ekipo, ki si potem izborijo minutažo glede na svoje sposobnosti.

Igralci košarkarsko vzgojeni v Elektri bodo v prihodnje še bolj oblikovali člansko ekipo. Z veseljem lahko povem, da se je naši generaciji kadetov (rojeni l. 1990) uspelo uvrstiti med štiri najboljša moštva v Sloveniji in se bodo tako potegovali za laskavi naslov državnega prvaka v svoji kategoriji. To je zagotovo zelo dober rezultat. Vsi skupaj držimo pesti in upamo, da bo tokrat prišel naslov v Šoštanj. Je pa ta generacija fantov bila uspešna že v pionirski kategoriji, saj je bila tretja v Sloveniji, prav tako pa je dobila naziv najboljša mlade športne ekipe v občini Šoštanj. Predvsem nas navdušuje dejstvo, da kljub napornemu ritmu ni nehal z igranjem noben od teh fantov. Trenirajo kar osem krat tedensko in zraven uspešno opravljajo svoje šolske obveznosti. So zares super fantje tudi zunaj igrišča. Posebna pohvala gre njihovim staršem, ki nosijo veliko breme. Brez podpore v družini ne gre in je gotovo pomemben dejavnik pri razvoju mladega športnika.

Upamo, da bo tudi v prihodnje čimveč podobnih dosežkov. Da otrok pridobi kvalitetne športne delovne navade, ga je v proces treniranja potrebno vključiti vsaj do desetega leta. Če to zamudi, bo lahko seveda prav tako kvalitetno in uspešno treniral, le da bo potrebno vključiti več volje in potrpežljivosti. Pri KK Elektra zato k delu poskušamo pritegniti že 5 let stare fante, predvsem pa tiste, ki so v prvi triadi osnovne šole. Ko te uspemo navdušiti za košarko, lahko rečemo - če se malo pošalim - da je precej dela že opravljenega. Od te prve generacije je vertikala neprekinjena do zadnje kategorije, to je mladincev (18 let). To je pomembno zato, da se lahko tisti uspešnejši in boljši fantje pridružijo starejšim na treningu ter tako napredujejo hitreje. Že kar nekaj časa oblikujemo idejo o naši drugi članski ekipi, ki bi nastopala v eni izmed nižjih lig. Te tekme bi igrali predvsem mlajši perspektivni igralci, ki še niso dozoreli za našo prvo člansko ekipo. Na tak način bi se kalili in športno napredovali vse do nivoja igralca prve slovenske lige.

V prihodnje računamo še na kakšno generacijo, ki bo uspešno konkurirala z najboljšimi v boju za državnega prvaka. Množičnost, v naših vrstah trenira več kot 240 otrok, je temelj naših načrtov za prihodnost. Še posebej nas veseli, da so se nam v tej sezoni pridružila tudi dekleta. Zaradi velikega zanimanja, smo v državno prvenstvo prvič po mnogo letih zopet vključili ekipo deklic-pionirk (do 14 let). Veseli bi bili, ko nam bi takšno ekipo uspelo sestaviti tudi na OŠ Šoštanj. Ta šola naj bi predvidoma v prihodnjih letih začela sodelovati v zelo odmevnem in popularnem tekmovalstvu v Šolski košarkarski ligi (ŠKL), tu pa polovico tekme igrajo fantje, polovico pa deklice.

Vsi naši načrti imajo namen vključiti čim večje število otrok v šport in jih seveda v športu tudi čimveč zadržati. Prostora je za vse dovolj, tisti uspešnejši seveda kot igralci, ostali pa mogoče kot trenerji, sodniki, strokovni klubske kader ali ne nazadnje kot ljubitelji košarke, ki se navdušeno vračajo na igrišče kot rekreativci in igrajo košarko daleč v veteranska leta. Če imate možnost vas vabimo, da se nam pridružite ali pa k nam usmerite svoje otroke. Košarka ni samo za „tiste visoke“, je primerna za vsakega otroka. Vadba je strokovna in kvalitetna, saj imajo naši trenerji ustrezno izobrazbo, ki jo izpopolnjujejo tudi z udeležbo na internih strokovnih seminarjih. Ves čas je na voljo možnost tekmovalstva, ker poleg državnih prvenstev Elektra organizira tudi Šaleško-savinjsko regijsko ligo, ki poskrbi za zanimive in napete tekme med ekipami.

Torej, razlogov za sodelovanje je več kot dovolj. Vse vas vabim, da se o zapišanem sami prepričate in si mogoče za začetek ogledate kakšno tekmo mlajših selekcij, ki so na sporedu skoraj vsak vikend (urnik na naši internetni strani <http://www.kk-elektra.si/>).

Vabljeni in hvala za pozornost,

Peter Rotovnik, vodja mlajših selekcij pri KK Elektra

Zakaj davni čudež vstajena danes še vedno ogreva srca

**Jezus naš je vstal od smrti,
razveseli se, kristjan!
Smrt in pekel je premagal,
vstal iz groba tretji dan.**

Vstajenske pesmi, kakor je ta, se razlegajo po vseh cerkvah na velikonočno nedeljo, ko smo še posebej povabljeni, da se pridružimo angelom in svetnikom, ki v nebesih neprestano povečujejo Boga. Življenje je premagalo smrt! Jezus Kristus je vstal! Nebesa naj se radujejo!

Od sobote na nedeljo je veliki duhovnik Kajfa spal zelo slabo. Pravzaprav ni zatisnil očesa. Ni bila kriva starostna nespečnost. Spanje mu je jemal Jezus ... Jezus iz Nazareta. Vsaj mrtev naj bi mu dal mir, tisti veliki vznemirjevalec iz Galileje. Pa je bila noč polna njega, njegovega obraza, njegove uporno dostojanstvene drže s srečanja na petek zjutraj, ko so ga pripeljali predenj. V petek popoldne, ko je bil križan bi se morala njegova zgodba končati, pa ... Če je štel od petka, je bila nedelja tretji dan. Tisti tretji dan, ki ga je omenjal Nazarečan, ko je bil še živ: dan, ko naj bi ... Ja, vstal od mrtvih. Nora napoved! Kdo naj bi jo vzel zares? Še njegovi učenci je niso. In vendar se je sam od nje obračal na ležišču in ni spal. Zdaj mu je bilo jasno: pribiti na križ in ga položiti v grob – to je bila polovična zmaga. Popolna zmaga bo samo, če bo v grobu strohnul. Takrat pa je zaslíšal trkanje po vratih odprl je in pred seboj zagledal zmedenega poveljnika tempeljske straže, ki je v eni sami sapi izustil: »Grob je prazen!« in za njim vojaki, vsi z enakim sporočilom: »Grob je prazen!« O. kai ie bila nespečnost v primerjavi s

strahoto jutra. Vsi ti stražarji vendar niso mogli noreti. Je bil Nazarečan zmožen takšne domisljice? Sam je bil o tem prepričan. Saj jo je pravzaprav slutil. Še več, pričakoval jo je. Prav od tega pričakovanja ni spal. Kaj zdaj? Nagradil je stražarje s tolikšno vsoto, da so o tem molčali.

Kaj pa apostoli? Preplašeni in na smrt prestrašeni so se zaklenili v dvorano zadnje večerje in čakali, da zgrabijo še njih in bo tako z Jezusovo zgodbo povsem konec. A med preplašene učence vstopi Jezus pri zaklenjenih vratih in jih pozdravi: »Mir vam bodi.« Sami ne morejo verjeti, da je res, nič ne razumejo. Dva učenca se že vračata nazaj domov, nazaj v življenje, ki sta ga živela preden sta srečala Kristusa, a se jima med potjo pridruži, spoznata ga še le po lomljenju kruha. Takoj se vrnete nazaj in povesta ostalim, da sta srečala od mrtvih Vstalega. Ko vsak apostol pove svoje osebno srečanje z Vstalim in ko sestavijo ta mozaik skupaj jim počasi postane vse jasno in razumljivi kar jim je Jezus govoril tri leta, ko je bil med njimi. Ko pa jim na binkoštni dan pošlje Svetega Duha, pa sami stopijo na plan in začno oznanjati resnico, ki je velja za vse čase, da je Kristus trpel, da je bil pabit na križ, da je bil pokopan in da je tretji dan vstal od mrtvih. Nobena grožnja velikega duhovnika Kafa ne zaleže, oni govorijo to kar se je v rednici zgodilo. Noben zajeten kupček zlatnikov jih ne premami, da bi o tem molčali. Boga je treba bolj poslušati kakor ljudi, je njihovo vodilo. Nič več jih ne ustavi, oznanjajo ne samo v Jeruzalemu, ampak ponesejo to veselo novico tudi izven Judeje, ponesejo v svet. In to oznanilo po nekaj letih preplavi rimsko cesarstvo, preplavi svet.

Krščansko oznanilo o Jezusu Kristusu, je dajalo smisel, upanje in življenjski polet tolikim rodovom, naj ga daje tudi nam. Ob veliki noči doživimo tudi mi srečanje s Kristusom, ki živi in nikoli več ne umrje, ki napolnjuje tvoje upanje in daje smisel tvojemu življenju tukaj zdaj in sedaj v vsakem trenutku tvojega bivanja in tvoje biti. Saj si želiš živeti, mar ne?

Tadej Linasi, kaplan

VELIKONOČNO VOŠČILO

Naj nas praznovanje Velike noči poveže med seboj. Saj je Jezusova zmaga nad smrtjo znamenje veličine človekovega življenja in sreče.

Velika noč Jezusovega vstajenja nam govori, da bomo tudi mi nekoč večno alelujo prepevali.

Blagoslovljene velikonočne praznike!

*Jože Pribožič
Tadej Linasi*

Svečana maša dekana.

Več v naslednji številki Lista.

5. april 2007 – Veliki četrtek – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 19. uri.
Bele Vode ob 17. uri.
Zavodnje ob 17. uri.

6. april 2007 – Veliki petek:

Ob 15. uri bo v šoštanjski mestni cerkvi križev pot

Obredi Velikega petka pa bodo:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 19. uri.
Bele Vode ob 17. uri.
Zavodnje ob 17. uri.

7. april 2007 – Veliki sobota:

Blagoslov ognja:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. uri.
Bele Vode ob 8. uri.
Zavodnje ob 8. uri

Blagoslov velikonočnih jedil:

Šoštanjska župnijska cerkev od 10. do 16. vsako polno uro
Šoštanjska mestna cerkev ob 10. in ob 16. uri.

Bele Vode ob 14. in 18.30 uri.

Zavodnje ob 14. in 18.30 uri.

Gaberke ob 16. uri

Topolšica ob 17. uri.

Velikonočna vigilijsa – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 19.30 uri.

Bele Vode ob 19. uri.

Zavodnje ob 19. uri.

8. april 2007 – VELIKA NOČ – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev: maša ob 5.30 uri; ob 6.15 uri bo vstajenska procesija in po procesiji sveta maša. Naslednja maša bo zopet ob 8.30 uri.
Bele vode ob 8. uri vstajenska procesija in sveta maša.
Zavodnje ob 8. uri vstajenska procesija in sveta maša.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 19. uri.
Gaberke ob 10.30 uri.
Topolšica ob 10.30 uri.

9. april 2007 – Velikonočni ponedeljek – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri.

Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 19. uri.

Bele Vode ob 8.30 uri.

Zavodnje ob 10. uri

Sv. Anton ob 11. uri

15. april – 2007 – Bela nedelja – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 uri

Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in ob 19. uri.

Bele Vode ob 8.30 uri.

Zavodnje ob 10. uri.

Sv. Florjan ob 11. uri.

Topolšica ob 9.45 uri.

22. april 2007 – 3. velikonočna nedelja

– svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7., 8.30 in 10. uri (sv. birma)

Šoštanjska mestna cerkev ob 19. uri.

Bele Vode ob 8. uri.

Zavodnje ob 8. uri

29. april 2007 – 4. velikonočna nedelja

– svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 uri (skupni krst)

Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in ob 19. uri.

Bele Vode ob 8.30 uri.

Zavodnje ob 10. uri.

Topolšica ob 9.45 uri.

Ravne ob 11. uri.

1. maj 2007 – Sv. Jožef Delavec, praznik dela – svete maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 19. uri

Sv. Križ ob 10. uri

Šoštanjska mestna cerkev ob 7. uri.

4. maj 2007 – Sv. Florjan – svete maše:

Sv. Florjan ob 18. uri.

5. maj 2007 – srečanje zakoncev jubilarov

– sveta maša:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 10. uri

Poročilo 17. Šolskega otroškega parlamenta

Šolski otroški parlament »Naše mnenje o devetletki« je na Osnovni šoli Šoštanj potekal 22. 1. 2007.

Na njem smo predstavniki oddelčnih skupnosti zastopali mnenje svojega razreda. Oblikovali smo osem najpogostejših tem o devetletki:

- preveč predmetov in izbirnih predmetov,
- premalo prostega časa,
- medsebojna povezanost in nepovezanost učencev,
- nivojski pouk,
- težke torbe in dragi učbeniki,
- informiranost – neinformiranost učencev o programu devetletke in izbirnih predmetov,
- prehrana,
- preveč nasilja v šoli.

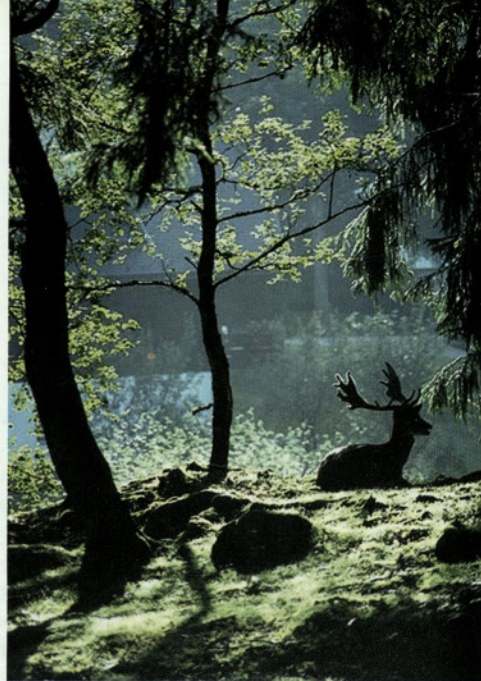
Sprejeli smo naslednje ugotovitve, pobude, sklepe:

- ugotovili smo, da se vse teme o devetletki med seboj dopolnjujejo, povezujejo ali celo povzročajo druga drugo;
- vsaka tema o devetletki, ki smo jo sprejeli, ima tako pozitivne kot tudi negativne strani;
- vseh nam je, da se učenci prvič srečajo s tujim jezikom že v četrtem razredu;
- največje spremembe prehoda iz osem v devetletko doživljajo sedmošolci in osmošolci. Sedmošolci se prvič srečajo z izbirnimi predmeti in fleksibilno diferenciacijo pri MAT, SLO in TJ, za osmošolce pa je novost nivojski pouk;
- izbirni predmeti: vsak učenec si izbere tisti predmet, pri katerem se bo srečal z vsebinami, ki ga zanimajo in predvideva, da bo pri njem uspešen;
- ocenjevanje pri izbirnih predmetih: pojavlja se vprašanje, ali je odlična ocena pri npr. matematiki enakovredna odlični oceni npr. pri gledališkem klubu;
- v večini imajo učenci pri izbirnih predmetih odlične in prav dobre ocene, zato te ocene zelo vplivajo na končni učni uspeh, ki je zato višji;
- zahtevnost izbirnih predmetov se med seboj zelo razlikuje: pri določenih morajo učenci vložiti dosti več truda (npr. TJN) kot pri drugih (npr. šport);
- »lažji« predmeti so zelo dobri obiskani, po drugi strani se pa številni kvalitetni izbirni predmeti sploh ne morejo izvajati, ker je premalo interesa;
- na izbiro izbirnega predmeta vpliva tudi priljubljenost učitelja;
- zaradi velikega števila obveznih učnih in izbirnih predmetov smo učenci zelo obremenjeni tako psihično kot tudi fizično, saj težke torbe zelo vplivajo na našo držo in zdravje hrbtenice;
- predlagamo, da bi se obiskovanje glasbene šole, verouka ali različnih športov izenačilo z izbirnimi predmeti, tako bi imeli učenci več prostega časa;
- prehrana: pozdravljamo način sestavljanja jedilnika za malico in kosilo, saj se pri le-tem upošteva naše mnenje; prav tako smo veseli projekta jabolko za dobro jutro;
- nivojski pouk: večina učencev se je že navadila na nivoje in imajo do njih pozitiven odnos, saj se tako bolj upošteva sposobnosti vsakega učenca (večja skrb za nadarjene učence, učence z učnimi težavami ...);
- največ kritik imajo učenci prvega nivoja, saj so v njem tudi številni disciplinsko moteči učenci, ki pogosto motijo pouk, s tem so drugi učenci, ki se sicer malo težje učijo, prikrajšani, saj mora učitelj miriti učence, ki delajo nemir;
- nivojski pouk pospešuje druženje učencev po skupinah »na boljše in slabše«;
- predlagamo, da učitelj, ki uči MAT, SLO in TJA, ne bi bil razrednik v zadnji triadi, ker nima stika z vsemi učenci določenega razreda;
- vseh nam je, da lahko iz nivoja v nivo prehajamo kadarkoli in ne le ob polletju;
- nacionalni preizkusi znanja: sprašujemo se, zakaj se daje tak poudarek NPZ, če se nikjer ne upošteva;
- dnevi dejavnosti: opažamo, da je v devetletki več dni dejavnosti, ki vzpodbujajo vedoželjnost, ustvarjalnost učenek in učencev ter povezujejo različna predmetna področja;
- predlagamo le, da bi v prihodnje učenci sami izbrali temo določene dejavnosti; veselimo smo jih;
- nasilje: nismo povsem prepričani, ali je vzrok devetletka, ampak ugotavljamo, da je nasilja, tako besednega kot tudi telesnega, iz leto v leto več. Poleg tega se v zadnjem času pojavlja nasilje tudi nad učitelji, ki pa nimajo prave rešitve za uspešno preprečevanje in kaznovanje. Učitelji niso povsem enotni glede kaznovanja, npr. nekdo dobi za isto stvar takoj vzgojni ukrep, drugemu učencu je pa vse dovoljeno.
- vsi sodelujoči smo zelo veseli, da bomo končali osnovno šolanje v 8-ih in ne v 9-ih letih.

Učenci so izdelali tudi plakat o devetletki, ki je bil razstavljen v sejni dvorani Mestne občine Velenje.

Našo šolo so na občinskem otroškem parlamentu zastopali naslednji učenci: Katja Podvinšek, Črt Skornšek, Anja Medved, Sandra Ograjenšek, Tjaša Ostervuh, Nejc Borovnik, Katja Podgoršek, Urška Aplinc, Vesna Panič, Mojca Marinka Mlakar Vasič, Mojca Podgoršek, Dea Zager, Žan Polc.

Mentorica: Anka Voh, prof.

Kako naj varujemo naravo?

Narava, čudovita stvar. Lahko bi rekli, da najlepša stvar, kar smo jih kdaj koli videli.

Mnenja o naravi so različna, a meni se zdi, da bi bil svet brez njene pisanosti, presenečenj in veselja, ki nam ga povzroča, kar preveč prazen. Menim, da je treba naravo skrbno varovati, saj je edinstvena. Ne mečimo odpadkov, ne skačimo po travi, ne uničimo gozda, veselimo se ptičjega petja, opazujemo, kako potuje reka, žuželka, ali pa kar slon. Vse to bi morali upoštevati in se tega držati. Vsi vemo, da bi bila potlej naša življenja lepša in bolj pisana.

Čisto vsak ima rad živali, pa naj bodo majhne ali pa velike kot žirafa. Spoštujemo jih. Imejmo jih radi in jih ne ubijajmo. Četudi so samo žuželke. Živali pa jedo tudi rastline. Tudi te so živa bitja, zato jih ne uničujemo. Kaj ni lepo, ko se zjutraj zbudiš in te zunaj pričaka čudovito, pomladno jutro, polno cvetlic, iskrivosti in veselja? Cvetlice in drevesa, čudovita stvar.

Narava nam daje tudi hrano. Pa tudi druge stvari, kot je na primer les. In ljudje? Tudi mi smo živa bitja. Mi smo nekaj, kar te lahko osreči, ti polepša dan s šopkom rož, ki je prav tako čudovit del narave. Če bi se uzrl okoli sebe, bi videl, kakšna je sploh narava. Res, premalokrat se ozremo okoli sebe, da bi se prepustili njeni čarobnosti.

Tudi z odpadki moramo pravilno in odgovorno ravnati. Ne mečimo jih okoli sebe. Saj imamo smetnjake. Tudi smeti lahko tako ali drugače uporabljamo. Jogurtov lonček je lahko škatlica za pisala, različne vrečke lahko uporabimo za kasnejšo uporabo, pa tudi stara kolesa; ne mečimo jih v reke in potoke, ampak jih odpeljimo na odpad. Lepo bi bilo, če bi čim več hodili peš. Avtomobili uničujejo zrak, ki ga dihamo.

Vsak lahko nekaj prispeva k naravi. Že s tem, ko odpadkov ne meče kjerkoli. Narava pa nam v zameno daje hrano, vodo, iskrivost in smeh.

Ali si lahko sploh predstavljate življenje brez nje? Jaz ne!

Klementina Borovnik, 5. d

Učenci 4. b so pri slovenščini po-ustvarjali:

(Jože Snoj:
Izposojene
sanje)

IZPOSOJENE SANJE

V sanjah sem postala direktorica in najlepše dekle na vasi. Rada sem nakupovala, imela sem veliko lepih oblek in tudi v službi mi je kar dobro šlo. Vsi so me imeli zelo radi. V službi sem vsem pomagala. Četudi sem imela stanovanje v Velenju, sem rada prihajala domov na vas k očetu in mami. Tam sem namreč s fantom gradila hišo. Nekega dne sem dobila povabilo na obisk k stricu. Seveda sem se odzvala. Odšli smo v gore. Ta je bilo zelo lepo. Imeli so lepo majhno cerkvico. Odločila sem se, da se tam poročim in imela otroka. Z njim sva živela srečno do konca dni. Dokler me ni zbudila budilka.

Anita Ledinek, 4. b

IZPOSOJENE SANJE

V sanjah sem postal najboljši nogometaš na svetu. Nekega dne sem na tekmi zabil devetnajst golov. Trener je bil zelo vesel in ponosen name. Takrat sem igral v napadu. In ko je sodnik zapiskal, sem se zbudil in takrat je bilo konec sanj.

Jernej Ledinek, 4. b

IZPOSOJENE SANJE

V sanjah sem postala muca. Bila sem bela kot oblak. Moja dlaka je bila dolga kot lasje. In tako hitro sem tekla za miško, da se je vse kadilo. V sanjah sem zaslišala poznan glas. To je bila moja mama. Klicala me je k zajtrku.

Špela Šebjanič, 4. b

IZPOSOJENE SANJE

Na jasi stoji gobica,
z jase hoče in se joče –
iz zemlje noče nožica.

Po jasi teka srnica,
gobo hoče in se joče,
ne da ji je lisičica.

V vetru plava gobica,
ko se sklanja,
se ji sanja, da je mala srnica.

Na jasi spančka srnica,
sredi spanja se ji sanja,
da je mala gobica.

Po jasi teka gobica,
iz zemlje raste srnica,
dežek pada in se smeje –
kakšna kolobocija!

Jana Kotnik, 4. b

(Miroslav Košuta: Zmajček Zalogajček)

Kako je zmajček Zalogajček postal zmaj Zalogaj

Nekoč je živel zmajček Zalogajček. Hodil je v kuharsko šolo. Vsak dan je kuhal za svoje glave.

Ko je nekega dne kuhal, je razmišljal, da bi zrasel, a tega ni zmogel kar tako narediti. To bi lahko naredil le čarovnik Merlin. Zmajček se je odločil, da ga gre iskat. A ni vedel, kje je doma. Vse je spraševal, a nihče ni vedel, razen nekega malega fanta. Rekel je, da čarovnik živi za sedmimi gorami in sedmimi vodami. Zmaj je vedel, da je to daleč. Zato si je naredil padalo. Skočil je na največjo goro in skočil. Ena glava je bruhala ogenj zadaj druga pa spodaj, tako se je lahko dvignil zelo visoko. Vozil se je dneve in noči, ure in ure, tako dolgo, da je prispel. Pristal je na grajskem dvorišču. Straža ga je prišla in ga peljala k čarovniku Merlinu. Čarovniku je povedal, kaj hoče, on mu je rekel, naj obljubi, da ne bo hudoben. Ko mu je obljubil, ga je začaral v zmaja Zalogaja.

Zmaj Zalogaj je tako živel srečno do konca svojih dni.

Rok Urbanc, 4. b

Kako je zmajček Zalogajček postal zmaj Zalogaj

Zmajček Zalogajček je bil vedno bolj požrešen. Za svojih sedem glav, nog in repov je potreboval vedno več hrane.

Ko je jedel, je rasel, rasel in rasel. Pojedel je vse okoli sebe. Misli, da je v mestu še kaj hrane, zato se je odpravil tja. Tam je iskal hrano, a je ni našel. Začel je podirati bloke, hiše in drevesa, a hrane še vedno ni našel, ljudje pa mu niso dišali. Ko nekaj dni tako ni jedel, se je vedno bolj manjšal. Ko je postal majhen, je šel v vas in tam našel hrano.

Od takrat naprej ni več tako veliko jedel in je spet postal zmajček Zalogajček.

Natalija Vrčkovnik, 4. b

Kako je zmajček Zalogajček postal zmaj Zalogaj

Nekoč pred davnimi časi in za devetimi gorami je živel zmajček po imenu Zalogajček. Po poklicu je bil kuhar. In tako se nekega dne odloči, da pojde v mesto za kuharja.

Na pol poti v mesto sreča mačko in jo vpraša, če morda ona ve, kje je mesto in če morda potrebujejo kakšnega kuharja. Mačka mu pove, da ve, kje je mesto in da je do tja samo pol ure hoda. Zmajček se je zahvalil in odšel. Ko je končno prišel do mesta in do najbližje gostilne, se je ustavil in vprašal, če lahko pri njih dobi službo. Sprejeli so ga, a ob toliko hrane mali zmajček Zalogajček ni mogel misliti nič drugega kot to, kako je lačen. Misli, si je, da bo samo malo poskusil, a je kmalu ugotovil, da je že skoraj vse pojedel. Skušal je pobegniti, a je toliko pojedel, da ni mogel skozi vrata. Pa tudi zrasel je in še kar je rasel, v gostilni se je vse razbilo, ker je bil zmajček Zalogajček zdaj že pravi zmaj Zalogaj – preveč velik. Tako se je ves v solzah, ker je tako zrasel, vrnil domov. Ko je hodil domov, se je na pol poti ustavil, ker je spet videl tisto mačko. Mačka se je pred njegovimi očmi spremenila v zmajčico Zalogajčico.

Naprej sta odšla skupaj, ne vemo kod, ne vemo kam, vemo le to, da ju ni nihče nikoli več videl.

Jana Kotnik, 4. b

MLADI PISATELJI

Mestna knjižnica
Šoštanj vas vabi k
sodelovanju.

Napišete lahko kaj o knjigi

na primer 'moja najljubša
knjiga', 'moj literarni
junak', 'zakaj raje
berem', 'zakaj ne berem'

...

ali pa
kaj čisto svojega
izmislite si svojo
pravljico, povest,
črtico, poglavje iz
romana, pesem, to
zapišite in pošljite.

POGOJI ZA SODELOVANJE:

- Pravico do sodelovanja imajo stari 15 let ali manj, ki živijo na področju šoštanjske občine. Članstvo v knjižnici ni pogoj.
- Besedilo pošljite najkasneje do 23. 03. 2007 (šteje datum poštne žige) v zaprti kuverti, na kateri naj ne bo imena pošiljatelja, na naslov **Knjižnica Velenje, Titov trg 4, 3320 Velenje**, ali oddajte v Mestni knjižnici Šoštanj, Dom kulture.
- Besedilo naj obsega največ tri tiskane strani (pisava Times New Roman, velikost 12 z enojnim razmakom vrstic).
- Na kuverto napišite 'NE ODPIRAJ - LITERARNI MARATON'.
- Besedilo naj bo podpisano s pravim imenom in s podatkom o razredu in šoli, ki ga avtor obiskuje v tem šolskem letu; da ste v resnici avtor, boste dokazali s kopijo besedila.
- Nagrade bo podelila žirija. Njena odločitev je dokončna, pravna pot je izključena. Najboljša dela bodo nagrajena in objavljena na spletni strani knjižnice www.vel.sik.si, avtorji pa jih bodo sami prebrali na prireditvi Maraton glasbe in besed, ki bo v **torek, 3. aprila 2007, ob 10.00 uri** v mestnem parku pri Kajuhovem spomeniku.

April

Mali traven

- 1 N Hugo
- 2 P Franc
- 3 T Ljuba
- 4 S Izidor
- 5 Č Vinko
- 6 P Viljem
- 7 S Darko
- 8 N Albert
- 9 P Tomaž
- 10 T Mehtilda
- 11 S Leon
- 12 Č Lazar
- 13 P Ida
- 14 S Valerij
- 15 N Helena
- 16 P Bernarda
- 17 T Rudi
- 18 S Konrad
- 19 Č Leon
- 20 P Neža
- 21 S Simeon
- 22 N Leonida
- 23 P Vojko
- 24 T Jurij
- 25 S Marko
- 26 Č Marcelin
- 27 P Jaroslav
- 28 S Pavel
- 29 N Robert
- 30 P Katarina

List

kabelsko razdelilni sistem šoštanj

Šoštanj.info

http://sostanj.info

Sredina

NAPOVEDNIK PRIREDITEV
april 2007

KDAJ	ZVRST	KAJ	KJE	VABI VAS
1. teden				
torek, 3. 4. ob 10:00	koncert	Maraton glasbe in besed	Kajuhov park Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
torek, 3. 4. ob 17:00	delavnica	Torkova peta: ustvarjalna delavnica za otroke in starše	Kulturni dom Šoštanj	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
sreda, 4. 4. ob 19:00	razstava	Razstava – Galerija na štengah (Leon Verdnik – Pod vodno površino)	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj
sreda, 4. 4. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : Union Olimpija (1. A slo. košarkarska liga / Liga za PRVAKA)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
četrtek, 5. 4. ob 19:00	razstava	Razstava Jozeta Svetine	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 7. 4. ob 16:30	nogomet	Šoštanj : Holermous Ormož (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
2. teden				
sreda, 11. 4. ob 19:00	koncert	Glasbeni oder: Klemen Leben, harmonika	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sreda, 11. 4. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : TCG Loka Kava (1. A slo. košarkarska liga / Liga za PRVAKA)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
četrtek, 12. 4. ob 16:00	predavanje	Praviljična ura	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
sobota, 14. 4. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : Zlatorog (1. A slo. košarkarska liga / Liga za PRVAKA)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
sobota, 14. 4. ob 20:00	koncert	Savinjski trobilni kvartet z gosti in predstavitev zgoščenke	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
nedelja, 15. 4. ob 10:00	odbojka	Turnir starejših dečkov v odbojki	Telovadnica OŠ Šoštanj	Odbojkerski klub Šoštanj Topolšica
3. teden				
četrtek, 19. 4. ob 16:00	predavanje	Praviljična ura	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 19. 4. ob 19:00	koncert	Klavirski recital Valentine Čas	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
četrtek, 19. 4. ob 19:00	bridge	Bridge: razmigajmo možgane	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Šaleški bridge klub Velenje
petek, 20. 4. ob 20:00	koncert	Glasbeni večer z Duo Hops	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj
sobota, 21. 4. ob 17:00	nogomet	Šoštanj : Bistrica (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
nedelja, 22. 4. ob 16:00	planinstvo	Planinski izlet Ivnik – Radlje ob Dravi	Kozjak	Planinsko društvo Šoštanj
4. teden				
ponedeljek, 23. 4. ob 19:00	literatura	Dan knjige - knjige na obisku	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
torek, 24. 4. ob 18:00	skupščina	Skupščina Kabelsko-razdelilnega sistema Šoštanj z.o.o.	Kulturni dom Šoštanj	Kabelsko-razdelilni sistem Šoštanj z.o.o.
sreda, 25. 4. ob 19:00	koncert	Letni koncert učencev Glasbene šole Velenje – oddelek Šoštanj	Kulturni dom Šoštanj	Glasbena šola FKK Velenje – oddelek Šoštanj
sreda, 25. 4. ob 19:00	predavanje	Potopisno predavanje – Marko Milešič Šerdoner – Mistični Egipt	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
sreda, 25. 4. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : Alpos Šentjur (1. A slo. košarkarska liga / Liga za PRVAKA)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
četrtek, 26. 4. ob 16:00	predavanje	Praviljična ura	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
petek, 27. 4. ob 17:00	izlet	Izlet v neznano	Neznano	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
sobota, 28. 4. ob 20:00	potopis	Potopisno predavanje	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj

Podoba kulture

pripravila Milojka Komprej

Pesnica in pesnik

»Poezija je preživela nekoč in bo tudi danes«, je zatrnila pesnica Tanja Petelinek, ki je bila skupaj z Zoranom Pevcem, pesnikom in urednikom gostja večera v Mestni galeriji Šoštanj. Zoran Pevec je odlično predstavil knjigo Kako narediti pesem in med tem zbranim nazorno predstavil svoj pogled na ustvarjanje in način ustvarjanja zdajšnjih pesnikov v primerjavi s pesniki nekoč. Vpliv okolja in družbe se kaže tako v obliki pesmi, kakor tudi vsebini. Nekoč sonet, danes poetična proza. Nekoč revolucionarne pesmi, dandanes zavedanje človekovega notranjega sveta v odnosu do okolja. V knjigi predstavlja tudi veliko literarne teorije in priporočena branja. Pevec, kije med drugim tudi

predsednik literarnega društva v Celju, je lani poleg prej omenjene knjige izdal že peto pesniško zbirko. Petelinekova je predstavila prvenec V ostrem kotu. V njem so trije sklopi, v katerem je v vsakem trinajst pesmi. Od mehkejšega do ostrejšega. »Tudi življenje ni samo srečno ali samo nesrečno, zato je tudi poezija taka«, pravi Tanja, ki je za primerjavo prebrala nekaj svojih del iz vseh treh sklopov. Tanja je tudi nagrajenka Urškega festivala 2005, festivala mlade poezije, vsekakor pa prisega, da je treba pesem ne samo napisati, ampak je potrebno zanjo imeti veliko znanja. Oba avtorja sta tako prepričala, že tako prepričano občinstvo o zares dobri poeziji, odličnem poznavanju teorij, predvsem pa o tem, da je pesnik človek, katerega ustvarjalnost temelji na poznavanju filozofije, sociologije in družbenih ter medčloveških odnosov, prenesene v iskanje poti v svojo notranjost.

V programu je sodeloval Trobilni kvartet glasbene šole Velenje, oddelka Šoštanj, ki se je predstavil z programom s katerim so fantje dosegli zlato odličje na festivalu v Celju. Večer pa je bil seveda namenjen tudi rojaku, pesniku Karlu Destovniku Kajuhu, saj je datum sovpadov z obletnico s njegove smrti, zato so zbrani prisluhnili tudi Kajuhovi pesmi, ki jo je prebrala Milojka Komprej.

Iz kiparjevega ateljeja

V začetku marca so v Mestni galeriji Šoštanj na široko odprli vrata kiparju, domačinu Francu Ravnjaku. Pregledna razstava skulptur v lesu iz kiparjeve delavnice, kakršen je bil tudi naslov razstave, nam je Ravnjaka predstavila kot ustvarjalca, ki že leta goji prefinjen odnos do materiala, to je lesa, lirichen pristop in hkrati spoštovanje. Kipar namreč ne vsiljuje svoja pričakovanja v neobdelan les, temveč mu prisluhne in iz njega izlušči to, kar mu že ponuja. Na tak način imajo njegove skulpture sicer dve glavi ali pa samo eno roko ali pa se nam prikazujejo kot večglavi zmaj, a vendar so tople, prijazne in odkrivajo umetnikov posluš in sposobnost raziskovanja. Razstava je postavljena tako, da se kipi večjeje med seboj v prepletu, je zaključena s kipom, ki kaže navzgor, naprej ali, če hočete, v brezkončnost kiparjeve domišljije. O kiparju in kiparjevem delu je dr. Mirko Juteršek med drugim zapisal: *Le počasi razvozlam svet kiparjeve fantazije, s katero se nam lahko dokaj različno približa. V kipih, ki so bližje mejam realnega sveta, vsebina običajno ni vprašljiva, saj predstavlja ljudi iz ustvarjalčeve okolice, posebno v nizu portretov. Kipi pa so včasih bolj stvarni, in blizu posnemanju resničnosti, drugič le podobe iz spomina. Resničnost pogosto izpodrivajo za naivno umetnost značilne deformacije in poenostavitve. Modernejše so oblike stiliziranih in shematiziranih skulptur, naj bodo mizarsko gladko polirane sohe ... Da oblikuje in rezbari kipar Franc Ravnjak resnično predvsem iz ljubezni do lesa in zase, razberemo tudi iz njegovih številnih in raznolikih estetsko zanimivih in skladnih abstraktnih kompozicij, izdelanih z enako resnostjo in domiselnostjo kot vse drugo.*

Na petkovem odprtju je v kulturnem progra-

Foto: Dejan Tonkili

mu sodelovala Nataša Skornšek. V imenu Zavoda za kulturo Šoštanj je spregovoril Kajetan Čop. Franc Ravnjak, ki se je ob koncu odprtja zahvalil vsem, ki ga vzpodbujajo in so mu pomagali pri organizaciji razstave, pa je posebej tople besede namenil svoji družini, ki mu stoji ob strani.

Špeglove notranje pokrajine

V Mestni galeriji Šoštanj smo minuli četrtek sledili dvema dogodkoma, združenima v prijetno prireditev. Predstavitev knjige Notranje pokrajine – Slike in hkrati odprtje razstave na isto temo slikarja, pesnika in kulturnega delavca, Stojana Špegla. Oba projekta je predstavila mag. Milena Koren Božiček, ki se je o avtorju izrazila zelo pozitivno. Ker je Božičkova urednica knjige, ki je izšla v sodelovanju Galerije Velenje in Zavoda za kulturo Šoštanj pod imenom Lapis bellus, je spregovorila v smislu posebnega pogleda na Špeglov intimizem, s poudarkom na formalni kvaliteti barve, oblike, strukture in proporcev, ki ga usmerja v spontane poteze in psihično doživljanje ter ga preko osebne ikonografije veže na okolje Saleške doline in Goriških brd.

Božičkova je pohvalno spregovorila tudi o razstavi in slikarjevem razvoju »hitrih slogovnih premen, ki se še niso umirile«. O doživljanju svojega ustvarjanja je nadvse spontano spregovoril avtor sam in preprosto navdušil tako z razstavo kot s svojo knjigo, ki jo je v znak zahvale na prireditvi tudi poklonil tistim, ki so mu pomagali pri izvedbi projekta. Posebej je veljala zahvala ženi Janji, ki je tudi oblikovala knjigo. Interpretacija zgodbe, kako so nastale notranje pokrajine, pa

Foto: Dejan Tonkili

Foto: Dejan Tonkili

Foto: Dejan Tonkili

nakazuje izrednega umetnika, človeka, ki je pripravljen poseči v svoje duhovne sfere tako neposredno, da zna biti boleče. »Vse je v človeku samem, v njegovi notranjosti,« bi se glasil preprost povzetek in Špegel je bil pripravljen svojo notranjost razgaliti lani v pesniški zbirki Notranje pokrajine – Pesmi in letos v Notranjih pokrajinah – Slikah.

Stojan Špegel živi z družino v Šoštanju, udeležuje se izobraževanj, različnih ex tempor doma in na tujem, kakor tudi skupnih projektov preko razstav. Od leta 1996 je velikokrat samostojno razstavljal doma in v tujini, za svoja dela pa prejel mnoga priznanja in časti ter nagrade. Je izredno delaven, ustvarjalen, svoj izraz pa uspešno nadgrajuje tudi preko pisanja pesmi, saj je izdal že več pesniških zbirk.

Odprtje razstave, ki bo na ogled od 3. aprila, je pospremlilo veliko Špeglovih prijateljev in likovnih navdušencev, zbrane pa je nagovoril tudi Kajetan Čop, direktor Zavoda za kulturo Šoštanj, in ob tem izrazil veselje nad domačim umetnikom.

Skupina Bum iz Graške Gore

Foto: Arhiv

13. festival Polka in valček je bil uspešen še za eno skupino, o kateri smo lani, po tem ko so prejeli kar nekaj prvih nagrad na Graški Gori, festival Graška Gora poje in igra, zapisali par besed. Ansambel Bum je dosegel po mnenju strokovne žiriji prvo mesto za polko Jaz nisem taka, za katero je besedilo napisala Vera Šolinc, glasbo pa Igor Podpečan. Skupino BUM sestavljajo Simon Plazl, vodja, Anita Plazl, sestra, ki igra kitaro in poje, Jerneja Štinek igra bas kitaro in poje, ter Polona Jazbec, ki igra violino, bas, hkrati pa tudi poje. Lanski bom torej ni bil samo bum, ampak začetek neke, prav gotovo lepe in uspešne poti tega ansambla.

Srečanje komitentov in razstava slik

Prijeten dogodek, ki so ga pripravili na šoštanjki banki, je bil med prvimi te vrste, ne pa zadnji. Tako je obljubila namestnica direktorice Nove ljubljanske banke, Poslovalnica Savinjsko Šaleška, gospa Marija Plazar, ki je ob srečanju s komitenti nagovorila zbrane. Banka se je namreč odločila povabiti nekatere svoje komitente na prijetno srečanje, besedo in možnost pridobitve informacije tudi na takšen, bolj sproščen način. Zato je bil bančni dogodek tudi kulturno

Foto: Dejan Tonkili

obarvan z odprtjem razstave slik Blanke Sajnkar, ki jo je pripravil Zavod za kulturo Šoštanj. Blanka Sajnkar je že uveljavljena umetnica, tako da so prostori banke Šoštanj, kjer so na ogled njene slike, zares obogateni. Ob tej priliki je bila tudi izražena dobrodošlica novi vodji enote v Šoštanju gospe Marini Pernat in zahvala dolgoletnemu, lahko se bi se reklo »našemu« Marjanu Berniku, ki ga bomo od 1. marca dalje lahko obiskali na banki v Velenju. Nova ljubljanska banka, Poslovalnica Savinjsko Šaleška se torej želi približati svojim komitentom tudi na zelo neposreden, s kulturnim dogodkom popestren način. Takšne odločitve so pozdrava vredne.

Še Erik se je smejal

SPEV - zmagovalci

Tudi v Listu sledimo uspehom narodnozabavnega ansambla Spev in po tihem ali glasno navijamo ob vsakem njihovem nastopu. Fantje, ki so se v sam vrh slovenske narodnozabavne scene povzpeli v slabih petih letih, so res neverjetni. Leto za letom boljši, prodornejši. In če so od začetka še govorili, da pojejo le za dušo, jim tega seveda ne verjame nihče več. Čeprav so fantje, verjemite mi, ostali enaki, kot so bili. Veseljaki, ki vstopajo v vsako hišo s pesmijo in dobro voljo. Zato jim tudi ob tem velikem uspehu, ki so ga dosegli v soboto, 17. marca, na 13. festivalu Slovenska polka in valček, ki smo ga spremljali na prvem programu slovenske televizije, zares čestitamo. Prvo mesto za valček po oceni strokovne komisije in tudi prvo mesto po glasovih gledalcev, ki so glasovali preko telefonov in jim za valček Edino upanje prisodili kar 4817 glasov. Besedilo je delo Fanike Požek, (na sliki), v njem pa že skoraj na nostalgichen način opisuje, kako zadnji otrok ne bo odšel od doma zaradi tega, ker ve, da starši pričakujejo njegovo pomoč. Glasbo je napisal Brane Klavžer (bravo), aranžma pa Avgust Skaza. Valček je zares lep, v njem pride do izraza vokal, še posebej Kristjani se glas zliti ob petju.

Izza kulisja

Fantje so svoj uspeh pošteno zalili in še Erik se je na vse grlo smejal, pa mu vsi očitajo, da je preresen. Naslednji dan po tej čudoviti zmagi je življenje za fante teklo normalno. Vsaj za nekatere vemo. Boštjan Mežnar je pridno delal doma in se posvečal svoji družini, Kristjan Kolenc je bil na Gori Oljki z dekletom in družino, Mare Berzelak pa je šel svojo dušo privezat na Menino planino in po Zadrecki dolini se je potikal. Eda Rednak je pomagal pri prijatelju na hiši in se potil ves ljubi

Foto: Arhiv

dan (malo tudi od minule žurke), Erika Hribernika pa ste menda lahko srečali ob velenjskem jezeru, kjer je sprehajal psa (ali obratno). Za nagrado so fantje prejeli snemanje dveh videospotov, česar so zares veselili tudi zaradi večje slovenske prepoznavnosti (a je še sploh kdo, ki jih ne pozna?). Zdaj se celo Slak rad postavi z njimi pred objektiv!

Ansambel Spev se na tem mestu zahvaljuje vsem, ki jih podpirajo in glasujejo zanje pa pečejo pecivo, jih spremljajo in skrbijo, da so fantje vedno dobre volje. Že za tisto dobro voljo, ki jo nosijo v pesmi in s seboj, smo jim nekateri zares hvaležni.

V Vinski gori bo veselo

Foto: Arhiv

Ne gre za prvoaprilsko šalo, ampak za čisto resno napoved. V soboto, prvega aprila, bo v Vinski Gori nad vse lepo. Orkester Roberta Goličnika vas ob svoji 10-letnici vabi na gala dogodek, ki bo v večnamenski dvorani ob 15. uri. Na njem boste lahko prisluhnili Kvartetu Dori, skupini Katr'ca, Juretu Vučiču s prijatelji, ansamblu Čebelce pa ansamblom Bratov Avbreht, Jodel ekspres in Navdih, Frajtonarjem KUD Lipa iz Kovega in posebnemu gostu ansamblu Lojzeta Slaka. Sodelovali bodo seveda fantje iz Orkestra Roberta Goličnika, tradicionalni juniorčki, sončki in po novem še mini, to so zares mladi godci, stari od šest do osem let pa pevka Tanja Žagar in humoristi, od Klobasekovega Pepija preko New swinj dueta do Pungartnikovega Karla. Vse skupaj pa bo v lepo besedo povezala Darja Vrhovnik. Tako bogatega programa in tudi kakovostnega ne boste kmalu doživeli, zato pohitite z nakupom vstopnic, ki jih lahko kupite v Borovnu Šoštanj, Gostišču Hren v Vinski Gori, trgovini Mura v nakupovalnem centru Nova Velenje, Zasebnem glasbenem centru Goličnik v Topolšici in seveda eno uro pred koncertom. Veselo bo, pravi šef orkestra Robi Goličnik, in mi mu glede na dosedanje izkušnje zares verjamemo.

Sredina, 3. vrsta 7. sedež »Zlomi si nogo!«

Piše: Barbara Fužir

Ce vam bo to, kar je zapisano v naslovu, nekdo zaželel v vsakdanji situaciji, se boste kljub morebitni pokroviteljski noti v glasu ter prijaznemu pogledu odzvali vsaj z začudenostjo in dvignjeno obrvjo, če ne že z neodobravanjem in iskanjem povračilnega »verbalnega udarca«.

Zlomljena noga, naj bo »okrašena« s še tako inovativno obarvanim ali kako drugače estetsko dodelanim mavcem, ni prijetna zadeva. Ponavadi se za njo skrivajo bolečina ter spomin na nerodnost, nepremišljenost ali enostavno smolo. Vsekakor pa je prisotna goreča želja po neponavljanju te izkušnje. V običajnih situacijah bi tistega, ki bi nam zaželel zlom katere izmed naših nožnih kosti, označili vsaj za rahlo premaknjenega, če ne že kar nevarno škodoželjnega.

Toda gledališče za večino navadnih zemljanov ni običajna zadevščina, vsakodnevni popravek, ustaljeni ritual. Mordaj je tako tudi prav, saj gledališ-

če naj ne bi predstavljalo nekaj povsem navadnega, neizstopajočega. Ni pot, po kateri avtomatsko hodimo ali se vozimo dan na dan ter sprememb, ki so se nemara dogodile v okolici, niti ne opazimo več. Gledališče naj bi bilo kot bolj ali manj pogosti izlet/avantura/pobeg stran. Koliko gurmanske inovativnosti premoremo, je seveda največ odvisno od nas samih (nekoliko pa tudi, roko na srce, gledališkega repertoarja in določenih objektivnih dejavnikov).

Gledališče ni vsakodnevno pomivanje posode, malica ali ritualna kavica. Želi dvigati iz standardov in ustaljenosti. Je kraj, kjer tudi besede ne pomenijo vedno istega ... Preslikava resničnosti, a s pomembnimi »napakicami«, ki nastanejo pri tem in delajo življenje na odru drugačno.

Foto: Arhiv

Foto: Arhiv

Želja po lomljenju kosti ne pomeni škodoželjnosti, temveč ... srečo. Za igralce, pa naj se ti po odrskih deskah »sprehajajo« profesionalno ali zaradi ljubiteljskih vzgibov, pomeni ta besedna zveza dobro odigrano predstavo. Igralcu, ki za kulisami že nestrpno čaka uvodne korake v prizor, ne smemo dobesedno zaželeli sreče. Kajti tudi sreča ni tako zelo enoplastna kot se včasih zdi. Kanček je seveda nikoli ni odveč.

Toda tisto, kar igralec najbolj potrebuje, je predvsem zaupanje vase. V svoje besede, v svoje geste, v svoje korake. V svoj lik. Kajti na odru ni zgolj več on sam, temveč tudi nekdo drug. Povsem miren človek se lahko na odru spremeni v neustrašnega pustolovca, duhovnika, fatalno ljubimko, organista, predanega očeta, prevarantsko ljubimko, ... Meje odra niso meje igralca. Meje se skrivajo v njem samem.

Igralec ne potrebuje slepe sreče, ki mu bo pomagala »zvoziti« predstavo za silo. Igralec potrebuje samopredanost, ki mu bo pomagala (za) živeti na odru. Da si bo, v skrajnem primeru, od doživetega igranja na odru celo ... zlomil nogo, da se bosta fikcija in resničnost pomešali.

Pomladni dnevi so prinesli (ah, lažem, to je prinesel že februar) marsikatero svežo, novo predstavo na odre in v naši okolici je ogromno zlomljenih nog. Zaključeno zimsko spanje, ki sicer nikoli ni pomenilo hude pasivnosti v amaterskih gledaliških krogih, je iz brlogov pripodilo prav vse medvede. Ki pozimi niso spali, ampak pridno predli. Sestavljali. Ponavljali novo. Obnavljali staro. Pilili.

Da bi postavili na ogled. In v prebujajoče se dneve (saj ne da bi jih pozimi kaj primanjkovalo) zasadili tudi svoje pomladne izdelke. Naša okolica kar brhti od predstav, ki so jih ali jih v bližnji prihodnosti še bodo predstavili. V KD Lepa Njiva so npr. »poleponjivščili« komedijo Vdova Rošlinka. Že velikokrat uprizorjeni komediji so pridali povsem lokalni prizvok. Dobesedno. Leponjivski medvedje torej niso spali. Kakor tudi njihove sosednje »bratovščine« ne.

DPD Svoboda iz Prebolda s svojo Zadrega nad Zadrego. Mladinska skupina KD Nazarje z Žensko kmetijo. KUD Griže s TV Griže 7. del. KUD Utrip, Rečica ob Savinji: Darilo za rojstni dan. KD Ljubno: Cvetje hvaleno odklanjamo, mnoge abonmajske prestave, ... Naj mi tisti, ki sem jih nehote izpustila, ne zamerijo ...

Ja, pozimi se ne spi. Pozimi se dela. Da spomladi na novo (ali obnovljeno) zacveti. In da se lahko zopet uvede redno lomljenje nog. Lastnih, da ne bo pomote ... in strahu.

Zavidljivi uspehi mladih oboistov

Oboa – leseno pihali z edinstveno barvo zvoka in prodornostjo tona je instrument, ki postaja vedno bolj priljubljen in razpoznaven med mladimi glasbeniki. V glasbeni šoli Velenje se vse več mladih odloča za ta instrument, k čemur so pripomogli tudi nekajkratni odlični uspehi mladih oboistov na različnih glasbenih tekmovanjih in nastopih pod mentorskim vodstvom Tanje Mršnjak Petrej.

Tanja Mršnjak Petrej se je izučila v Glasbeni šoli Velenje pri profesor Dokuzov Stojanu in nadaljevala študij v Ljubljani pri profesorju Božu Rogelja. Od leta 1991 do 1997 je bila redna članica orkestra Slovenske Filharmonije, potem pa se je vrnila v rodni kraj in se zaposlila na glasbeni šoli kot profesorica oboe. Kot učenka, dijakinja in študentka je osvajala zlate plakete na različnih tekmovanjih, kot solistka in članica različnih komornih zasedb. Danes svoj tekmovalni duh prenaša na svoje učence in dijake.

V letošnjem šolskem letu se lahko, kot profesorica pohvali z resnično lepimi uspehi svojih učencev in dijakov, saj je kar osem otrok (Katja Atelšek, Aris Vehovec, Anže Koren, Špela Pastirk, Rozalija Pavše, Nina Tafi, Pavel Kac in Urška Rener) iz njenega razreda tekmovalo na različnih glasbenih odrih in se vrnilo z zlatimi in srebrnimi plaketami, nagradami ter posebnimi pohvalami za dosežke.

Kot najmlajša med tekmovalci se je izredno izkazala Katja Atelšek, ki obiskuje glasbeno šolo v Šoštanju, oboo pa se uči v Velenju. Katja je stara 10 let, obiskuje 4. razred OŠ Šoštanj, oboo pa se uči le leto in pol in že se lahko ponaša z več kot odličnimi uspehi na glasbenem področju. V mesecu februarju je tekmovala na 10. regijskem tekmovanju mladih glasbenikov v Celju in si priigrala zlato plaketo ter s tem vstopnico za 36. tekmovanje mladih glasbenikov Slovenije, ki se je odvijalo pred nekaj dnevi v Ljubljani. Še pred tem se je preizkusila celo na mednarodnem tekmovanju v Beogradu, kjer se je skupaj z ostalimi sedmimi tekmovalci veselila izjemnega dosežka, saj je v svoji pred kategoriji dosegla 97 točk od možnih 100 in prejela zlato plaketo

Foto: Milojka Komprej

ter 1. nagrado strokovne žirije. V Ljubljani pa je kot najmlajša tekmovala s starejšimi vrstniki v prvi kategoriji in dosegla 90 točk in s tem srebrno plaketo.

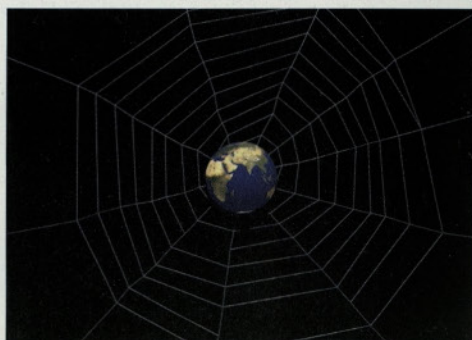
Po pogovoru z njeno profesorico lahko povemo, da je Katja izjemno nadarjena mlada glasbenica z veliko disciplino, ki je za uspehe in dokazovanje zelo potrebna. Mlada glasbenica je že v prvih učnih urah s svojim šaljivim a zelo močnim karakterjem pokazala, da lahko uspešno premaguje ovire in se spopada s težavami, kar je dokazala z omenjenimi uspehi v tako kratkem času igranja.

Pridnost, volja, nadarjenost in ljubezen do glasbe so razlogi, ki mlade oboiste pripeljejo do lepih rezultatov, vsekakor pa moramo velik delež pripisati njihovi mentorici o kateri so učenci in dijakci zapisali tole:

Profesorica je naša druga mama, kot sonček sredi velike galaksije, mi pa smo njene majhne marljive zvezdice. Toliko energije in sončne svetlobe kot ona vloži v nas, ji tudi mi vračamo z odličnimi uspehi in nagradami. Nešteto korepeticij, vaj ..., skoraj vsak dan v tednu, tudi ob sobotah, je preživela z nami. Veliko svojega prostega časa je žrtvovala za nas. Vsem nam je za velik zgled. Drži, da je učenec ogledalo profesorja, torej dober profesor, še boljši učenci. Ko bomo tudi mi nekdaj sončki, bo lahko zelo ponosna.

Smo kot ena velika družina, vsi skupaj uživamo, se veselimo v glasbi in skupnem muziciranju. Skupaj tudi sanjamo v tem čarobnem napoju melodij in ritmov, kar je za nas glasbenike nekaj najlepšega na svetu.

Milojka Komprej

Brezžični internet v Šoštanju

Občina Šoštanj je v mesecu februarju zaključila lani začet projekt brezžične internetne povezave. Wi-Fi omrežje, za katerega dopust uporabniki ne potrebujejo kabelske povezave, deluje na področju centra mesta Šoštanj. Nanj se lahko uporabniki priključijo z napravami, ki zaznavajo Wi-Fi signale. To je večina prenosnih računalnikov, osebnih računalnikov, mobilnih telefonov in vse ostale naprave, ki podpirajo Wi-Fi omrežje. Pri dostopu do interneta je potrebno vnesti uporabniško ime in geslo, ki se pojavi pri samem dostopu. Vsaka prijava se beleži na požarnem zidu. Tako se vidi, kdaj se je uporabnik prijavil in kdaj mu je potekla seja. Seja poteče vsako uro, kar pomeni, da se mora uporabnik po eni uri ponovno prijaviti v omrežje. Hitrost povezave je nekoliko nižja kot pri kabelskem omrežju. Ta pri polnem signalu znaša 54Mbit/s. Omrežje je zaščiteno s požarnim zidom, in sicer z omejitvijo dostopov do različnih vrat (portov). Odprta so le vrata 80 in 443, ki se uporabljajo za brskanje po spletu z brskalniki, kot so IE, Firefox, Opera in ostali ter za prijave v razne web e-mail vmesnike, kot so Gmail, Yahoo itd. Vsa ostala vrata so zaprta in tako onemogočajo kakršno koli zlorabo.

Občina Šoštanj je s projektom dostopa brezžičnega interneta naredila pomemben korak k tehnološkemu razvoju občine in tako približala svetovni splet prebivalcem mesta Šoštanja, še posebej mladim, ki jim takšna oblika dostopa do informacij predstavlja nepogrešljiv vir znanja pri njihovem izobraževanju.

Andreja Moškon, univ. dipl. nov., svetovalka za odnose z javnostmi

Foto: Arhiv

V Ravnah slavile matere in žene

Je že res, da ni bila proslava niti na dan žena, to je 8. marca, niti na dan 25. marca, ko slavijo matere. Bila je 17. marca in na njej sta se oba praznika zlila v enega samega. Prišle so matere, prišle so žene, prišli so tudi njihovi možje in otroci. Kar dobro so napolnili sicer malo dvorano v domu krajanov.

Člani KUD-a smo jim pripravili lep program, v katerem ni manjkalo glasbe in smeha. Moški pevski zbor prav vedno z veseljem zapoje, torej je tudi tokrat. Tudi ravenski Štrajharji so nastopili, pa otroci podružnične osnovne šole in dramska sekcija, ki je uprizorila dva skeča. Ob vstopu je vsaka ženska prejela mali »pušeljček«, ob koncu prireditve pa so bile tri med njimi izžrebane in nagrajene.

Lepo je, da teh dveh praznikov ne pozabimo. Ženska in mati je bitje, ki živi za svoje ljudi in če je povabljen na takšno proslavo, ki se vsako leto dogaja v Ravnah pri Šoštanju, potem je to lahko za njo lepo, morda celo najlepše darilo.

Mateja Bolha

Mesto so ljudje

Alimpije

Košarkoski

Alimpije je prišel od daleč. Makedonija je njegova rodna dežela, ki jo vedno rad obišče, saj so tam njegove korenine. Večino srca je predavnimi leti zapisal družini in svojemu novemu domu v Šoštanj. Človek, ki ni obremenjen z mejami, ima danes mnogo prijateljev in znancev. Z voljo in vztrajnostjo ter pozitivnim razmišljanjem je dokazal, da se s poslušom za človeka da marsikaj narediti.

Kam segajo tvoje korenine?

V osrčje Balkana, v Makedonijo. Rojen sem v vasi Vevčani, ki ima tri tisoč prebivalcev in je danes samostojna občina. Vevčani so blizu mesta Struga in je zelo lepa vas, bogata z vodami. V sedemdesetih letih je bilo tam okrog sedemsto obrtnikov. Glavni dejavnosti obrtništva sta bili zidarstvo in fasaderstvo. Vsako leto 13. in 14. januarja, ko je pravoslavno novo leto, je tukaj največji pustni karneval v Makedoniji. Smo člani združenja evropskih karnevalskih mest, tradicija karnevala pa izhaja iz šestnajstega stoletja. Živel sem v veliki družini. Poleg očeta in matere nas je v njej živelo pet bratov in ena sestra.

Opiši svoje otroštvo?

Imel sem normalno otroško življenje. S prijatelji

smo se podili za žogo, hodili po okoliških hribih in se igrali pustolovske igrice. Poleg osnovne šole je bila tudi telovadnica, v kateri smo se ukvarjali z gimnastiko in tudi drugimi športi. Ob šoli je bilo zunanje igrišče, na katerem smo igrali nogomet. Vsako leto v septembru smo otroci nabirali grozdje za kmetijsko zadrugo, ki nam je za plačilo omogočila izlete po Makedoniji, nekaj denarja pa nam je ostalo za šolo.

Kam si šel po osnovni šoli?

Po končani osnovni šoli sem se šel učiti v gradbeno podjetje Drimkol. Izučil sem se za zidarja in fasaderja. Zaposlil sem se pri istem podjetju in tri leta v Skopju delal težka a dobro plačana dela. Stanovali smo v barakah, vse pa se je dogajalo v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja.

Kako si prišel v Slovenijo?

Moj starejši brat Dimitrije je delal v Sloveniji kot obrtnik. Zaposlil sem se pri njemu. Čez nekaj časa sem postal samostojni obrtnik s petimi zaposlenimi in pri uvajanju v delo mi je pomagal brat, ki je imel s temi opravili že nekaj izkušenj. Na ta način sem prišel v podjetje Kograd v Prevalje, kjer smo bili podizvajalci raznih gradbenih del. Pot me je zanesla na razna gradbišča kot recimo v Umag, Savudrijo in med drugim tudi v Šoštanj in okolico. Leta 1974 smo veliko delali v Posočju, kjer smo obnavljali hiše potrebne popotresne obnove.

Kakšen je bil razlog, da si ostal v Sloveniji?

Slovenija mi je bila zelo všeč in tukaj sem spoznal tudi svojo ženo Marinko. V tistih časih sem se veliko gibal in opravljal gradbena dela na mnogih privatnih hišah v Šaleški dolini. Preko dela sem spoznaval veliko tukajšnjih ljudi.

Potem si se verjetno poročil?

Petnajstega maja leta 1976 sem se poročil v mojem rojstnem kraju Vevčani. Leta 1978 sem se zaposlil v Termoelektrarni Šoštanj kot kvalificiran zidar in istega leta se nama je z ženo Marinko rodila hčerka Monika.

Postali ste družina in tako si ostal v Šoštanju?

Hodil sem v službo, žena pa je prav tako dobila službo kot prodajalka. Pridobil sem si veliko prijateljev, s katerimi sem še danes v prijateljskih odnosih. Nekako sem se vključeval v tukajšnje družabno življenje, postal ribič in član ribiške družine Paka Šoštanj. Opravi sem ribiški izpit, izpit za sodnika, izpit za čuvaja, izpit za gospodarja, bil tudi tekmovalec in ostal zvest ribičem vse do danes. Vključil sem se tudi v Turistično olepševalno društvo Šoštanj in v tistem obdobju smo veliko naredili. Naj omenim prvega Miklavža v mestu, znamenite karaoke, pustovanje v Partizanu in postavitev novega znaka – grba Šoštanja. Poleg tega je na predlog TOD Šoštanj priznanje Turistične zveze Slovenije za znamenito jamo in aragonitne ježke dobil Jure Rotovnik.

Bil si zelo dejaven?

Let 1985 se je rodila druga hči Barbara. Družina je delovala, radi smo se vračali v moj ali ženin domači kraj. Velikokrat smo obiskali Makedonijo, da sem se srečal s sorodniki in prijatelji. Dobili

smo tudi novo stanovanje, v katerem smo še danes in se zelo dobro počutimo. Bil sem v gradbenem odboru pri izgradnji takratnega novega kabelskega razdelilnega sistema in uspelo nam je, zato sem vesel. Sodeloval sem tudi pri izgradnji podaljška objekta gasilnega doma in delal še kje. Leta 1990 sem izgubil stik z Jugoslavijo in Makedonijo, pričela se je vojna. Ni mi bilo vseeno, sem pa vesel tako za Slovenijo kot Makedonijo, da so jo vodili sposobni ljudje in ju v redu krmari v razburkanih vodah.

Vem, da si bil tudi pri odbojki?

Leta 1996 sem postal navijač OK Šoštanj Topolšica. V nadaljevanju sem opravljal naloge semaforista in vodje tekmovanja. Ves moj trud se je poplačal v treh nepozabnih uspešnih sezonah OK Šoštanj–Topolšica na državnem prvenstvu. Vrhunec je bil v sezoni 2003/04 – zlata kolajna za osvojeno prvo mesto, leta 2004/05 za drugo mesto in leta 2005/06 za tretje mesto. V vseh teh tekmovanih sezonah sem bil pomočnik trenerja, na kar sem zelo ponosen. Uspešna leta v odbojki ne bom nikoli pozabil, saj smo tekmovali tudi v evropskem TOP-TIMS pokalu. Prihajale so kvalitetne evropske ekipe od Olimpiakosa iz Grčije, Fenerbahčija iz Turčije in Nafelsa iz Švice. Tekmovali smo tudi v pokalu CEV z ekipami Izmir Turčija, Cvestohovova Poljska, Rijeka Hrvaška in igrali eno sezono v INTER ligi. V teh trenutkih sem zelo vesel, da je uspel naš domači igralec, podajalec Dejan Vinčič. Uspešno je odigral kvalifikacije za evropsko prvenstvo, ki bo letos v Rusiji. Uspešen je bil tudi prej kot član mladinske in kadetske ekipe. Z vsemi igralci, ki so igrali v našem klubu imam prijateljske odnose in se večkrat vidimo in slišimo. Ker spremljam odbojko, sem vesel, da je ekipa OK Avtocommerce dosegla največji uspeh slovenske odbojke. Izkoristil bi priložnost in preko našega Lista čestital ekipi za izjemen uspeh.

Kaj počneš v prostem času?

Lovim ribe, igram tenis, kolesarim, hodim v naravo in vrtinarim.

Vedno si pripravljen pomagati, tako v družini kot drugod?

Vedno stojim ob strani, posebej hčerkam, kolikor je v moji moči. Tudi v razburkanih in negotovih časih podpiram njihove odločitve v vednosti, da je to njihov prava pot. Vendar se zavedam, da se bodo morale same soočiti s svojimi odločitvam. Starši naj bi vedno stali ob strani svojim otrokom v dobrem in slabem.

Kaj želiš sporočiti zvestim bralcem LISTA?

Vsak bralec Lista naj se sam odloča o njegovi lastni poti in naj ve, da je to njegova prava pot. Vesel sem, da sem Šoštančan, prav tako pa sem vesel, da sem iz Vevčanov. Moj dom je zdaj tu v Šoštanju. Nisem obremenjen z mejami in počutim se dobro, kjerkoli sem.

V svojem imenu in imenu bralcev se ti zahvaljujem za pogovor in ti želim še mnogo ustvarjalnih potez, tako v družinskem krogu, na delu, kot v družabnem življenju.

Jani Napotnik

Svetloba

Meditacija

Nenehno se moramo truditi, da bi preživeli na tem svetu. Borimo se iz dneva v dan in zaradi tega trpimo. Naš boj se začne z rojstvom. Ko mati rodi otroka, Stvarnik napolni njene prsi z mlekom, ki je hrana novorojenemu otroku. Otrok mora jokati, da ga dobi, prične se boj za mleko, boj in jok za to, da mati vzame dojenčka v roke. Zahteva toplino in stisk, zahteva, da ga vzamemo iz zibelke. Daj mi mleko, nahrani me, pripada mi. Boriti se mora za stvar, ki mu pripada. Vse na tem svetu ima svojo ceno. Ničesar ne dobimo brez truda in zastonj. Vse moramo plačati, tako za stvari kot za posvetno ljubezen, če ne danes, pa kdaj drugič. Posvetna ljubezen je samo odsev resnične ljubezni, ki prihaja iz duhovnega sveta. V svetu je ljubezen bolj podobna skriteму motivu, nekaj imeti od odnosa, nekaj pridobiti, nekaj posrkati.

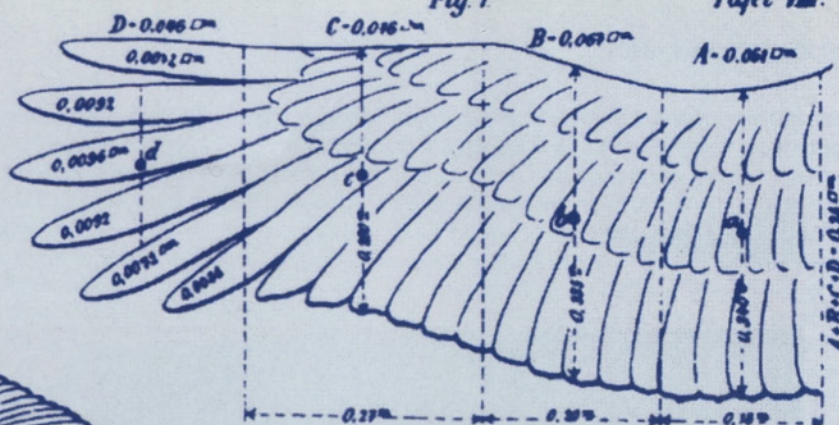
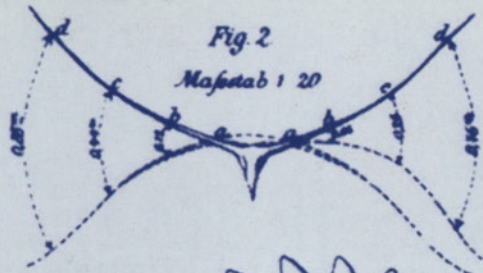
Posvetni oče in mati nista naša prava oče in mati. Njuni telesi je Stvarnik uporabil za naše rojstvo, naša mati in oče obenem pa je naš Stvarnik. On nas večno ljubi in ničesar ne zahteva od nas. Njegova želja je ena sama, da bi se vrnili domov, v svoj pravi dom. Življenje, vir življenja je pri Bogu. On položi v telo dušo, ki je del njega in telo oživi, ko je v njem duša. Resničen je samo tisti, ki lahko biva

v večnosti in samo On lahko daje pravo ljubezen. Pravo ljubezen lahko daje samo tisti, ki nima spola, ne oblike in ni omejen.

Posvetni starši nimajo radi, da bi njihovi otroci trpeli. Nikakor ne. Če naši otroci trpijo, bomo naredili vse, da to preprečimo, vsak trenutek njihovega življenja bomo z njimi, poskušali bomo pomagati, narediti kar je v naši moči. Toda mi smo omejeni in ne moremo narediti vsega, vse lahko naredi le naš Stvarnik. Toda mi se nikoli ne potrudimo, da bi odkrili, kdo je naš Stvarnik, raje tekamo za posvetnimi stvarmi in užitki tega sveta, kljub temu da je našo trpljenje veliko. Zaprti smo v telesu in trpimo, ker ne vemo, kako se osvoboditi trpljenja, kako priti do večne sreče in blaženosti, kako se znebiti sveta in njegove velike nevarnosti. V prejšnjih življenjih smo posejali karmo, ki jo sedaj odplačujemo. Trpljenje se lahko konča, imamo možnost končati vse boje. Veliko smo lahko prebrali in samo na nas je, kdaj se bomo odločili postati duhovni človek. Duhovni človek ima zavedanje, da je duša. To je spoznal na izkušnji in lahko o tem govori, zato je odvisno samo od nas, kdaj se bomo odločili in raziskali skrivnost človeškega življenja. Obstaja večno življenje, kajti duša nikoli ne umre. Dokler se nahajamo v telesu trpimo in nato umremo. Potem nam je dano drugo telo in spet trpimo in zopet umremo. To je neprekinjen proces. Koliko let, koliko življenj še mislimo trpeti? Ali res nočemo, da bi se naše trpljenje končalo. Če se potrudimo, se bo trpljenje končalo. Ni se nam potrebno boriti tako kot v tem materialnem svetu, kadar želimo nekaj doseči: dan in noč trdo delamo, da bi nekaj zaslužili in vlagamo svoj fizični in umski napor, potem pa odidemo. Nekateri so tukaj samo

tri mesece po rojstvu, drugi nekaj let in tretji do pozne starosti. Mnogi so tako stari, da so vsem v napoto in so negibni, vsem v breme. Toda morajo biti, da poravnajo karmo. Medtem pridejo nekateri na svet samo za mesec ali dva, da odslužijo še kosček karme, ki jim pripada. Takšen je zakon Stvarnika večen in nespremenljiv. Kako rešiti uganko tega minljivega sveta, kako preprečiti, da se znova rodimo? Če bomo imeli veliko srečo, se bomo rodili kot človek, drugače bomo bivali v še večjih trpljenjih in ne bomo imeli priložnosti poiskati odrešitve in priti v pravi dom. Samo v človeškem telesu nam je dano priti direktno domov. V duhovnem svetu ni potreben noben trud, ni bolečine, ni trpljenja, ni minevanja in rojevanje, ni žalosti, ne raziskovanja, ne učenja in ne spraševanja. Mi se moramo samo uvesti in meditirati, ničesar delati. Ko sedimo in ničesar ne delamo, naš um miruje in ne tava v svetu. Stanje v katerem se ne naprezamo, se imenuje meditacija. Duša potuje, toda tega ne more nihče videti. Duša potuje brez nog, rok in telesa. Telo lahko pustimo, lahko ga damo na razpolago komur želimo, lahko ga damo znanstvenikom, da ga dolga leta proučujejo, lahko ga damo zdravnikom, da ga secirajo, morda najmočnejši vojski na tem svetu, da ga razkosajo, to ni več v naši domeni. Nismo več telo, samo meditiramo v sreči in polnosti. Zavedanje, da je naše veselje za naš um neskončno in nedoumljivo, da je celotno znanje za nas nedosegljivo in da smo ujeti v velikem tveganju in nevarnosti, nam bi moralo dati nekaj slutnje. Prevelika so trpljenja, da bi izpustili priložnost biti v MEDITACIJI.

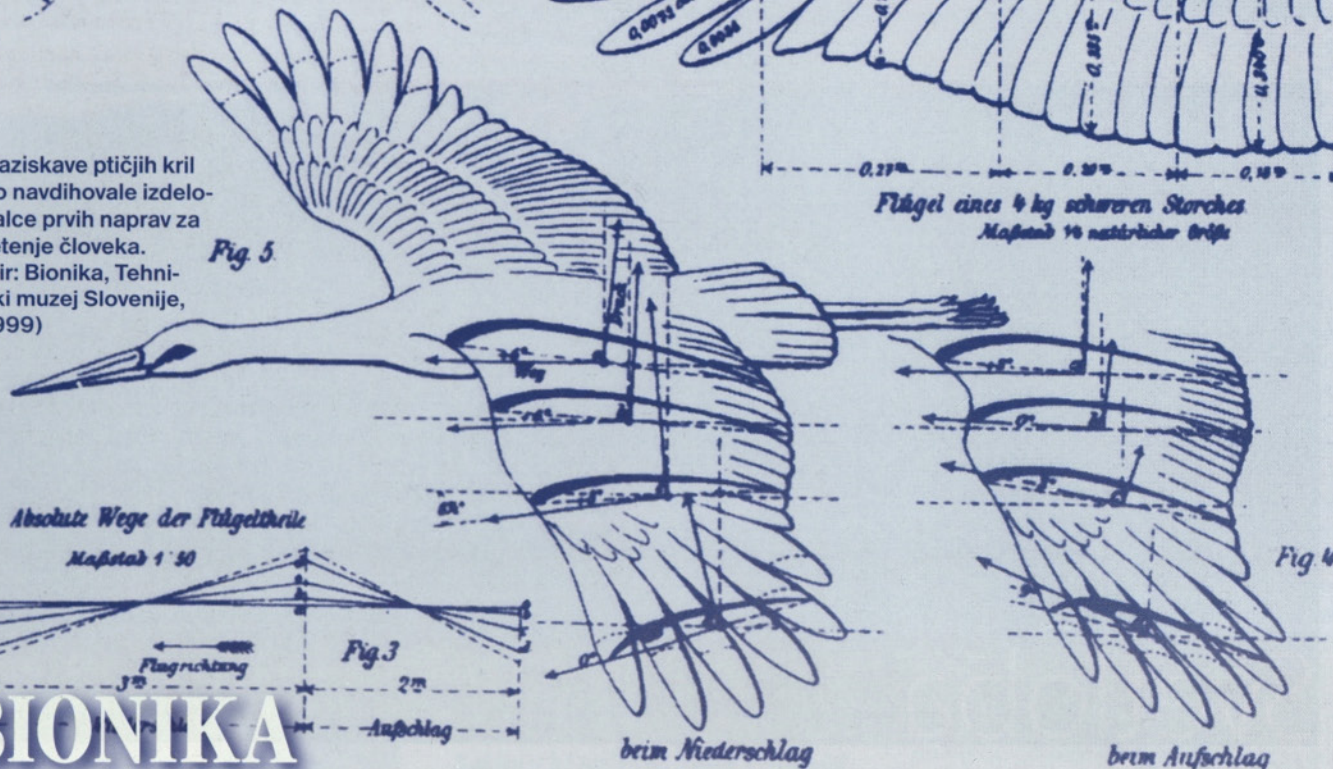
Zen Aj

Flügel eines 4 kg schweren Storches
Maßstab 1/4 natürlicher Größe

Raziskave ptičjih kril so navdihovale izdelovalce prvih naprav za letenje človeka. (vir: Bionika, Tehniški muzej Slovenije, 1999)

Fig. 5

BIONIKA

Iz narave za tehniko prihodnosti

Martina Pečnik

S proučevanjem naravnih vzorov prihajajo raziskovalci do novih ugotovitev. Te lahko pripomorejo k reševanju problemov razvoja tehnike, izdelavi novih tehničnih pripomočkov in izboljšavah pri različnih napravah.

Bionika

Beseda »bionika« izhaja iz kombinacije besed biologija in tehnika. Predstavlja raziskovalno področje, ki povezuje biologijo z inženirskimi znanostmi. Cilj tega povezovanja je prenašanje naravnih vzorov za iskanje uporabnih rešitev na tehničnem področju. Ali drugače, gre za izpopolnjevanje tehničnega razvoja na osnovi spoznanj o funkcijah in principih iz naravnih primerov. Z bioniko se ukvarjajo naravoslovni inštituti, v nekaterih državah tudi posebej za to ustanovljene ustanove. Pri nas so prvi večji rezultati na tem področju nastali v 19. stoletju. Protetik Jožef Verčič je izdeloval umetne noge, roke in posamezne prste. S pomočjo opazovanja gibanja ptičjih kril smo tudi v Sloveniji razvijali različne letalne naprave. Pionir slovenskega motornega letenja Edvard Rusjan pri izdelavi načrtovanja letal sicer ni izhajal iz bioloških vzorov. Je pa bionsko zanimiv njegov neuresničen projekt za nahrbtni helikopter, ki naj bi po zgledu žuželk omogočal navpičen let človeka.

Letenje in plavanje

Človek si je že zgodaj želel oponašati ptičji let, a z mahanjem umetnih kril ni uspel poleteti. Šele po obsežnejših raziskavah so ugotovili uporabnost bioloških značilnosti ptičev in rib, nekatere med

njimi so vključene v lastnosti današnjih letal. Pri tem so bili zanimivi njihovi potisni in vzgonski mehanizmi, telesne oblike in površinske strukture. Hitro plavajoče morske živali s svojo površino na različne načine zmanjšujejo trenje. Npr. z rebrasto strukturo kože se zmanjšuje prečno valovanje, ki se sproža pri plavanju vzdolž telesa morskega psa. Ta ugotovitev je bila vzorec za izdelavo rebraste folije, ki so jo preizkusili na letalu airbus in zmanjšali trenje letala za 6 % ter s tem privarčevali 60-200 t goriva/letno. Za vodoravno letenje potrebujejo ptice in letala vzgon na krilih. Dvižna sila nastaja iz razlike zračnega pritiska na spodnji in zgornji strani krila. Ta razlika pa se ne obdrži na koncu krila, kjer nastaja nezaželeni zračni upor. Za premagovanje le-tega porabijo letala 30-50 % pogonske energije. Ptice zmanjšujejo ta upor z iztegnjenimi dolgimi in vitkimi krili ter razprtimi krilnimi peresi. To naravno rešitev so prevzela jadralna letala. Ker je za potniška letala tako velik razpon kril prevelika ovira, so za zmanjševanje zračnega upora pričeli izdelovati zavihke na koncu krila.

Gradnja in varčevanje

Rastline in živalsko ogrodje veljajo v bioniki za vzorne primere gradnje. Za njih namreč velja, da z najmanjšo možno porabo materiala in z najmanj-

šo možno težo dosežejo potrebno trdnost. Lahko se prilagajajo razmeram v okolju, nekatere se ob poškodbah celo same popravijo. Iz spoznanj o rasti dreves in kosti so ugotovili na kakšen način izdelovati neke sestavne dele, da bodo imeli ti čim bolj ustrezno obliko in trdnost. To je zanimivo npr. pri sestavi avtomobila, kjer si vsak želi na koncu imeti lahko vozilo, ki bo porabilo čimmanj goriva, a bo hkrati imelo potrebno trdnost in varnost na cesti. Zaradi omejenih zalog fosilnih goriv in pretiranega obremenjevanja okolja z odpadki iščejo raziskovalci načine kako čim bolj varčevati tudi na tehničnem področju. Ko so biologi preučevali princip delovanja bele dlake pri severnem medvedu, so ugotovili, da je debeli kožuh medveda zelo dober izolator zoper izgubljanje toplote. Na zanimiv način skrbijo za toploto svojih domov tudi v termitnjakih, kjer je poskrbljeno za sveži zrak in ohranjanje enakomerne temperature. S kombinacijo spoznanj o toplotni izolaciji in sistemom prezračevanja so bioniki pripomogli k zasnovi energetske varčne hiše in izdelali različne primere takšnih hiš. Po mnenju privržencev bionike je narava vsekakor najuspešnejši arhitekt in konstruktor, zato smatrajo zgledovanje po naravi in njenih rešitvah za bližnjico k novim odkritjem. Bioniko predstavljajo kot uporabno vedo za tehniko prihodnosti in za razvoj novih inovativnih vej industrije.

Ko bodo mlake umolknile

Besedilo in fotografije: Marija Lebar

Nekaj dni nazaj smo obeležili svetovni dan voda. To je priložnost, ko se tudi vsega siti zahodni svet spomni, da brez vode ni življenja. Pa vendar trošimo to neprecenljivo bogastvo, kot da ga ne bo nikoli zmanjkalo. Kakšna zmota! Škoda je le, da bodo naše grehe do vode in okolja plačevali tisti, ki pri tem niso nič zagrešili – naši potomci.

Ko se vozim od doma, teče ob moji cesti potoček. Cesta in potoček se lepo družno vijeta kakšna dva kilometra skozi gozd. Dolgo časa je bil to pravi raj, potoček brez smeti, cesta brez prometa. A že nekaj let ni več tako. Na tej skriti cesti lahko srečaš tovornjake, ki iščejo bližnjice iz prometnih zagat, srečaš avtomobiliste in kolesarje. Včasih tudi kakšnega pohodnika. Kolesarjenje za rekreacijo, pohodništvo za zdravo življenje. A za njimi ostaja svinjarija (naj mi prašiči oprostijo)! S seboj prenašajo vse moderne attribute »zdravega« načina življenja. Med potjo se nacejajo z raznimi pijačami, pločevinke in platenke pa končajo v potočku. Prav tam najdejo svoj konec tudi vrečke in papirji od malice. Kako neki si ti ljudje predstavljajo zdravo življenje čez kakšno desetletje, ko ne bo najti nobenega čistega površinskega vira vode več? Ni problem, bomo vodo pač kupovali v plastenkah. Tej se lepo reče »ustekleničena« voda, čeprav o steklu ni ne duha ne sluha. In znanstveniki so že ugotavljali, da plastika v vodi pušča primese. A so jih seveda utišali razni kapitalistični interesi. Kaj bi se zgodilo, če bi vode zmanjkalo tudi v trgovini?

Strokovnjaki pravijo, da se je pojavila nova oblika odvisnosti in sicer odvisnost od zdravega načina življenja. In razni pravi in nepravi strokovnjaki priporočajo, da naj bi za zdravje na dan popili celo do tri litre vode, čeprav nekateri zmernejši znanstveniki svarijo pred tako pretiranimi količinami. Skratka, moto »pijte čimveč, posebej, če ste žejni« pravi, da brez vode ni zdravja.

Nedavno sem bila na nekem predavanju, ki je trajalo dobro urico in med občinstvom so se našli tudi taki, ki so se iz plastenk nalivali z vodo kar med predavanjem. Torej brez vode ne zdržijo niti dobro uro. Takim priporočam, da vzamejo v roke knjigo »Ime tvoje zvezde je Bilhadi«. Avtorica Magda Reja, znana slovenska popotnica se je tokrat podala na dolgo pot s karavano po puščavi. Tam je lahko dobro izkusila, kaj je pomanjkanje vode.

Seveda pa voda ni pomembna samo kot vir za preživetje. Če zanemarimo njen vpliv na ionsko ravnovesje v našem okolju, na uravnavanje vlažnosti mikroklima in njeno estetsko vlogo, je vodno okolje pomemben dom za marsikatero živo bitje. Še posebej to velja za dvoživke in nekatere sesalce in kuščarje, ki v vodi domujejo, se prehranjujejo ali razmnožujejo.

Naše najbolj znane dvoživke so žabe. Pri parjenju samica odlaga mrest, v katerem so oplojena jajčeca, v vodo, kjer se pričnejo razvijati paglavci. Ti sprva diha s škrgami in so v začetni razvojni stopnji brez nog in z repkom. Taki so dokaj podobni ribam. Prehranjujejo se z algami in rastlinjem okoli sebe. V teku razvoja pa jim najprej zrastejo zadnje in nato sprednje noge, rep pa odpade. Dihanje skozi škrge nadomesti dihanje s pljuči in paglavci zapustijo vodo, da se bodo v času par-

jenja vanjo spet vrnil. A na tej poti jih iz leta v leto več pomorimo na naših cestah. Z njimi smo prekrizali tisočletne poti žab do vode. Vode smo meliorirali, izsušili, zasuli s smetmi in odpadkom. Žabe za svoj razvoj vse težje najdejo ustrezne razmere. Že žive žabe se večini ljudi čisto po krivici zdijo »nagravžne«, še huje je s tistimi povoženimi na cestah. A žabe imajo v ekosistemu pomembno vlogo in so s svojim načinom prehranjevanja za človeka izredno koristne.

Pri nas živi več vrst žab, najbolj znane so zelena rega, sekulja in urh. Če še slišimo oglašanje rege, pa urha ki se je včasih oglašal pred dežjem s kakega grma ali drevesa, kamor spleza, ni več slišati. Da so bili ljudje nekoč z žabami v drugačnem odnosu, pričata tudi dva reka. Prvi pravi, da urh prikljuje dež. Drugi pa pravi, da nekdo »kliče urha«, če mu je slabo in bljuva. Razlaga za ta rek se je v času izgubila.

Seveda pa je tukaj še krastača z latinskim imenom bufo, ki ni čisto »prava« žaba. Izmed vseh žab potrebuje za svoj razvoj najmanj vode. Pred plenilci jo varujejo žleze, ki izločajo jedko tekočino. Krastače so nočne živali, čez dan se skrivajo v kakšni luknji. Pri nas je ta živalca živela več let v votlem drevesnem štoru in nekajkrat celo milostno požrla muho, ki smo ji jo prinesli. Krastača je izjemno koristna žival in če jo imate v bližini, na vašem vrtu polži in drugi škodljivci ne bodo imeli »šans«.

Med dvoživke sodi tudi pupek. Tudi njegov razvoj se prične v jajčecu v mlaki, kot odrasel osebek pa nato živi na suhem. V Sloveniji poznamo poleg navadnega še planinskega, ki je čisto črn. Tudi te živali je zaradi pomanjkanja ustreznega življenjskega prostora videti čedalje redkeje.

Med dvoživke pri nas sodi še navadni močerad. Prav tako odlaga jajčeca v vodo. Njegovo črno rumeno telo že od daleč opozarja morebit-

nega sovražnika na to, da je strupen. Po telesu ima razporejene žleze, ki izločajo jedko tekočino. Močerad pridele na plan predvsem v vlažnem ali deževnem vremenu. Če je suho, se skriva v listju, pod koreninami ali kamni.

Njemu soroden je planinski močerad. Za razliko od navadnega, ta rodi že razvite mladiče, saj v ostrih planinskih razmerah in v kratkem letu ni dovolj časa za običajen razvoj. Jajčeca se razvijajo v materinskem jajcevodu, običajno pa ima samica po dva mladiča. Ta dvoživka namreč živi vse do 3000 m nadmorske višine, domuje nad gozdno mejo in je povsem črna.

Zadnjima dvema dvoživkama podobni so tudi ostali kuščarji kot sta vsem znani martinček in zelenec ali zelenjak. Včasih so strašili z njim otroke. Dejali so, da ima zelenjak zobe tako navzkriž, da ne more spustiti, če te enkrat zgrabi. Rešiti se ga je mogoče le tako, da ga primeš z žarečimi kleščami. Seveda je taka trditev povsem iz trte zvita, saj je omenjeni kuščar izredno plah in hiter. Pobegne že pri najmanjšem sumljivem premiku v svoji okolici in kar veliko srečo morate imeti, da ga zaradi njegove varovalne barve sploh opazite.

Med kuščarje sodi tudi slepec, čeprav je podoben kači. Ima namreč zakrnele noge in še nekatere lastnosti kuščarjev. Slepec prav tako počasi izginja in je pri nas zaščitena živalska vrsta. Tudi ta je plah, njegov ugriz ni strupen. Da pa ni čisto pohleven, priča slika, narejena lani pomladi v Lepi Njivi. Ali smo ju zmotili pri parjenju ali pri pretepu za samico, ne morem reči, ker se kljub zanimanju ne spoznam dovolj na to. Vsekakor pa vse, kar se plazi ni za uničiti. Vzemite si čas in opazujte, ne bo vam žal. Seveda, če to ni ravno gad ali modras.

Bolj je tolkel, več vina je b'lo

Zapisala Špela Janežič / Ilustracije: Rok Poles

Na začetku druge polovice prejšnjega stoletja je bila v šoštanjskem delu Šaleške doline še živa starodavna pustna šega: moškim, ki so bili godni za ženitev, pa se do posta niso poročili, so privlekli klado. Večine tistih, ki so jim tako pripeljali »nevesto«, danes ni več. Redki so tudi tisti, ki se spominjajo, kako so nekdej pripeljali slamnatega ženina za možitev godnemu dekletu, če se ni poročilo. Ta šega se je za razliko od vlečenja klade malokrat izvajala že pred drugo svetovno vojno.

Na pustni torek so se zbrali *pusti*, odrasli našemljenci, v razigranem vzdušju že nekoliko »okrogli«¹ posedli na *lojtrčni* voz ter se zvrstili v pustnem sprevodu za slavnostnim konjenikom na čelu povorke in pred vprego z »nevesto«. Predstavljali so kmečko svatbo, *ohcet*. Svati, muzikanti, družica in camer so peljali nevesto na dom ženinu, ki je bil tisto leto na vrsti. Nevesto je predstavljala klada ali pa v žensko našemljen moški, ki je sedel na kladi.

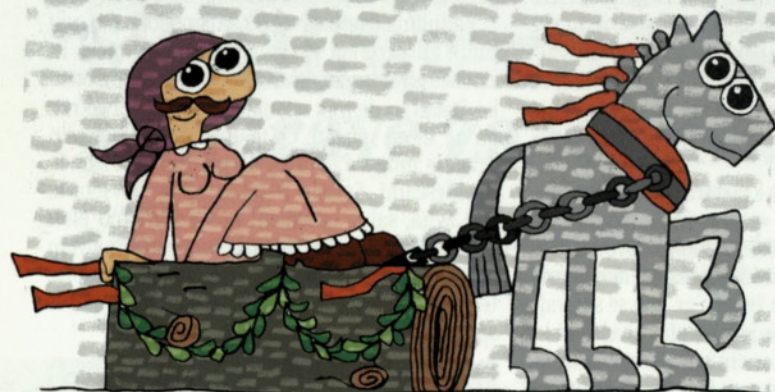
Klada – najpogostejše hrastovo ali bukovo deblo – je bila skrbno izbrana: morala je biti vsaj 2 metra dolga, čim bolj debela (vsaj pol metra v premeru) in grčasta (da jo je bilo lažje okrenclati in kasneje

čeprav so mu pravočasno dali vedeti, da bo od *pustov* dobili nevesto, če si je ne bo pripeljal sam. Redkokdaj je sprejel šalo in se sprijaznil z nevesto, stopil k njej in jo objel. Ženinu so *pusti* pripravili še svečan govor in mladoporočencema napitnico. Nato je moral ženin s *piklom* odbiti *klinc* iz klade. Kolikorkrat je udaril, preden ga je izbil, toliko litrov vina je moral plačati.

da si je iz klade napravil drva in si z njimi podkuril (tako ga je nevesta lahko grela še dolgo časa).

Ženskam ali dekletom, ki se niso omožila, niso nikoli vlekli klade. Na dvorišče so jim prinesli *slamnatega deda*, v moška oblačila natlačeno slamo. Če so svati nanj obesili darilo za nevesto, verižico, prstan ipd., jih je nevesta pogostila. Če pa

Šega vlečenja klade na pusta je v vsaki vasi imela svoje posebnosti. Spominjajo se je v Florjanu, Belih Vodah, Zavodnjah in Topolšici, ko so vlekli klado izpred gostilne pri Janezu v Lajšah od Družmirja. Verjetno so tako skrbeli za samce tudi v drugih krajih na šoštanjskem koncu. Povsod pa je veljalo: kdor se v preteklem letu pa do pusta ni poročil (kot se je od njega pričakovalo), so mu privlekli klado, »da ne bi bil sam«. Dobili so jo običajno obotavljivci ali izbircneži, ki so bili samski še po tridesetem letu starosti, pa tudi abrahamovci, če prej niso prišli na vrsto. Vsako leto je dobil klado drug pob ali moški. To so mu prej napovedali in dali leto dni časa, da zapusti samski stan. Klado je dobili tudi tisti, ki mu je nevesta ušla, ali pa sta se »golobčka«² tik pred poroko »skujala«. Če si je kdo zadal, da se bo »še letos oženil«, je to veljalo do pusta.

tem težje scepiti za drva). Spodaj so klado po dolžini ravno prirezali, da je gladko drsela po tleh. Oklestili so veje in jo lepo zarobili. Po vrhu so jo ozaljšali s steljo, bršljanom, vejicami pušpana in pisanimi trakovi iz krep papirja. V deblo so zabili še *klinc*. Posebej za to priložnosti so pri kovaču naročili nekoliko daljšega, kot je bil običajno pri vlaki lesa iz gozda, in nazobčanega, da ga je bilo brez težav zabiti v klado, ven pa toliko težje izpuliti (kot trnek). Na *klinc* so pritrdili verigo in s konji ali voli, kasneje traktorjem, vlekli klado v sprevodu.

Proti večeru je prišla svatba k ženinu na dvorišče. Klado so pustili pred hišnim pragom. Če je bilo možno, so jo zvekli v hišo in jo tam odložili. Ženinu je bilo običajno neprijetno in ni hotel sprejeti take neveste. Marsikdo se je v hiši potuhnil, bil užaljen, celo jezen in je zameril,

Svati so nato veselo nadaljevali s svatbo proti najbližji gostilni, kjer so jedli, pili, peli in plesali do polnoči, ko se je začel strogi štiridesetdnevni post. Če ženin ni bil razpoložen, da bi se jim pridružil, so ga pustili doma z nevesto. Ta je ostala pri ženinu, ki se je moral zelo potruditi,

pri ženinu ni našla nobenega darila zase, je svatom prinesla liter vina, pa še tega je zliela slamnatemu ženinu na glavo.

Pripovedovali so: Tončka Menih, Silvo Mežnar, Gregor Petkovnik, Marija Janežič.

Knjižne novosti in dogodki v mestni knjižnici Šoštanj

Maja Rezman Huremović

**V ponedeljek sem Ajli pomagala postavljati snežaka poleg cvetoče forzi-
cije. Temu pravim zimsko pomladna
idila. Zato sva si v knjižnici izbrali tudi
tole zanimivo knjigo ...**

Povej mi ... kaj o vremenu, avtorice Alice Proctor. Ob tej knjižici bodo otroci na zabaven in igriv način spoznali, kaj sploh je vreme in kakšno je lahko: vroče, mrzlo, sončno, oblačno, deževno, vetrovno ... V njej so tudi naloge, ki lajšajo razumevanje in obenem razvijajo otroško ustvarjalnost, in napotki za odrasle, da bodo lahko otroci ob njihovi pomoči knjigo kar najbolje izkoristili. V zbirki sta izšli še knjigi: *Povej mi ... kaj o rastlinah* in *Povej mi ... kako poteka dan*.

Pomurska založba.

Druga za mlade je romanček **Beatrice Masini** z naslovom *V ritmu plesa*, izšla pa je v zbirki Rožnati copatki. Desetletna Zoja že od malih nog obiskuje plesno šolo, Plesno Akademijo, ki je najpomembnejša v mestu in ena najslavnejših na svetu. Čisto zares ni lahko, če se učiš plesati, še posebej, če imaš tako strogo ravnateljico, kot je madame Olenska. Še dobro, da obstajajo prijatelji: Leda, ki raste kot goba po dežju; Luka, ki je strastno zaljubljen v sodobni ples; in Jonatan, novinec, sramežljiv in tako zelo lep ... pa seveda zelo srečen konec. Super deklško čtivo.

Založba Grlca.

Za odrasle, nov prevod priljubljenega »zgodbarja«: **Viktor Pelevin**, *Življenje žuželk*.

Življenje žuželk pri-
naša – po že priljubljenih
zgodbah Omon Ra in
romanu Čapa-
jev in praznota – med sloven-
ske prevode
nove zgodbe »postsocialističnega nadrealizma«. Gangsterji, narkomani, mistiki, prostitutke in drugi njegovi žuželkasti junaki so naselili basni, oprane v budistični filozofiji reinkarnacije.

Pelevina berejo ljudje, ki:

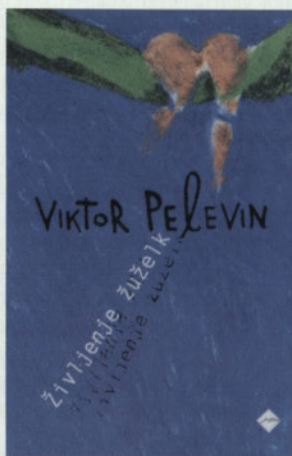
- a) v zadnjih letih niso vzeli v roke nobene knjige, razen telefonskega imenika,
- b) so socialno in estetsko aktivni člani družbe.

Oblikovalci in grafični oblikovalci, ki so navajeni odpirati datoteke, ne platnic. Vzvišeni tehniški intelektualci starega kova in njihovi vrstniki hipiji, ki so vse do zdaj mislili, da je zadnja literarna novost Lolita ... fantje in dekleta generacije X, otroci računalniške resničnosti in vitezi rejnovskih zabav, ki ne leda od rojstva niso prebrali nobene knjige, ampak imajo tudi od filmov najraje video spote ... bančna mladina, reklamni agenti, menedžerji, distributerji in mračni filozofi – na branje!

Cankarjeva založba.

Reinhard Mut je s strani republike Avstrije priznan terapevt za energetsko »obdelavo« živali in je zaradi svojih velikih zdravilnih uspehov pri zdravljenju mačke in pasje duše poznan kot »prišepetovalec za mačke in pse«.

Njegova – tudi s strani živinozdravstvene storke – priznana Mut-metoda pomaga, z besedami, glasbo, mehko masažo živali, Bachovimi cvetlica-

mi in zdravilnimi zelišči, vzpodbuditi pasjega ali mačjega »notranjega duševnega zdravnika« k samoozdravitvi. Vse to najdete v knjigi z naslovom *Nasveti za pasje prijatelje: balzam za pasjo dušo*.

Avtor je priljubljen kolumnist v časopisih in strokovnih revijah, na radiu in televiziji; za uravnavo se ukvarja tudi z umetnostjo kot avtor pesmic, prev tako je poznan tudi kot pravljicar v otroški literaturi.

Založba Mavrica.

Še zadnja v tem sklopu. **Nepozabni kraji sveta**, ki jih v življenju morate videti, avtor je **Steve Davey**.

Ker imamo v lasti zgolj eno samo življenje, je prav, da ga izkoristimo tudi tako, da si ogledamo

kar največ našega lepega sveta. Za mnoge od nas nič več ne zadostuje vsakoletno dvotedensko poležavanje na plaži, pač pa si želimo videti starodavne spomenike, nenavadne pokrajine, ogroženo divjino, tuje kulture, arhitekturo in umetnost. In prav ta monografija nam bo pomagala poiskati take cilje in doživetja. Mednarodni popotni pisec in fotograf Steve Davey je iz svojih dolgoletnih izkušenj za nas izbral štirideset (zanj) najbolj znamenitih krajev. Nekateri med njimi so sicer že splošno znani, recimo Tadž Mahal ali Alhambra, večina pa ne, saj ležijo zunaj ustaljenih turističnih poti; to so na primer nenavaden tempelj Angkor Wat v Kambodži ali pa čudovite sipine Dead Vlei v namibijski puščavi. Nekatere znamenitosti, kot so Benetke ali New York, lahko dosežemo z razmeroma udobnim potovanjem, za druge pa je treba precej več prizadevanja. Mednje sodi prečenje puste divjine za ogled iz skal izklesanih cerkva v etiopski Lalibeli ali devetdnevni visokogorski trekking v Nepal, na katerem bomo občudovali omamno himalajsko pokrajino okrog Makaluja.

Čeprav vsebuje knjiga množico podatkov za slehernega popotnika, to vendar ni turistični vodnik, pač pa skuša bralca usmeriti k svetovnim znamenitostim. Ob prebiranju tega bogato ilustriranega dela, vam bodo misli gotovo poletele v daljavo in vas navdušile tudi za resnični obisk nekaterih nepozabnih krajev sveta.

Lepo se imejmo ... v pomladi. S snegom.

pripravila Ajda Prislan

ČEZ URŠLJO GORO

ALOJZ PRISTAVNIK, učitelj zgodovine in geografije v osnovni šoli Prežihovega Voranca na Ravnah na Koroškem, je ob nastopu službe v tej šoli opazil, da glavni podatki razvoja šolstva na Ravnah niso strnjeni na enem mestu. Njegovo raziskovanje osnovnega šolstva v občini Ravne na Koroškem zajema obdobje od leta 1945 do 1991, ker je obdobje do 1945, pravi pisec, že dobro obdelano, po letu 1991 pa se končuje eno pomembno obdobje v zgodovini slovenskega naroda in s tem tudi slovenskega šolstva. Knjigo OSNOVNO ŠOLSTVO NA RAVNAH NA KOROŠKEM s 330 stranmi je pripravil več let, izdal jo je Koroški pokrajinski muzej Ravne na Koroškem. Začel je z ravnanskimi šolami po kronološkem zaporedju (takrat so se Ravne na Koroškem imenovala tudi Guštan), najmlajša je z imenom Koroški jeklarji, opisane so šole v okolici. Najtežje razmere so bile na višinskih šolah. Za vsako šolo in vsako šolsko leto se je poglobil v podrobnosti. Piše, da je bila prva leta po vseh šolah velika prostorska stiska, število učencev je bilo zelo veliko, dogajalo se je, da v enem razredu občasno tudi po 60 in več.

Omenja tudi problematiko, ki kaže, da se že nekaj časa število učencev zmanjšuje. Knjigo so predstavili v muzejskem razstavišču na Gradu Ravne in v drugih krajih: na Zelenbregu pri Račlu, na Strojni in v Kotljah. Ob tem je bila v muzejskem razstavišču Koroškega pokrajinskega muzeja Ravne na gradu odprta tudi razstava z naslovom »Razvoj šolstva v občini Ravne na Koroškem«.

VMLADINSKEM KULTURNEM CENTRU SLOVENJ GRADEC so imeli delavnico O ASTRONOMIJI. AVGUST BREZOVNIK je v MKC-ju član programskega sveta in pa aktivni član Astronomskega društva Polaris, ki deluje na Koroškem. V društvu imajo refraktorski teleskop in želijo astronomijo približati ljudem. Tudi Brezovnik je na predavanju je razložil osnove astronomije. Govoril je o viziji Nase in ruske vesoljske agencije o potovanjih na

Luno, vzpostavitev baze tam, od koder načrtujejo polete na Mars. NASA namerava zgraditi vesoljsko postojanko na Luni zaradi zmanjšanja stroškov, od tam je tudi

zelo lažje potovati in raziskovati vesolje naprej zaradi manjše gravitacije in manjših energijskih potreb, ki veljajo.

VMLADINSKEM KULTURNEM CENTRU SLOVENJ GRADEC poteka tudi ZVOČNA KOPEL Z GONGI. Gong proizvaja močne resonančne zvoke, ki vplivajo na telo, um in dušo; upočasnjuje možganske valove, s tem pa omogoča zmanjševanje napetosti, sproščanje strahov in ponovno vzpostavljanje notranjega ravnovesja. V meditaciji se umiri delovanje možganov v alfa stanje, zvok gonga pa omogoča globoko sprostitve, theta in delta stanja. To je stanje globokega sna, popolne sprostitve in uskladitve leve in desne možganske polovice.

V MKC-ju Slovenj Gradec imajo tudi delavnice trebušnega plesa.

Se nekaj od izobraževalnih prireditev v MKC Slovenj Gradec. Ena od njih ima ime Konverzacija z rojenimi govorniki, druge so šola retorike in javnega nastopanja, delavnica hitrega branja in pomnjenja (udeleženci se naučijo brati 2 do 3 krat hitreje, izboljšati razumevanje prebranega, osvojijo različne tehnike branja in različne tehnike pomnjenja), tečaj za radijskega govornika (udeleženci se naučijo poslušati svoj glas, ozvesti svoja zvočna opozorila, pravilno povzdigovati in spuščati glas pri ločilih, izbrati pravi ton govorjenja za izbrane situacije). Glasbeno plat pokriva tečaj igranja bas kitare, pa glasbena šola Gvido za klavir, glasbeno teorijo in osnovo harmonije.

Nova knjiga pisateljice DORIS TUDOR ima naslov OKROGLO, KAKOR MELONA. Okroglo, kakor melona. Kaj? Življenje vendar! Lahko načrtuješ, kar hočeš, življenje te čaka za vogalom! Doris Tudor je do danes napisala že nekaj knjig: Ali je tvoja mama že v zaporu?, Žametnice, Nestor-več kot eno življenje, Dieta? Hvala, ne bi.

Karma sreča staro prijateljico, razvije se odkrit pogovor. Vita pove, preseneti prijateljico, da se je ločila od moža: »Mislila sem, da ljubezen stanuje tam, kjer skrbijo za dom, družino. Vsa ta leta sem hitela iz službe domov, skrbela za polne lonce, hladilnik, psa in mačke. Prala, likala, sesala, pomivala, kdaj sem šla na kako potovanje ... Groza me je, ko zdaj gledam na ure pri mizi.«

»Kako pri mizi?« »Pri kosilu, večerji, ko se družina zbere. Mislim, da je zdaj glavna sprememba pri mizi. Nace je bil vedno živčen. Nič nisem naredila prav, demonstrativno je vzel časopis in bral. Če se nismo prepirali, se niti pogovarjali nismo. Gledali smo v krožnike, si podajali posode, sol ...« Skomignila je

z rameni. »Veš, prve dni mi je v novem stanovanju kar nekaj manjkalo. Ne boš verjela, prepir sem pogrešala. Kar nabirala sem jezo. Zdaj se ne prepiram z njim, zato pa včasih premislim o tem, kar sva počela...« Pogledala je predse v mizo, potem pa vame: »Kaj misliš, si res lahko odvisen od prepira?« Verjetno vsi, ki vemo, da smo različni, a kljub temu bolj podobni, kot si mislimo, ne maramo posploševanj. Iskala sem odgovor za Vito. Ali gre res za vzorce?

Na turistični kmetiji KLEVŽ NA LEGNU pri Slovenj Gradcu je bil že tradicionalni VEČER S PISATELJEM MARJANOM PUNGARTNIKOM, domačinom z Legna, ki danes živi in dela v Mariboru. Prireditev so sprva prirejale njegove sestre, zadnja leta je organizacijo prevzelo Turistično društvo Legen. Marjan Pungartnik je napisal nekaj pesniških zbirk in povesti za otroke predvsem iz domačega okolja, kjer je preživel otroška leta. Napisal je tudi nekaj gledaliških besedil in utkovnih iger. Lani je prejel častni znak mesta Gradec za sodelovanje med mestoma Maribor in Gradec. Na kmetiji Klevž je bral legenske pravljice, ki jih je napisal v svoji knjigi »Kandut in druge pohorske povesti«, in dele besedil, ki jih je ustvaril v zadnjem letu. Poleg Pungartnika so svoja besedila brale tudi Jerica Smolčnik, Ivanka Kotnik, Ivica Hace in Maja Visinski. Nastopila je Zala Peretin s citrami, Andrej Javornik je s frajtonarico igral stare pesmi, pel je tudi Moški pevski zbor Kope.

Na osrednji občinski proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku so v Kulturnem domu Slovenj Gradec so podelili najzaslužnejšim na področju ljubiteljske kulture v letu 2007 že triintri-deseta BERNEKERJEVA PRIZNANJA. Slavnostna govornica je bila lanska nagrajenka Mira Strmčnik. V kulturnem programu je bilo moč videti monodramo v izvedbi Petra Ternovška, dobitnika Borštnikovega prstana 2006. Komisija za podelitev Bernekerjevih priznanj pri Občinskem svetu Mestne občine Slovenj Gradec je podelila trii Bernekerjeve plakete za leto 2007. Za upešno in izrazito delo v ljubiteljski kulturi so jih dobili: Anja Ramšak iz Šmartna pri Slovenj Gradcu, Lutkovna skupini Vzgojno varstvena za-

voda Slovenj Gradec in Lidvina Jamnik iz Slovenj Gradca.

ANJA RAMŠAK, dijakinja 4. letnika slovenjgraške gimnazije, je z aktivno vključitvijo v gledališko skupino SPUNK - Talijin hram doživela vsestransko uveljavitev in potrditev kot konferan-sjeja, recitatorka, vokalistka in igralka. Sodelovala je v mnogih produkcijah in z različnimi dejavnostmi na žanrsko raznolikih področjih.

LUTKOVNA SKUPINA VZGOJNO VARSTVENEGA ZAVODA SLOVENJ GRADEC s predstavami razveseljuje otroke vključene v vrte v Mislinjski dolini, otroke v drugih vrtcih koroške regije in otroke, ki niso vključeni v vrtec. Poleg tega s svojimi predstavami gostujejo v osnovnih šolah po vsej Koroški, v knjižnicah in slovenjgraški bolnišnici. Na leto zaigrajo od 30 do 40 predstav.

LIDVINA JAMNIK se je leta 1978 vključila v gledališko skupino Kulturnega društva Stari trg. Veliko je prispevala k zmagi svoje amaterske igralske skupine na Festivalu komedije v kulturnem domu Pekre s komedijo Mama je umrla dvakrat. Za isto predstavo je leta 2005 na Anderličevih dnevni dobila priznanje za najboljšo odigrano stransko žensko vlogo Marjane Dreksler. Izredno prizadevna je tudi pri urejanju prireditvenega prostora na prostem, pri pripravi kostumov, maske in pri ostalih nujnih opravilih, uspešna je pri posredovanju svojega gledališkega znanja in izkušenj na mlajše staro-trške gledališnike.

BERNEKERJEVO NAGRAĐDO 2007 je prejel JANEZ KOLERIC iz Šmartna pri Slovenj Gradcu. Je član Kulturnega društva Šmartno od leta 1966. Aktivno se vključuje v delo na glasbenem področju. V teh štiridesetih letih se je iz harmonikaša folklorne skupine Rej razvil v odličnega zborovodjo in postal nosilec zborovske dejavnosti KD Šmartno in tudi širše.

V razstavišču Barbara Premogovnika Velenje je razstavljal slikar in grafik Luka Popič, rojen leta 1956 v Podgorju pri Slovenj Gradcu. Zaposlen je kot likovni pedagog v Tretji osnovni šoli v Slovenj Gradcu. Imel je 20 samostojnih razstav, prejel je 13 nagrad. Umetnostni zgodovinar in likovni kritik Boris Gorupič ga je označil takole: Ko poskušamo določiti osnovne značilnosti, ki opredeljujejo novejša likovna dela Luke Popiča, se srečamo kar z nekaj izhodišči, saj je njegovo zanimanje za sodobno likovno prakso zelo široko. Osnovno tehnično izhodišče, v katerem prepoznamo avtorja, je njegov naslon na grafiko, grafiko poznega modernizma, ki se posebej v našem likovnem prostoru pomeni enega najpomembnejših dosežkov domačih likovnikov. Škuša jo preoblikovati. To pomeni, da pri Luki Popiču poznamo grafična dela, ki jih na običajni način postavljamo na steno, hkrati pa ob njih razvija likovne enote, ki imajo ambicijo, da so bistveno bolj prostorsko opredeljene. Gre za plastične, »kiparske« like, ki so tudi geometrijsko shematizirani, njihova značilnost pa je, da so na površini prekriti z grafičnimi listi. Postmodernizem je prinesel struktu-

ro interdisciplinarnosti v teorijo in več-predstavnost v prakso, sinteza teh komponent pa je danes lahko nekaj povsem običajnega. Zato gre pri Popiču ob tem predvsem poudariti individualizem, poznavanje tradicije in smisel za njeno aktualiziranje.◀

V Koroškem pokrajinskem muzeju Slovenj Gradec so odprli razstavo Vojna na Koroškem leta 1991. Nastala je lani ob 15. obletnici osamosvojitve Slovenije med vseslovenskim projektom Enotni v zmagi. Koroško regijo so obdelali mag. Karla Oder, Valerija Grabner in Marjan Kos.

Razstava »Vojna na Koroškem leta 1991« je bila že lani na ogled na Muti, Ravnah na Koroškem, v Radljah ob Dravi in Dravogradu. V Slovenj Gradcu je razširjena z dokumenti, ki sežejo globlje v leto 1991 in razkrivajo določene podrobnosti. Opisuje celotno 20. stoletje, ki je za Slovence prelomno, saj se dotika prve in druge svetovne vojne, predstavlja obdobje pred junjsko vojno 1991, razmere v tedanji Jugoslaviji, pravno teritorialne obrambe in obrambnih struktur skupaj z milico, organi za notranje zadeve, civilno zaščito. Poudarjeno je dejanje 25 in 26. junija 1991, ko se proglasi samostojnost, poseg Jugoslovanske ljudske armade, prodiranje proti mejnim prehodom, razvoj bojov, ki so potekali po treh koroških dolinah. Podrobneje sta obdelani dve glavni bojišči v Dravogradu in na mejnem prehodu Holmec. Omenjene so obmejne stražnice, ki so se, razen Holmeca, predale brez bojov. Predstavljeni so tudi posamezniki v tej vojni.

Vire in podatke so dobili od članov pokrajinskega odbora Zveze veteranov za vojno, Policijskega veteranskega društva Sever, slovenjgraške bolnišnice in drugih, ki so bili udeleženi v tej vojni. Eden od treh avtorjev razstave Marjan Kos dodaja, da projekt še ni končan, koroško vojno bo treba še bolj obdelati in rešiti določene odklone, ki se pojavljajo. »Prvič smo si Slovenci uspeli ustvariti lastno državo in ne vem, če znamo to pravilno ceniti. Manjka nam narodne zavesti in takšna razstava je doprinos tem narodnostnim čustvom. Pri mlajši generaciji opažamo, da ne znajo opredeliti državnih praznikov, cilj razstave je razložiti tudi to,« pove Marjan Kos.

V Koroški galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec je bila razstava z naslovom VIZUALNI NAGOVORI, postavitev likovnih razstav 20. stoletja v Sloveniji. Posredovala jo je Mestna galerija Ljubljana, njen avtor je dr. SARIVAL SOSIČ. Ob otvoritvi je avtor imel tudi predavanje na to temo. Izdal je knjigo svoje doktorske disertacije z naslovom Vi-

zualni nagovori, njegov mentor je bil doktor Stane Bernik.

Na razstavi gre za postavitev v vseh vidnejših slovenskih galerijah, v dvaindvajsetih slovenskih galerijah. Dr. Sarival Sosič je prikazal tudi razvoj postavitev skozi stoletja od starih Grkov in Rimljanov dalje, v obdobju baroka, ko se pojavijo prvi veliki muzeji, in dalje.

V Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika na Ravnah so predstavili knjigo MARIJE IRME VAČUN KOLAR »PREŽIHOV USTVARJENI SVET: JEZIK IN SLOG V PISATELJEVIH LITERARNIH BESEDILIH«, ki je izšla pri slovenjgraški založbi Cerdonis. Avtorica knjige poudarja odklik ocene Prežihove literature od socialnega realizma, od realizma torej, kamor so Voranca prištevati še do nedavnega. Zato svojo študijo, knjigo naslavlja »Prežihov ustvarjeni svet«. Knjiga je razprava o jeziku in slogu Prežihovih najboljših literarnih del. Kolarjeva obravnava literarno izkustvo pisatelja Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca. Poudarja, da se je pisatelj najtrdnje navezal na estetski in duhovni ravni na narodnostno in pokrajinsko skupnost na Koroškem, da je najtesneje povezan s koroško različico jezika, ki je bila v njegovem času na Koroškem zelo utrjena. Druga zveza, ki jo nakazuje Prežihovo literarno izkustvo, je to, da je bil navezan na koroško ljudsko izročilo, zlasti na bukovištvo, kar je pomembna ugotovitev o Prežihovem slogu. Naslednja temeljna struktura knjige je študij Prežihovega jezika in sloga. Tu avtorica pokaže pisateljeve izrazne prvine, ki imajo v besedilih večplastno sporočilno moč. Prežih je v svoja literarna dela močno in zavestno vključeval narečne starožitnosti, jim dal nove sopomene, z njimi ustvaril svoj slog, svoj literarni idiom. Osebnostna imena učinkujejo zelo samosvoje in drugače od drugih literarnih imen v slovenski literaturi, da včasih, pove avtorica knjige, to povzroči pri bralcu zelo močan estetski ali čutni odziv. Tudi vzdevki so velik gradnik, postali so osebna imena in zelo pomembna sporočilna plast Prežihove literature.

Foto: Meta Bosljan

Marija Irma Vačun Kolar poudarja, da je za Prežihovo literaturo značilno tudi, da zna narečne starožitnosti uporabiti v drugih pomenih tako, da postanejo nekaj drugega. Zato je to Prežihov ustvarjeni svet in ne reportažno posneti svet, ne svet, kakršnega realist posnema v svoji literaturi. Primere izstopijo kot oblika metaforike tako močno, da osupnejo bralca, nekatere so še danes zelo sodobne. Nazadnje je poglavje o pisateljevem literarnem izrazu.

Marija Vačun Kolar doma iz Kotelj, Prežihovem rojstnem kraju, se s Prežihovimi liki ukvarja že iz srednje šole, opravila je tudi podiplomski študij magistririj, kjer ima ta pisatelj velik del. Glavni motiv za knjigo pa je bil ta, da jo ves čas zanima jezik in individualni rabi.

Porušene hiše v Gaberkah XXI. del

A. Grudnik in Z. Mazej

Pri Grebenšek

- Kosova koč

Grebenški so do jeseni leta 1986 stanovali na obrobju srednjega dela Gaberškega polja, nedaleč od Velunje na njenem desnem bregu. Majhna domačija je premogla 940 m² zemlje, na kateri sta stala majhna pritlična hiša z belo fasado ter manjše zidano poslopje - marof, kjer so imeli shranjeno kurjavo, nekaj prostora pa je bilo tudi za svinjak in svinjsko kuhinjo. V svinjaku so imeli po dva prašiča in kokoši. V prvi etaži te zidane stavbe je bila tudi manjša soba.

Foto: Lojze Ojsteršek

Domačija Grebenšek – bivša Kosova koč

Grebenškova hiša je bila zadnja hiša ob ozki makadamski cesti, ki se je pričela pri Obriskalju, nadaljevala proti Melanšku ter končala pri Grebenšku. Od njih naprej je šla le poljska pot do Zalju-berškov in Harejev, tam pa se je kmalu priključila glavni cesti skozi Gaberke. Pred hišo so imeli Grebenški vodnjak, ki so ga dolga leta uporabljali za pitno vodo. Okenske police so bile skozi celo sezono polne cvetočih rož, okoli hiše pa je raslo sadno drevje. Pred hišo so imeli tudi vrt z leseno ograjo. To so bili še časi, ko na dvorišča pred hišami še niso polagali tlakovcev, kaj šele, da bi jih asfaltirali. Dvorišče Grebenškove hiše je bilo od praga glavnega vhoda naprej v zelenici. Na levi strani hiše so imeli cvetlično gredico, na desni strani pa je bila tik ob zidu speljana ozka tlakovana pot proti marofu. Naslov, kamor so jim sorodniki pošiljali voščilnice za praznike, je bil najprej Gaberke 66, nazadnje pa je hiša nosila hišno številko Gaberke 89.

Zadnja lastnika domačije sta bila Ladislav Grebenšek in njegova žena Marija. Ladek, kot so ga klicali sosedje in prijatelji, je bil rojen 23. 5. 1915 pri Čanču v Plešivcu. Okoli leta 1933 je odšel služiti vojsko Kraljevine Jugoslavije, in sicer so ga poslali v Vinkovce na Hrvaškem, kjer je služil konjenico. Po odsluženju vojski je delal kot pomočnik na kmetiji pri Strmčniku v Plešivcu, kjer je bilo delo naporno in gospodar ne ravno prijazen. Po šestih letih dela se je Ladek odločil, da ima takšnega življenja dovolj, zato si je na začetku druge

svetovne vojne poiskal službo v rudniku Velenje. Ker je bil zdrav, je lahko delal kot rudar v jami, in sicer pri »cimper partiji«. Z delom je bil zadovoljen, ker je bil zaslužek reden, pa tudi deloven dan ni bil tako neskončno dolg kot na kmetiji. Tudi med vojno je delal v jami in mu zato ni bilo treba služiti vojaščine. Nekoč ga je na domu zajela nemška policijska enota, ki ji je moral pokazati pot na Graško goro. Obljubili so mu, da ko jih bo pripeljal na vrh, bo lahko prosto odšel. Vendar to ni bilo tako enostavno, kot se je slišalo. Na gori je bila takrat bitka, pa tudi Nemcem ni bilo zaupati, da bodo držali besedo in ga ne bodo na koncu enostavno ustrelili.

Ladek je bil suhljat mož srednje postave, ki je večino let nosil ozke brke, njegova posebnost pa je bila tudi v tem, da je skoraj vedno imel oblečen moder predpasnik, ne glede na to, ali je bil doma ali pa je pomagal pri sosedih. Poleg tega je rad »hecal« ljudi, bil pa je tudi vnet gobar. Zanj je veljalo, da jih je tudi v sezonah, ko naj ne bi bilo gob, vedno nabral polne predpasnike.

Vse od svojega otroštva pa je Ladek že bežno poznal svojo bodočo ženo Marijo Klančnik, rojeno 24. 4. 1908. Bila je njegova sosedin in je živela pri Krancih - Klančnikih v Plešivcu. V Plešivcu in Gaberkah so jo poznali pod imenom Mima. Mimina ljubezen sredi tridesetih let prejšnjega stoletja je bil sokrajan, ki se je pisal Lepko. Ta fant je bil zaposlen v rudniku rjavega premoga v Trbovljah. Čez

teden je živel v rudarskem naselju v bližini rudnika, ob koncu tedna pa se je ponavadi oglašil doma. Bil je prijazen, pošten in priden fant. Denar, ki ga je zaslužil, je varčeval za poroko. Kupil si je že tudi poročno obleko. Z Mimo sta imela velike načrte, na poti pa je bil tudi že otrok. Na žalost pa so njegovi nepošteni rudarski kameradi, ki so svoje plače navadno zapili in zakartali, vedeli, da ima veliko privarčevanega denarja. Iz nevoščljivosti so mu denar ukradli, njega pa ubili. Krivca niso nikoli našli, čeprav so nekoga imeli na sumu. Tako se je Mimi leta 1938 rodil sin Vlado, ki pa je bil brez očeta. Za Lepkom Mima in njen sin nista dobila ničesar, ker je vse izginilo. Med vojno so si pri Krancu kljuko na vratih podajali tako partizani kot Nemci, vsi pa so ponavadi nekaj vzeli, zaradi svoje varnosti pa domači nobenemu niso upali nič odrekati. Mima in prijateljice so pogosto nosile hrano partizanom na Graško goro. V času bitke na Graški gori so imele nemške in partizanske enote tudi manjši spopad pri Krancih. Takrat so vsi v hiši trepetali za svoja življenja, vendar na srečo ni bilo posledic.

Pogled na zidan marof, katerega leseni del so kasneje prodali na Graško goro.

šek – Kosova Mica, ki pa so jo zaradi starosti preselili v takratni dom za ostarele v Šmartno - Velenje.

Kupljena hiša rumene barve je bila v precej slabem stanju, zato so jo morali Grebenški najprej celotno prenoviti, preden so se lahko vselili. Sliva, ki je rasla tesno ob sprednji strani hiše, je poškodovala streho, zato so jo podrli. Puščala je streha, rumena fasada je bila precej obledela in skrušena, tla so bila lesena, namesto tlakov pa je bil na dnu nasut le pesek. Med peskom in deskami pa je bil zrak. Takšno hišo je bilo težko zadovoljivo ogrevati, poleg tega pa so zaradi povečane vlage vsakih nekaj let morali menjati lesene pode, ker so deske sprhnele. V notranjosti so popravili instalacije, naredili nove omete, tla pa so dobila nove betonske tlake. Za pod so uporabili takrat zelo moderen linolej. Dozidali so del hiše na spodnji strani, kjer so imeli shranjeno prešo. Menjali so tudi velik del stavbnega pohištva, streho ter fasado. Fasado sta delala Vinko in Slavko Kaš. Prvotno je bila rumene barve, vendar so se odločili, da bo po novem bela. In taka je ostala do konca. Na novih oknih so okvirje prebarvali v črno, okenska krila pa so bila bela. Tudi dvokrilna vhodna vrata so bila deležna barvanja. Okvir vrat so pobarvali črno, okvirje vratnih kril svetlo rjavo, polnila v krilih pa so bila rumene barve. Lesena uta, ki je stala poleg hiše, je bila v tako slabem stanju, da so se odločili, da jo podrejo in zgradijo novo zidano in večjo. Tudi marof je dobil belo fasado.

Pogled na pročelje Grebenškovih hiš. Posnetek je bil narejen s ceste, ki je bila ob hiši.

Ladek in Mima sta si postala všeč po vojni. Leta 1946 sta se civilno poročila v Velenju, cerkveno pa v Plešivcu v cerkvi sv. Miklavža. Po poroki sta šla skupaj živeti v Glinšeku v Škale, vendar Ladek ni želel imeti pri njima njenega sina Vladota, zato ga je Mima morala poslati k sorodnikom. Ker sta pričakovala naraščaj in je bilo pri Glinšeku premalo prostora, si je Ladek doma pri Čanču izgovoril majhno stanovanje s kuhinjo. Leta 1947 se jima je pri Čanču rodila hčerka Marija, ki so jo klicali Minka. Leta 1951 se je družinica preselila v Družmirje v Tamšetovo kočo nasproti Jermana, kjer so živeli do leta 1957. Takrat jim je uspelo privarčevati dovolj denarja, da so si lahko kupili svoj lasten dom v Gaberkah, zraven Melanšekov. Hišo (Kosovo kočo) in zemljo so kupili od Rožičev, ki so tu stanovali že pred drugo vojno.

Hišo je takrat Francu Rožiču in njegovi ženi Katarini kupil in podaril ženin oče, ki je bil sicer iz Skornega. Hiša je bila pred tem v lasti Kosovega Flerjana. V tej hiši je takrat živel še Flerjanova teta Marija - Kosova Mica. Ker je bila teta njihova preživetkarica, ji je moral Flerjan zagotoviti streho nad glavo. Zato ji je ob prodaji hiše Rožičem v pogodbi zagotovil tudi eno sobo, ki jo je lahko imela zase do smrti. Ostale prostore pa so si delili Rožiči. Franc in Katarina sta imela pet sinov, in sicer Jožeta, Franca, Marjana, Stanka in Milana. Sin Jože je med vojno padel v nemški vojski. Oče Franc je bil nekaj časa tudi grobar na šoštanjskem pokopališču. Ker je zaradi narave svojega dela bil prepogost gost gostiln, si je nabral kar nekaj neplačanih računov. V strahu pred morebitnim rubežem zaradi neplačanih računov se je njegova družina odločila, da domačijo in zemljo prepišejo na sinove. Sinovi so se z leti odselili, hišo in zemljo pa so leta 1957 prodali Grebenškom. Rožiča sta se po tem preselila v elektrarniške barake, ki so stale v bližini Basista v Družmirju. Ob prodaji hiše Grebenškom leta 1957 pa je v njej še vedno živel Marija Videm-

Ladek je hodil v službo, mama Mima pa je bila doma gospodinja. Kot je bilo že omenjeno, je bila mama Mima rojena na kmetiji Kranc v Plešivcu. Značilnost te družine je bila, da so kljub težkemu delu na kmetiji vedno našli čas za kulturo, predvsem za krajše gledališke igrice. Nekje med leti 1920 in 1930 sta v osnovni šoli Plešivec poučevala otroke dva učitelja, mož in žena Cugmus. Oba sta med drugim obvladala režiranje krajših gledaliških iger. Tako so po šoli, večinoma v jesenskem in zimskem času, vadili igranje iger. Tu se je naučil režiserskega dela tudi njen brat Jože Klančnik - Vrsnak, ki je bil dolga leta gonilna sila gledaliških iger v starem gasilskem domu Gaberke. Tako se je tudi Mima naučila igrati kratke gledališke predstave, ki so jih v Plešivcu zaigrali kar precej. Po vojni pa je enkrat igrala tudi na gledališkem odru v gaberškem starem gasilskem domu pod taktirko njenega brata pri uprizoritvi igrice Micki je treba moža. Potem pa se je njena gledališka kariera zaradi družinskih obveznosti končala. Doma je skrbela za hčerko Minko, za dom in okolico ter za domače živali, ko je imela čas, pa je rada šla večkrat tudi sosedom pomagat. Tako so jo sosede vabile plet njive, na žetev, obirat hmelj ter sušiti seno. Strojev takrat še ni bilo, zato je bilo potrebno veliko pridnih rok, da so lahko delo opravili. Ker so imeli Grebenški premalo zemlje, da bi imeli krave, so po mleko hodili k Jezerniku. Tudi Ladek je pogosto hodil pomagat k sosedom na kmetije. Tako sta dobila za plačilo ozimnico, za pridelavo katere sta imela doma premalo zemlje.

Zelo dobro so se razumeli s svojimi najbližjimi sosedi Melanški. Pravzaprav sta bili družini zelo navezani ena na drugo. Mama Mima in Milka sta si radi izmenjevali recepte in si pošiljali na pokušnjo nove vrste peciva in razne dobrote, ki sta jih spekli. To medsebojno navezanost pa je še posebej krepila Milkina hčerka Martina, ki ji je bil pri Grebenškem »drugi dom«. Včasih, ko je prišla iz šole in je videla, da njene mame Milke ni doma, je hitro odločila šolsko torbo in odšla na obisk k sosedom. Martino Minka opisuje kot zelo veselo, prijazno in hvaležno deklico. Zelo vesela in hvaležna je bila vsakega darila, ki ga je pri njih dobila, nikdar pa za 8. marec ni pozabila k njim prinesiti kakšno darilce ali šopek rož. Martina ji je nekoč zaupala, da ima kar tri mame – svojo mamo Milko, sosedo Minko in njeno mamo Mimo. Tako kot so matere sodelovale pri vzgoji Martine, pa je Grebenškova Minka občasno »poslovno« sodelovala s Francem Goričanom – Milkiniim možem. Minka se je po končani osnovni šoli v Šoštanju odločila, da bo postala krojačica, kar ji je po vajeništvu pri Trobinu in Zimšeku v Šoštanju tudi uspelo. Od končanega šolanja naprej je tri leta delala pri Zimšeku, nato 13 let v Topru v Šoštanju, nato pa je dobila službo kot šivilja v pralnici v Gorenju, kjer se je tudi upokojila. Poleg tega da je hodila v službo, je tudi doma šivala krila in hlače. Tudi Francu Goričanu je večkrat priskočila na pomoč. Franc je bil namreč bolj specializiran za moške obleke, ko pa je bilo potrebno izdelati kakšno zahtevno žensko krilo, pa so mu priskočile na pomoč njegove pomočnice ali pa Minka.

Minka je bila sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja tudi vodja tekmovalne ekipe takratne civilne zaščite v Gaberkah. Kar nekaj časa so gaberška dekleta hodila na tekmovanja, kjer pa se kar niso mogla uvrstiti visoko. V njihovi tekmovalni skupini so bile namreč tudi ekipe, katerih članice so prihajale iz različnih tovarn, kjer so se s civilno zaščito ukvarjali poklicno. Kljub temu pa se je vztrajnost splačala. Zadnje leto, ko je Minka še živela v Gaberkah, je njeni ekipi namreč končno le uspelo zmagati na tekmovanju. Še pred razglasitvijo rezultatov pa so se nekateri pri sodnikih že pozanimali o njih in izvedeli, da bo gaberška ekipa zmagala. Sklenili so, da si Minko malo privoščijo. Rekli so ji, da se je njena ekipa uvrstila bolj med zadnje. Minka tega ni mogla verjeti, saj je vedela, da so dekleta naredila vajo brez napak. Bila je tako »besna«, da sploh ni hotela iti po priznanje za tako slabo mesto. No, ko so šaljivci videli, da je Minka stvar vzela zelo resno, so ji le povedali, da so prve. Tega pa spet ni mogla verjeti, dokler je ni prepričala razglasitev rezultatov. Od samega veselja so dekleta med vožnjo proti domu večkrat spustile gasilsko sireno. Oglasile so se tudi v bifeju v Gaberkah, kjer jim tega, da so zmagale, nihče ni mogel verjeti, dokler niso pokazale zmagovalnega pokala. Ko so prispele v gasilski dom, so se dogovorile, da si s to zmago zaslužijo eno večerjo, zato so šle poiskat k sosedu takratnega vodjo civilne zaščite, Eda Kaša. Minka je pri njem potrkala na vrata in mu rekla, da se mora javiti v gasilskem domu na »raport«. Edo jo je ves začuden vprašal, zakaj le. Pa mu je povedala, da so zmagale na tekmovanju, česar pa ji sploh ni mogel verjeti. Nekaj časa so se dekleta veselila v gasilskem domu, na koncu pa so se oglasili še pri Minki doma.

Z leti, ko so Družmirje izseljevali, ko so podrli drevesa in se je jezero večalo, je začel veter občutno močnejše pihati v vse smeri. Veter je bil včasih tako silovit, da je metal opeko z marofa in hiše. Veter je bil še posebej oster ob mrzlih zimskih dneh, poleg tega je bilo njegovo zavijanje včasih res grozeče.

Popoldne 21. junija 1961 so imeli Grebenški vodo okoli in okoli hiše. Močno narasla Velunja, ki jo je z vodo napajal utrgan oblak v Razborju, se je nenadoma spremenila v hudournik, ki ni prizanašal ničemur, kar mu je bilo napoti. Do njihovega praga je voda pridrvla čez travnike in njive po svojem desnem bregu mimo Melanškov. Nazaj v strugo se je v tem delu Gaberk Velunja vrnila pri plazu. V hišo veliko vode sicer ni prišlo, vendar so vseeno iz preventive večino pohištva dvignili od tal. Harejeva mama, ki je imela svoj dom dovolj daleč stran na varnem, in še nekateri so prišli pomagat sosedom reševati prašiče in ostale živali. Ker pa je voda še vedno narasčala, sta v strahu Mima in Minka nekaj časa pozorno opazovali

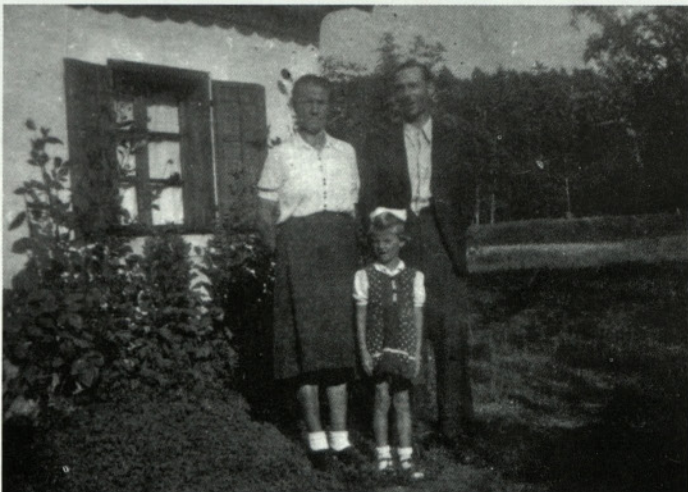
Ladislav Grebenšek je služil konjenico Kraljevine Jugoslavije v Vinkovcih.

Foto: arhiv M. Grebenšek

Nekoč so bili časi, ko je kolo stalo nekaj mesečnih plač. Po tako dragocenem nakupu se je vsak rad fotografiral za spomin.

Foto: arhiv M. Grebenšek

Grebenški so med leti 1951 in 1957 živeli v Tamšetovi (Apatovi) koči v Družmirju nasproti Jermanov. Hišna številka je bila Družmirje 64.

Foto: arhiv M. Grebenšek

gladino vode, da bi se lažje odločili, kdaj bosta morali oditi iz hiše. Voda je sicer namočila kuhinjo, vendar so s stalnim brisanjem preprečevale, da bi prišla še v druge prostore. V zgornjo steno hiše so se zaletavale velike ledene kepe toče, ki jih je prinesla narasla Velunja. Velunja takrat pri njih ni prizanesla ničemur. Vrtno ograjo je celo odneslo, našli pa so jo čez nekaj časa pri brvi v bližini Oroževga perišča. Umazana voda je zalila tudi vodnjak pred hišo. Ko se je Velunja vrnila v strugo, so začeli pregledovati škodo. Vodnjak je bil neuporaben, zato so ostali brez pitne vode. Tudi zelenjava iz vrta ni

bila užitna. Vzrok za neužitno zelenjavo je bila poleg vse svinjarije, ki jo je prinesla Velunja, tudi modra galica, s katero so kmetije škropili hmelj. Vodnjak so večkrat dezinficirali, preden so lahko vodo pogoj-

Foto: arhiv M. Grebenšek

Mima (levo) je imela sina Vladota (na sred) in hčerko Marijo-Minko (na desni).

Foto: arhiv M. Grebenšek

Družina Grebenšek pred svojo domačijo: z leve: Minka, Ladek in Mima.

Grebenšekova hiša novembra 1986, mesec dni po tem, ko so se že preselili v Škale, čaka na rušenje.

no uporabljali. Oče je bil na dan poplave popoldan v službi in ko je prišel domov, je v hecu ženo in hčerko vprašal, kaj so delale okrog hiše. Pa so mu odgovorile, da same vrtnega plota že niso mogle podreti in ga odvléči do brvi v bližini Oroževega perišča. Takrat je tudi veliko rib ostalo na suhem, zato so jih nekateri krajani pridno pobirali in jih nosili domov. Kako so jim te ribe tekline, pa še nihče ni povedal. Naslednje dni je okoli hiše in po travnikih vel vonj po umazaniji in razpadajočih ribah, ki jih je bilo vsepovsod naokoli polno. Te ribe pa so še vedno teknile mačkam in lisicam. Ljudje so hiteli odpravljati škodo in urejevati okolico svojih domov, narava pa je tudi počasi z zelenjem prerasla rjavo poplavljenno področje.

28. junija 1967 je bil soparen, vroč poletni dan. Ko se je popoldne Minka s kolesom vračala domov iz službe, jo je močan naliv ustavil pri družmirski cerkvi, zato se je odločila, da bo tam vedrila. Nekaj ljudi, ki se jih je tam zbralo, je zaskrbeljujoče gledalo proti Opšeterju, kjer je gorelo. Mimo se je s kolesom pripeljala Obšeterjeva Lojzka in se ustavila pri cerkvi. Po kratkem pogovoru sta se Lojzka in Minka kljub nalivu hitro odpeljali proti domu. Minka je potem skupaj z Zajčevom Marjano odšla do Opšeterja pogledat, če je potreben kaj pomagati. Vendar jima kaj dosti ni bilo treba. Ko sta zvečer odšli domov, je trdo temo večkrat presvetlil močan blisk. Ko sta le prišli prestrašeni domov, je bila njena mama že v skrbeh zanjo.

Posledica teh dveh naravnih nesreč je bila, da so pri hiši kasneje vedno imeli strah, ko se je pripravljalo k nevihti.

Kot otrok se je Minka skupaj z drugimi otroki velikokrat kopala v jezovih na Velunji. V tem delu Gaberke je bil poleti najbolj znan jez pri Oroževem perišču, ki je bilo nasproti Cerkovnikov. Kopat so se prihajali od vsepovsod tudi odrasli. S kopanjem v spodnjem delu Velunje so prenehali med leti 1960 in 1970, ko so nekateri otroci dobili različna vnetja in izpuščaje zaradi oporečne vode. Vzrok za slabšo kvaliteto vode je bilo širjenje naselja Gaberke. Poleti je vodo-staj Velunje namreč nizek, v Gaberkah pa je sčasoma vedno več hiš hišne odplake spuščalo direktno v Velunjo.

Ko so vrtalci naredili raziskovalno vrtino pri Jezernikovem križu, so prekinili vodno žilo, ki je napajala njihov vodnjak, zato v njem ni bilo več zadostne količine vode. Po vodo so morali hoditi k sosedom. Ko so v Gaberkah leta 1970 napeljali javni vodovod, so ga dobili tudi vsi tisti, ki so bili sicer na ogroženem območju, s tem da jim ni bilo potrebno plačati polne cene.

Da pa se je Ladek rad »pohecal« z ljudmi, pa priča tale zgodbica: Nekoč sta Ladek in Konovškov Tina (Škruba) iz Družmirja šla na malico v hotel Kajuh v Šoštanj. Natakario sta vprašala, kaj nudijo za malico. Pa jima je ta ponudila golaž. Potem pa jo je Ladek vprašal, če imajo star golaž, ker namreč svežega ne jesta. Pa se natakario pohvali, da je njihov star že štiri dni. Takrat pa je Ladek prišel na svoj račun in je natakario odvrnil, da če bi bil golaž star tri dni, bi ga še jedla, štiri dni starega pa ne bosta.

Prišel je tudi čas, ko so Grebenški zaradi vpliva rudarjenja morali izbrati lokacijo za nov dom. Njihova hiša je ležala na prelomnici. Zaradi posedanja zemlje sta bila njihova hiša in marof za tisti čas precej bolj razpokana glede na druge sosednje objekte na ogroženem območju. Zaradi tega so se tudi morali predčasno odseliti. Kupili so hišo v tretji gradbeni fazi v Škalah, ki jo je bilo potrebno zgraditi do konca.

29. oktobra 1986 so se vsi skupaj preselili v novo hišo v Škalah. Hiša in marof sta stala še približno eno leto. Ladek je med tem odkupil marof od rudnika ter njegove uporabne dele prodal. Oktobra 1987 so gradbeni stroji podrli hišo in ostanke marofa. Zemljo so potem dobili v uporabo Videmški (Kosi), sami pa so tam še nekaj časa obdelovali vrt. Danes je na tem mestu njiva, zato ni mogoče več na pogled točno določiti, kje je nekoč stala Grebenšekova domačija.

Pričujoča zgodba o Grebenškovi domačiji je nastala na osnovi pripovedovanja Marije Grebenšek, Ljudmile Špital in Ljudmile Goričan.

Filmspoting

piše: Eva Pečnik

Vечно sonce brezmadežnega uma

Originalni naslov: **Eternal Sunshine of the Spotless Mind**

Režija: Michel Gondry

Scenarij:

Charlie

Kaufman

Igrajo: Jim

Carrey, Kate

Winslet,

Elijah Wood,

Kirsten Dunst,

David Cross,

Jane Adams,

Mark Ruffalo,

Gerry Robert

Byrne, Tom

Wilkinson

Žanr: Komič-

na drama

Leto: 2004

Režiser Michel Gondry je bil pred filmom *Vечно sonce brezmadežnega uma* znan predvsem po režiji nadrealističnih videospotov *Bjork*, *Radiohead*, *Massive attack*, ... in ko ga je nekoč med pogovorom njegov dobri prijatelj in umetnik Pierre Bismuth izzval z besedami: »V poštni nabiralnik dobiš kartico na kateri piše: nekdo, ki ga poznate vas je pravkar izbrisal iz svojega spomina ...«, se je rodila ideja za ta izjemen film. K sodelovanju sta povabila tudi prekaljenega pisca scenarijev Charliea Kaufmana (*Biti John Malkovich*, *Izpovedi nevarnega uma*, *Prilaganje*), ki je zgodbo pretopil v scenarij in bil zanj tudi nagrajen z oskarjem.

Režiser je ta znanstveno fantastični film mojstrsko približal gledalcu z uporabo starinske kamere in zelo malo uporabo posebnih efektov.

Kljub strogemu upoštevanju scenarija pa so igralci z veliko mero improviziranja in samovključevanja ustvarili iskrene in prepričljive like in jih pripeljali prav na naš prag.

Predstavljajte si torej, da bi namesto vsakodnevne soočanja z vašo preteklostjo, vse grenkosti, razočaranja in trpljenje preprosto izbrisali iz vašega spomina. Pred tem izjemno lahkim posegom bi samo zaspali in ko bi se zbudili, bi bili osvobodeni vsega, kar vas je težilo. Vse slabe zveze, ljudi, ki so vas kdaj prizadeli, vse skupaj bi lahko samo pustili za sabo in nadaljevali z življenjem, kot da se ne bi nič zgodilo.

V filmu spoznamo Joela Parrisha, sramežljivega, nedružabnega, pasivnega mladega moškega, ki se skozi življenje prebija z veliko mero razočaranja in nezadovoljstva (Povsem povprečen opis povprečnega prebivanja skozi povprečno življenje, povprečnega mladega človeka, si povprečno mislim ...). Na Valentino, dan zaljubljenec, ki naj bi si ga, po njegovem, izmislili prodajalci voščilnic, da bi se ljudje kot je on počutili kot drek, spozna svobodomiselnega Clementine, ki deluje kot nekakšen vihar mladostne energije.

V njegovo umirjeno in dolgočasno življenje prinese pestrost, nepredvidljivost in ga povsem obrne na glavo.

Po dolgotrajnem, nenehnem prizadevanju,

da bi svoje vihravo razmerje ohranila, se razideta in Clementine se impulzivno odloči, da bo Joel izbrisala iz svojega spomina. Ko Joel to slučajno izve, se, užaljen tudi on prijavi za postopek brisanja svojih spominov povezanih z njo. Joel si med postopkom premisli, saj spozna, da ima Clementine preprosto preveč rad, da bi jo za vedno izbrisal, vendar izvajalci (Mary, Patrick in Stan) tega ne opazijo in postopka ne ustavijo. Začne se lov, v katerem se Joel in Clementine vztrajno trudita pretentati brisatelje, tako da se skrivata v spominih iz njegovega otroštva in ponižanja, ki niso načrtovani za brisanje. Le tako imata možnost, da Clementine ne bo za zmeraj izgnana iz Joelovih spominov.

Zgodba nam govori, da moramo iz slabih stvari vedno izluščiti tudi kaj dobrega, da je odpuščati bolje kot pozabljati, ker če pozabimo, začnemo ponavljati svoje napake. Joel jezno in škodljivo briše slabe spomine s Clementine, ko pa slabe spomine prebrodi, se spomni dobrih stvari, ki sta jih doživela. Šele takrat se zave, da je pravzaprav noče pozabiti. Ponovno obujen motiv pesmi *Big yellow taxi* »You never know what you've got till it's gone (nikoli se ne zavedaš kaj imaš, dokler ni mimo)« dobi s tem filmom nov pomen. Poučna zgodba, ki bi nam lahko pomagala k spoznanju, da so na koncu naši spomini vse kar resnično imamo, in ko izginejo, izginejo tudi mi ...

**Učenci in učitelji
glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje
– oddelek Šoštanj**

vabimo na

LETNI KONCERT

ki bo v sredo, 25. aprila 2007 ob 19.00 uri

v Kulturnem domu v Šoštanju.

Program:

Tekmovalci regionalnega in državnega tekmovanja

Učenci Nauka o glasbi od 3. do 6. razreda

Mladinski pihalni orkester oddelka Šoštanj

				List	ZADNJE PREDIVO	KROŽNA VAS AFRISKIH LJUDSTEV	KDOR LOBIRA	TRETJI RIMSKI PAPEŽ	HYPPOLYTE TAINE	ODISEUS ELITIS	SELEKTOR SLOV. HOKEJISTOV (OLDRICH)	GLAVNO MESTO KORZIJE (NAŠA PIS.)		
				OSREDNJA DRŽAVA V ZDA										
				SLOV. METEOROLOG (MIRAN)										
				POTREBA				ŠVICARSKI SLIKAR (CAROLUS)	KALCU					
KITAJ. CESARICA (HOU)									NIKOLA PAŠIČ					
8. April														
Avtor: LoM	TEMPELJ, HRAM	SVETILKA NA OLJE	AVSTRALSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK (PAUL)	OKVASITEV	KRAJ ZA PROCESOR MIHA TOMŠIČ		EMBLEM	SLABOVIDI LJUDJE						
								GERMANSKI OREL						
AMPERMETER										HOLMU				
										VELIKA DINJA MAČKA				
ŠOŠTANJSKI ENERGETSKI OBJEKT											SKRAJŠ. STANISLAVA	AVSTRIJSKI SKADATELJ (GOTTFRIED)		
MAČJE OGLASANJE					K(A)ZUAR				PREVIDNOST	RISOVA SAMICA GRAHU PODOB. STROČNICA				
DEL STOPALA					POTOMEČ STARIH STARŠEV			LEDVICE						
								SLOV. IGRALKA (MARTINA)						
MUSLIMANSKO MOŠKO IME					FRANC. IGRALEC (PIERRE)		KOLEK. POSLOV. ORGAN (KRAT)				SADOVI OLJKE	ALFRED NOBEL		
					VISOKA IGRALNA KARTA		IZKUŠEN VOJSKOVODJA				NIKEIČ			
LUKAN (BREZ SAMOGLASNIKOV)				ČETRTI RIMSKI KRALJ			PARIŠKA UNIVERZA							
							OPLENAC (SKRAJ)							
AMERIŠKA TV NARIZANKA				SILICIJ		(PI)OTRE(S)			FILM. IGRALEC (NEESON)					
									PREDIVALKE NINA					
				1. April								ENICA	ŽELEZNIŠKA KOMPOZICIJA	
				KRAJ V ITAL. POKRAJINI TRENTO								NIZOZEMSKA		
												STAROSLOV. PUJACA		
										SIBIR. REKA, PRITOK VOLGE				
										PREMAZ, ZASČITNO SREDSTVO				

UGANKARSKI SLOVARČEK

AEGERI - švicarski slikar (Carlos); ANAKLET - tretji rimski papež; EINEM - avstrijski skladatelj; KEATING - avstralski ministrski predsednik; MLOCOCH - selektor slovenskih hokejistov (Oldrich); OKLAHOMA - osrednja država v ZDA; TIONE - kraj v italijanski pokrajini Trento.

Izmed pravih rešitev križanke bomo izžrebali dva nagrajenca, ki bosta prejela po: dve vstopnici za gledališko predstavo v Slovenskem ljudskem gledališču Celje, po lastni izbiri ter eno knjižno nagrado. Izžrebani nagrajenki prejšnje križanke (List 2 / 2007), sta: Anica Zrimšek, Šmarška cesta 29, Velenje, ki prejme dve vstopnici za SLG Celje in Slavica Kortnik, Cesta IX/2, Velenje, ki prejme knjižno nagrado.

Nagradna križanka

Marec 2007

Gesla Križanke:

Ime in priimek:

Naslov:

Izpolnjen kupon pošljite na naš naslov do 18. aprila 2007.

PODELITEV PRIZNANJ NAJBOLJŠIM ŠPORTNIKOM OBČINE ŠOŠTANJ ZA LETO 2006

Kulturni dom Šoštanj, 16. marec 2007, ob 19. uri.

Foto: Dejan Tonkli

Priznanje najboljšemu športniku

Boštjan Rezman, Gaberke

Priznanje je za sina, ki je bil na tekmi v Istri, prevzel oče Drago.

Boštjan Rezman, si je priznanje za najboljšega športnika leta 2006 privozil v dresu Save Kranj.

Boštjan je 26-letni kolesar, tekmovalac v cestnem kolesarjenju doma iz Gaberk. Kot mladinec se je posvetil rekreativnemu in gorskemu kolesarjenju, kmalu presedlal na cestne tekme, kjer je na rekreacijskih dirkah opozoril nase in se leta 2000 pridružil športni kolesarski ekipi Branik Maribor. Njegovi rezultati in športna zavzetost so pritegnili športne kolesarske strokovnjake iz Novega mesta. Že eno leto kasneje je tako postal član ekipe Krka Telekom, v kateri tekmujejo kolesarji do 23. leta starosti. Temu so sledile tri sezone tekmovala v profesionalni ekipi Sava Kranj TT3. Z lanskim letom je prestopil v Kolesarsko društvo ROG Radenska iz Ljubljane. V lanskem letu je imel Boštjan 62 startov na tekmah v Sloveniji, Hrvaški, Avstriji, Slovaški in Italiji. Na njih je dosegal visoke rezultate. Na tekmah na Hrvaškem, italijanskem »Select tour« in avstrijskem »Diexer Berggrenen« je bil uvrščen med prve tri najboljše. Na slovenskem državnem prvenstvu je v razredu »elite« dosegel četrto mesto. Njegovi uspehi so rezultat skrbnih priprav in napornih treningov. Te pretežno opravlja sam v domači občini Šoštanj.

Predlagatelj: Kolesarsko društvo ROG Radenska

Priznanje najboljši športni ekipi

Članska ekipa Ženski odbojbarski klub Šoštanj

Ženski odbojbarski klub Šoštanj deluje od leta 1984 dalje in vseskozi z dolgoročnim in sistematičnim delom skrbi za vzgojo svojega lastnega kadra. V klub prihajajo mlade igralka že od tretjega razreda dalje, ki se preko različnih selekcij kalijo vse do članske ekipe. Dobro delo kluba, članic in trenerja prinaša zelo dobre rezultate. Zavidljiv uspeh je bil dosežen v lanskem letu. V sezoni 2005/06 so se članice Ženskega odbojbarskega kluba Šoštanj v močni konkurenci uvrstile v drugo slovensko ligo. S tem so prestopile prag dosedanjega igranja v tretji ligi in napredovale med 24 najboljših slovenskih ženskih odbojbarskih ekip.

Člansko ekipo sestavljajo: Jasna in Sabina Šumnik, Mateja in Špela Tajnik, Diana in Danica Jovičič, Anja Plešnik, Helena Menih, Teja Žnidar, Alja Gostečnik, Tanja Strniša, Barbara Breznik, Bernarda Baron, Ivana Jurič, Gaja Korošec, Monika Cestnik in trener Boris Plamberger.

Predlagatelj: Ženski odbojbarski klub Šoštanj

Priznanje perspektivnemu športniku

Matej Ledinek, Bele Vode

Matej je 15-letni športnik doma iz Belih Vod. Od svojega osmega leta je član Ribiške družine Paka Šoštanj, kjer je pričel tekmovali v lovu rib s plovcem. Že v prvem letu delovanja je osvojil naslov zmagovalca v skupini pionirjev. Tega je obdržal v naslednjih treh letih, od leta 2004 pa je stalni družinski prvak. Udeležuje se številnih regijskih in državnih tekmovanj v lovu rib s plovcem. Naslov regijskega prvaka je dosegel že štirikrat. V letu 2006 je poleg prvega mesta v domači ribiški družini in prvih mest na regijskih tekmovanjih, dosegel tudi drugo mesto na državnem prvenstvu v ekipi mladincev. Na taboru mladih ribičev v Velenju je bil v ekipi mladincev uvrščen na tretje mesto v pokalu Alpe-Jadran in bil na prvem mestu z najtežjo ribo med mladinci. Matejeva perspektivna pot mladega ribiča se tako širi iz domačih voda vedno širše, z zelo dobrimi rezultati na številnih tekmovanjih dokazuje svoje ribiško znanje in si pridno nabira izkušnje za naprej. Želimo mu še veliko dobrega ulova!

Predlagatelj: Ribiška družina Paka - Šoštanj

Priznanje za športno-tekmovalne uspehe v neolimpijskih športih

Tilen Potočnik, Šoštanj

Tilen je dolgoletni vsestranski športnik iz Šoštanja, nekdanji tekmovalci v cestnem kolesarstvu, zdaj turni smučar, od lanskega leta pa uspešen udeleženec pustolovskih tekmovanj. Pustolovska tekmovanja znana pod imenom »Adventure race« so tekme vzdržljivosti in športne spretnosti. Tilen se jih udeležuje s 4-člansko slovensko ekipo »Adventureteam.si«, ki je v letu 2006 dosegla zavidljive rezultate. Prvič skupaj zbrana ekipa se je lani udeležila predhodne tekme za svetovni pokal v Franciji in med 40 ekipami dosegla 18. mesto. S tem uspehom so se uvrstili na svetovno prvenstvo, na katerega so odpotovali v Kanado. Prvenstvo se je odvijalo na 1000 km poti, ki so jih premagovali s kolesarjenjem, plezanjem, tekom, trekingom, vožnjami s kanuji in kajaki. Vse to je ekipa premagala v šestih dneh in 14 urah in na koncu dosegla izjemno 15. mesto. S tem dosežkom je Tilen in njegova ekipa posegla v sam svetovni vrh športne panoge, ki je v Sloveniji sicer še malo poznana.

Predlagatelj: Potočniki, Svatini in prijatelji

Priznanje športnemu društvu

Šaleški jamarski klub »Podlasica« Topolšica

Šaleški jamarski klub »Podlasica« Topolšica je v letu 2006 praznoval 30. letnico svojega delovanja. V tem obdobju so člani kluba raziskali preko 100 novih jam, od tega 40 na območju občine Šoštanj. Med njimi sta najdaljša in najgloblja jama v občini, to sta Ciglerjeva jama na Lomu nad Topolšico in jama v Zaloki v Belih Vodah. Člani Jamarskega kluba so bili najditelji in raziskovalci Zadnikovega brezna na Dleskovski planoti nad Lučami, ki je sicer četrta najgloblja jama v Sloveniji. Poleg dela na terenu se člani kluba veliko posvečajo tudi stalnemu izobraževanju in izpopolnjevanju jamarskih znanj. Zavedajo se, da je le z dobrim znanjem in ustrezno pripravljenostjo možno preprečiti morebitne nesreče v jamah. Dva člana jamarskega kluba sta zaradi dobre usposobljenosti že 17 let vključena v Jamarsko reševalno službo, kjer najdejo mesto le najboljši slovenski jamarji. Jamarski klub precej sodeluje tudi z drugimi društvi. V letu 2005 je skupaj s Planinskim dru-

štvom Šoštanj in Športno zvezo Šoštanj uredil plezališče v Florjanu.

Predlagatelj: Slavko Hostnik, Topolšica

Priznanje zaslužnemu športnemu delavcu za organizacijsko delo

Ivan Žnidar, Šoštanj

Ivan Žnidar je dolgoletni športni delavec na področju kegljanja. S kegljanjem se je pričel ukvarjati leta 1975, ko je bilo v velenjskem hotelu še kegljišče. Leta 1979 je vstopil v Kegljaški klub Šoštanj in leta 1980 postal član Kegljaške zveze Slovenije. Istega leta je postal član prve ekipe KK Šoštanj, ki se je uvrstila v drugo slovensko ligo. V Kegljaškem klubu Šoštanj je aktivno deloval tudi kot športni delavec. 20 let je bil predsednik kluba, štiri leta vodja kluba ter več let opravljal delo blagajnika. Bil je med soustanovitelji Ženskega kegljaškega kluba, ki je lani praznoval 10. obletnico. V tem klubu še danes pomaga kot svetovalec in trener. Že 15 let deluje kot kegljaški sodnik I. kategorije in je še vedno edini sodnik s to licenco v Šaleški dolini. Pri svojem uspešnem delu v Kegljaškem klubu je vedno posebno pozornost posvečal vzgoji mladih in delu z žensko ekipo. V 30 letih delovanja na področju kegljanja je storil veliko za razvoj tega vedno bolj popularnega športa, tudi v občini Šoštanj.

Predlagatelj: Kegljaški klub Šoštanj

V priložnostnem nagovoru sta nagrajence in navzoče nagovorila predsednik Športne zveze Šoštanj Bojan Rotovnik

in župan občine Šoštanj Darko Menih, nekdanji sam aktiven športni delavec.

Prireditve so domiselno povezali učenci OŠ Šoštanj, ki so jih za to priložnost pripravile mentorice Jožica Nadrejc, Metka Berk in Nataša Nedeljkovič.

Tradicionalno pa so nagrajence pospremile »Zarjine« fanfare.

KARTING CENTER VELENJE

Velenje

Sp Do 35

LIST OBČINE

2007

352(497.4 šoštanj)

9003645,3

COBISS ©

KNJARNICA VELENJE

OD 1. APRILA DALJE VAS VSAK KONEC TEDNA AMTK VELENJE VABI
V KARTING CENTER VELENJE
NA VARNO* IN ADRENALINSKIH UŽITKOV POLNO DIRKANJE Z GOKARTI
KDAJ?

PETKI: od 16.00 do 20.00

SOBOTE: od 10.00 do 20.00

NEDELJE: od 10.00 do 16.00

KJE?

na Koroški cesti 62, poleg Muzeja premogovništva Slovenije
v Velenju, vhod z velikega parkirišča pri stadionu ob velenj-
skem jezeru.

NOVOST!

Vsi člani navedenih športnih društev imajo pri nakupu vo-
zovnice 50% popust:

Več informacij s kontaktnimi tel. številkami na spletnem
naslovu <http://www.amtklub-velenje.si>

* Organizirano in nadzorovano nenevarno dirkanje izven prometa ob nadzoru in
pomoči ljudi, ki poznajo dirkanje.